

D. HERMENEGILDI
DE ROXAS,
TRACTATUS
DE
INCOMPATIBILITATE
Regnorum, & Majoratum.

D. HERMENEGILDI,
DE ROXAS,

JORDANIS DE TORTOSA, ET BUTRON,
LICENTIATI, J. C. BASTITANI,
OLIM ILLIBERIE CIVITATIS DECURIONIS,
& in ejus Regia Cancellaria causarum Patroni,

TRACTATUS POSTHUMUS
DE INCOMPATIBILITATE
REGNORUM, AC MAJORATUUM:

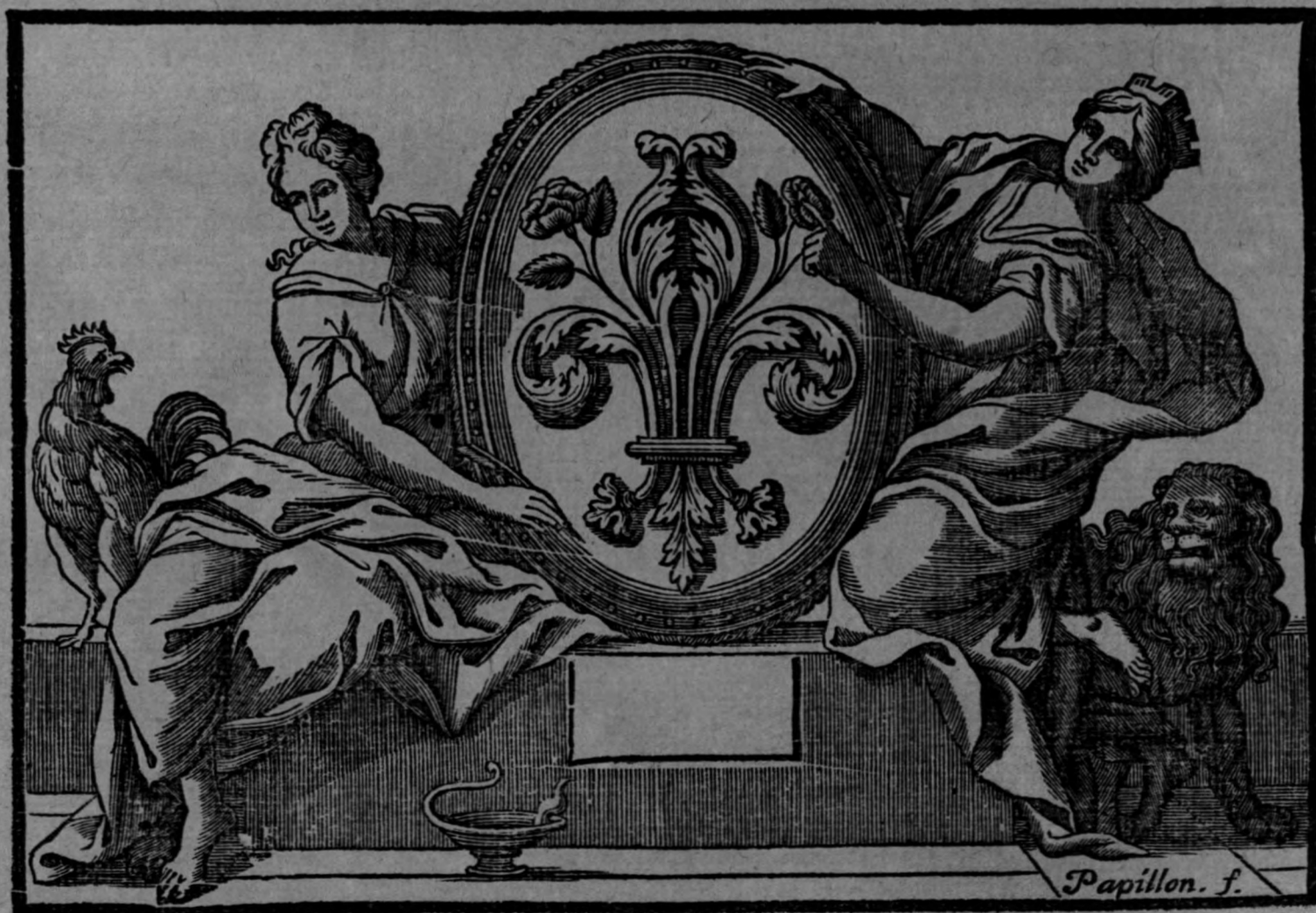
Ad Enuclationem textus *in cap. Cœpit Hermenegildus Rex 24. quæst. 1.*

In lucem editus, recognitus & illustratus;

Per D. FRANCISCUM XIMENEZ, DEL AQUILA BEAUMONT,
Authoris Generum, Regalium Consiliorum Causidicum; olim Civitatis de Alhama,
& postmodum de Alcala Regalis Urbis Prætozem: nunc verò in Granatensi Judicem
Nummarie Regalis Ædis, & in ejus foro Advocatum.

Cum triplici Indice, Capitum, Locorum Juris, Verborumque & Rerum locupletissimo.

NOVA EDITIO.

LUGDUNI,

Sumptibus PETRI BRUYSET, & Sociorum.

M. DCC. XLV.

CUM APPROBATIONE ET PRIVILEGIO REGIS.

Censura D. Joannis Antonii de Cruellas Ponce de Leon Doctoris Theologi, Metropolitanae Granatensis Ecclesiae Canonici, in sacra Scriptura, ejusque Academici Professoris, Judicisque synodalis.

PERITISSIMI Jurisprudencia Viri, Consultissimi Jurisperiti, in hac Regali Cancellaria quondam pro tuendis causis patroni, Illiberitani olim Senatoris D. Hermenegildi de Roxas, & Jordan, Opus posthumum *de Incompatibilitate Regnorum, & Majoratum*, à D.D. Hieronymo de Prado, & Verastigui, hujus Metropolitanae Granatensis Ecclesiae Canonico, Generalique Vicario, ad nos delatum est, qua parte, Veritatibus Theologicis, & Sacrae Scripturae, cujus disciplinam pro nunc moderantur, testimoniis innititur. Opus hoc, ingenuè fateor, sanè pulchrum, speciosum, illustre. *Namque omnibus rebus, (verba sunt Beati Ennodii) qua aestimantur digna praconiis, exhibenda est pro dicendi facultate laudatio, ab eloquentia dote radiantibus reddenda sunt literis, qua debentur.* Hoc nobis de importuna Authoris morte solatium, ut ex vivido, vel ut meliùs dicam, ex vitali ejus tumulo, veluti ex animato Phoenicis cinere, favillae in violas, in virentia, ac viventia lilia mors ipsa refloresceret. Enimverò, qui hos nunquam morituros hujus libri flores legerit, & collegerit, nonne veriùs hic cum Persio repetet admirabundus:

————— Num non è manibus illis?
 Num non è tumulo, fortunataque Favilla
 Nascuntur Viola? —————

Sat. 1

Nec mirandum modo, licet alioqui admiratione dignum, quod à D. Francisco Ximenez de el Aguila, Authoris Genero, non degeneri sanguinis nobilitate conjuncto, liber hic Soceri emortui in lucem prodeat; Aquilarum enim genium, & ingenium est, plumas extendere ad cadavera, ut, qua arte possunt, emortua corpora reviviscere, & crescere faciant sub aliena manu, quae eisdem nervis, ac sanguine, quibus esca, constet, dicente Domino: *Ubi cumque fuerit corpus, illic congregabuntur & Aquila.* Sed ut ad florilegium, unde exivi, redeam; Utinam huc reliqua studiosarum Apum examina convolent, ut favos construere cuncto hinc melle possint. Hic Rosae Theologiam, Lilia Scripturam Sacram, Caryophylla Jurisprudenciam, Hyacinthi Historiam redolent, ac spirant: Nec Authoris morte marcescunt; imò & rubescant necesse est: nam etsi post mortem, *Roxas* est. Quin etiam è tumulo decurrentes aquarum rivulos, quibus virescant, opus est spectare: Nam licet in tumulo jacet Hermenegildus, adhuc *Jordan*. Non enim semper Jordanis conversus est retrorsum, quin potius ejus doctrinae, quae versicoloris aquae pluviam sapiunt, de qua Cyrillus Hierosolimitanus: *Una pluvia in universum descendit mundum, quae alba quidem fit in spinis, rubea autem in rosis, purpurea in hyacinthis, ac in diversis speciebus diversa, & in omnibus fit omnia.* O qualis de te Hermenegilde noster panegyris! qui aquae miraculum in te miraculosus transfundebas, nobile monumentum redivivis saeculis aeternandum! Quocirca judicium hoc meum esto, haec scripta typis mandanda censeo. Granatae anno Domini 1667.

Luca c. 17.

In Catech. 16.

D. P. JOANNES ANTONIUS DE CRUELLAS.

Censura L. D. Joannis Herrera Pareja, Regalis Cancellariae Granatensis causarum Patroni, & Fisci Sanctae Inquisitionis illius Regni Judicis, &c.

BX commissione D.D. Hieronymi de Prado, & Verastigui in hac alma Ecclesia Illiberitana Canonici Vicariique Generalis hujus Dioecesis munus gerentis libenti animo vidi, & quam maximè potui attentè perlegi Opus Juridicum *de Incompatibilitate Regnorum, & Majoratum*, quod reliquit compositum L.D. Hermenegildus de Roxas, & Jordan, Jurisconsultus Bastitanus, in hac regali Cancellaria cau-

farum Patronus celeberrimus : quod in lucem edere parat D. Franciscus Ximenez de el Aguila Authoris Gener ejusdem Cancellariæ Advocatus ; in eoque nihil inveni , quod non sit adamuffim elaboratum ; nihil , quod nostræ Fidei dogmatibus repugnet nihil , quod bonis Reipublicæ moribus officiat ; quin inspecta doctrinarum , atque resolutionum , quas continet , utili varietate , dignum quidem , non solum approbatione , verum etiam laude eximiâ , atque admiratione videatur ; utpote totius juris non solum Civilis , & canonici ; quin etiam nostri Regni plenissimam cognitionem , literarum , atque eruditionis omnigenam indaginem , & in disputando acumen , & in decidendo veritatem mirabiliter amplectens. Et quidem , dum id manu evolverem ; & mente meditarer , fui , non solum foro , verum etiam Regno , & Orbi gratulatus , quod tam eximius Vir , scintillas suæ doctrinæ expandens hujus mirifici , atque grati laboris susciperet magnitudinem , & immortale , ut puto , Opus , (quod hucusque à nemine Scriptorum fuit ex professo tentatum) aggredere- tur , taliterque perficeret , ut inanem in posterum de hac materia quemlibet laborem censeam ; siquidem in eo omnia de omnium rerum incompatibilitate à mundi principio , ita diligenter contexuit , exornavit , atque resolvit , ut nec spicilegium quidem in ipsis aliis reliquisse videatur. Sed quid non ille perillustris , vigilantis- simus , totus in literarum studia omni cogitatione magnopere incumbens , suisque laboribus indefessus Vir , cujus splendoris ingenii , eloquentiæ , literaturæ , atque prudentiæ conspicua ornamenta , cum ejus amicitia fungeret , assidueque eum tractarem , fui veneratus , totaque hæc Bætica Provincia admirata. Sed quid docti , atque amicissimi Hermenegildi laudes canere intendam : voces enim præ copia balbutient , nec meis indiget Opus præconiis , cum satis se extollat , ac præ omnibus Authoris muto sermone celsitudinem harmoniosè decantet , suosque præconis voce luculentos labores merito non silet , cum in lucem prodeat , si typis mandetur ut censeo Granatæ , Aprilis 29. die , 1667.

Licentiatus, D. JOANNES DE HERRERA PAREJA.

NOs Doctor D. Geronymo de Prado Verastigui Canonigo en la Santa Yglesia desta Ciudad de Granada, Provisor y Vicario General en ella y su Arçobispado, por el Ilustrissimo Señor D. Joseph de Argaiç Arçobispo del dicho Arçobispado, del Consejo de su Magestad, &c. damos *Licentia* por lo que à nos toca, para que se pueda imprimir, y imprima el Libro que dexo escrito *el licenciado D. Hermenegildo de Roxas* Abogado que fue de la Real Chancilleria desta Ciudad, que se intitula *de Incompatibilitate Regnorum, & Majoratum*, que saca en su nombre *el Licenciado D. Francisco Ximenez del Aguila* su Yerno, Abogado de la dicha Real Chancilleria, attento que por nuestro mandado sea visto y examinado, y no consta aver en el cosa contra nuestra Santa Fee y buenas Costumbres : Dada en Granada à tres dias del mes de Maio de mil y seiscientos y sesenta y siete años.

D. D. GERONIMO DE PRADO VERASTIGUI.

Por mandado del S. Provisor

LUIS DE BUENTALANTEN.

L I C E N C I A.

Licentia y Privilegio damos al licenciado D. FRANCISCO XIMENEZ del Aguila Abogado de la Chancilleria de Granada, para que por tiempo de diez años pueda imprimir y vender un Libro intitulado *de Incompatibilitate Regnorum, & Majoratum*.

MIGUEL FERNANDEZ DE NORIEGA.

LA REYNA GOVERNADORA.

POR quanto por parte de vos el Licenciado Don Francisco Ximenez del Aguila, Abogado de la Audiencia y Chancilleria que reside en la Ciudad de Granada, se nos hizo relacion que el Licenciado Don Ermenegildo de Roxas vuestro Suegro, Abogado que havia sido de dicha Audiencia, avia dexado escrito el Libro, de que haçiadades presentacion, intitulado de Incompatibilitate Regnorum, & Majoratum, y nos suplicasteis os mandafemos conceder licencia y Privilegio para poderle imprimir y vender assi en estos Reynos como fuera de ellos, o como la nuestra merced fuesse; y visto en el consejo, y como por nuestro mandado, se hicieron las diligencias que por la pregmatica ultimamente hecha sobre la impresion de los Libros se dispone, fue acordado deviamos mandar dar esta nuestra Cedula para vos en la dicha raçon, y nos lo túbimos por bien. Por laqual os damos licencia y facultad para que por diez años primeros siguientes y no mas podais imprimir y vender vos, o la persona que vuestro poder tubiere, y no otra alguna, el dicho Libro por el original que en el consejo se vio, que va Rubricado y firmado al fin de Miguel Fernandez de Noriega nuestro Secretario, y Señor de camara mas antiguo de los que en el residen, con que antes que se benda se traiga ante ellos juntamente con el original, para que se vea si la dicha impresion esta conforme à el, ò traigais fee en publica forma como por corrector por nos nombrado se vio, y corregio la dicha impresion por el dicho original, y se tase el precio por que se ha de bender; y mandamos al impresor, que imprimiere el dicho Libro, no imprima el Principio y primer pliego, ni entregue mas que uno solo, con su original al Autor ò persona à cuya costa se imprimiere, y para efeto de la dicha correccion, asta que antes y primero, el dicho Libro este corregido y tasado por los del consejo; y estandolo y no en otra manera, puedan imprimir el dicho Principio, y primer pliego y segundo donde se ponga esta nuestra Cedula, y la aprovacion que cerca de ello se hizo por nuestro mandado, y la tassa y erratas, pena de caer è yncurrir en las penas contenidas en las leyes y prematicas de estos Reynos que sobre ella disponen, y mandamos que ninguna persona sin vuestra licencia pueda imprimir el dicho Libro, y si lo hiziere, aya perdido, y pierda todo y qualesquier Libros, moldes, y aparejos que de ellos tubiere, y mas yncurra en pena de cinquenta mil maravedis, la tercia parte para la nuestra camara, y la otra tercia parte, para el juez que la sentenciare, y la otra tercia parte para el denunciador; y mandamos à los del Consejo, Presidente y Oidores de las Audiencias, Alcaldes, Alguaciles de la nuestra casa, Corte, y Chancillerias, y à todo los Corregidores, Assistentes, Governadores, Alcaldes mayores y ordinarios, y otros Jueçes y Justicias qualesquier de todas las Ciudades, Villas y lugares de estos nuestros Reynos, y Señorios, y à cada uno en su Jurisdiccion que os guarden y cumplan esta nuestra çedula, y contra lo en ella contenido no vayan ni pasen ni consientan ir ni pasar, en manera alguna pena de la nuestra merced y de diez mil maravedis para la nuestra camara: Fecha en Madrid, à treinta dias del mes de Julio de mil y seiscientos y sesenta y siete años.

Y O L A R E Y N A .

Por mandado de su Majestad

JUAN DE SUBICA.

A P P R O B A T I O.

EX Mandato Illustrissimi Galliarum Cancellarii, perlegi HERMENEGILDI DE ROXAS Tractatum de Incompatibilitate Regnorum & Majoratum; nihilque Editionis iterationi visum est obstare. Parisiis, die tertiâ Decembris, anno Domini 1744.

RASSICOD.

P R I V I L E G E D U R O Y.

L OUIS PAR LA GRACE DE DIEU, ROY DE FRANCE ET DE NAVARRE; A nos amez & feaux Conseillers les Gens tenans nos Cours de Parlement, Maîtres des Requêtes ordinaires de nôtre Hôtel, grand Conseil, Prevôt de Paris, Baillifs, Sénéchaux, leurs Lieutenans Civils & autres nos Justiciers qu'il apartiendra, SALUT. Nôtre bien amé PIERRE BRUYSET, Libraire à Lyon, Nous ayant fait exposer qu'il desireroit faire réimprimer, & donner au Public des Livres qui ont pour Titre *Vinnius ad Instituta & selecta Quaestiones & Nota Heineccii; Hermenegildi de Roxas de Incompatibilitate Regnorum & Majoratum; Antonii Gomezii Opera Juridica, cum Additionibus de Ayllon; Molina de Hispanorum primogeniorum origine & natura, cum Additionibus; Vallensis Paratitla Juris Canonici cum novo Tractatu; Thoma Carlevalii de Judiciis, de foro competenti, & legitima judicium potestate, Tomi duo*; s'il nous plaisoit de lui accorder nos Lettres de Privilège sur ce nécessaires; A CES CAUSES voulant traiter favorablement ledit Exposant, Nous lui avons permis & permettons par ces Presentes, de faire réimprimer lesdits Livres en un ou plusieurs Volumes, autant de fois que bon lui semblera, & de les vendre, faire vendre & débiter par tout nôtre Royaume, pendant le tems de quinze années consécutives, à compter du jour de la date des Presentes. Faisons défenses à toutes sortes de personnes, de quelque qualité & condition qu'elles soient, d'en introduire d'impression étrangère dans aucun lieu de nôtre obéissance; comme aussi à tous Imprimeurs, Libraires & autres d'imprimer, faire imprimer, vendre, faire vendre, débiter ni contrefaire lesdits Livres, ni d'en faire aucuns Extraits sous quelque pretexte que ce soit d'augmentation, correction, changement ou autre, sans la permission expresse & par écrit dudit Exposant, ou de ceux qui auront droit de lui, à peine de confiscation des Exemplaires contrefaits, de trois mille livres d'Amende contre chacun des Contrevenans, dont un tiers à Nous, un tiers à l'Hôtel-Dieu de Paris, l'autre tiers audit Exposant, ou à celui qui aura droit de lui; & de tous dépens, dommages & intérêts; à la charge que ces Presentes seront enregistrées tout au long sur le Régistre de la Communauté des Imprimeurs & Libraires de Paris, dans trois mois de la datte d'icelles; que la réimpression des Livres sera faite dans nôtre Royaume & non ailleurs, en bon papier & beaux caractères, conformément à la feuille imprimée attachée pour modèle sous le contrescel des Presentes; que l'impétrant se conformera en tout aux Réglemens de la Librairie, & notamment à celui du 10. Avril 1725. Et qu'avant que de les exposer en Vente; les Imprimés qui auront servi de Copie à la réimpression desdits Livres, seront remis dans le même état où l'Aprobation y aura été donnée, ès mains de nôtre très-cher & féal Chevalier, le Sieur D A G U E S S E A U Chancelier de France, Commandeur de nos Ordres; & qu'il en sera ensuite remis deux Exemplaires de chacun dans nôtre Bibliothèque publique, un dans celle de nôtre Château du Louvre, & un dans celle de nôtre très-cher & féal Chevalier le Sieur D A G U E S S E A U Chancelier de France; le tout à peine de nullité des Presentes. Du contenu desquelles vous Mandons & Enjoignons de faire jouir l'Exposant ou ses ayant cause, pleinement & paisiblement, sans souffrir qu'il leur soit fait aucun trouble ou empêchement; Voulons que la Copie des Presentes qui sera imprimée tout au long au commencement ou à la fin desdits Livres soit tenuë pour dûëment signifiée; & qu'aux Copies collationnées par l'un de nos amez & feaux Conseillers & Secretaires, foi soit ajoûtée comme à l'Original. Commandons au premier nôtre Huissier ou Sergent sur ce requis, de faire pour l'exécution d'icelles, tous Actes requis & nécessaires, sans demander autre permission, & nonobstant clameur de Haro, Charte Normande, & Lettres à ce contraires: Car tel est Nôtre plaisir. DONNÉ à Paris le onzième jour du mois de Decembre, l'an de Grace mil sept cent quarante quatre, & de nôtre Regne le trentième.

PAR LE ROY EN SON CONSEIL.

Signé SAINSON.

Registré sur le Registre XI. de la Chambre Royale des Libraires & Imprimeurs de Paris No. 407. fol. 347. conformément aux anciens Réglemens, confirmé par celui du 28. Février 1723. A Paris ce 18. Janvier 1744.

Signé V I N C E N T Syndic.

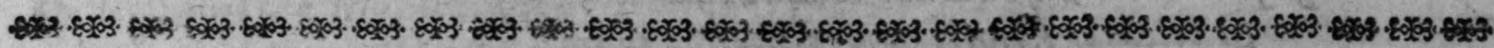
D O M.

D. D. HERMENEGILDO
DE ROXAS JORDAN.
DE TORTOSA ET BUTRON

Integerrimo Granatensi Decurioni, & in Regiâ ejusdem Illiberitanæ
Urbis Cancellariâ causarum Patrono.

Hoc ad æternitatem ære perennius construxit monumentum, Dominus Don
Tristan de Luna Arellano, & Rojas, Castellæ Mareschallus,
Eques Ordinis de Calatrava, Authoris Patruelis.

*S*iste, Hospes, lachrymisque oculos corrumpes fluentes :
Insuetas lachrymas maxima damna petunt.
Quis jacet hic? Major Themidis, Legumque Sacerdos :
Quis Tumuli molem hanc construit? Ipsa Themis.
Quæ lachrymæ? Lugent Leges, Prudentia, Jusque,
Virgoque custodem non habitura parem.
Quis lumen tantum, & tantum decus abstulit Orbi?
Æacus invidiâ concitus eripuit.
Lugete, Erigone, Leges, Prudentia, Jusque;
Omnis in hoc tumulto gloria vestra jacet.

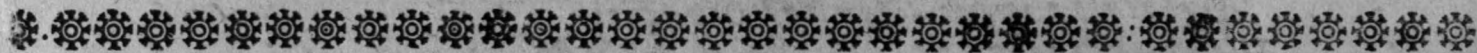

Domini Caroli Colon, Cordova, Rojas, & Bocanegra, Marchionis de
Villamayor, Comitis de los Apaceos, Primi novæ Galleciæ Præ-
fecti, Equitis Ordinis S. Jacobi, S. Inquisitionis
Tribunalis Familiaris, & Authoris Patruelis,

A D A U T H O R E M,

E P I G R A M M A.

*V*idit, ut ex altâ cælorum Jupiter arce,
Scribentem legum Te, Hermenegilde, Decus;
Assideant Charites, dixit, Musæque, leporque,
Ingenium, & pulchri quidquid in Orbe viget,
Quid mirum ergo Tuo vernent hæc omnia Libro,
Illius & pennis docta per ora voles?

D. Nunii Colon, Cordova, Rojas, & Bocanegra, Marchionis Agropolitani, Do-
mini de Sancta Fée, Castri Viruega Præfecti, Ordinis de Alcantara,
Sacræ Fidei Tribunalis Familiaris, Auctoris Patruelis,

A D A U T H O R E M,

E P I G R A M M A.

*D*E Majoratu solventem anigmata Juris,
(Grande decus Gentis, Hermenegilde, tuæ)

†

Cum

Authoris Elogia.

*Cum te vidissem, componentemque disertè
Omnia, ceu linguâ sis, calamoque potens;
Cedant Legulei, cedant Olrdardus Iason,
Decius, quisquis dicere jura docet:
Deficiant quamvis omnes, hîc sufficit unus:
Unus pro cunctis Hermenegildus erit.*

D. Didacus Antonius Colon Rojas, & Bocanegra, Eques Ordinis de
Alcantara, Authoris Patruelis,

A D A U T H O R E M,

DE libro suo Epigramma scribit.

*De Majoratu ut novi Te scribere, dixi:
Hic Majoratum est dignus habere Liber.*

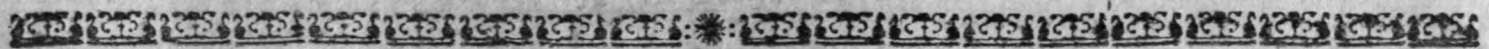

D. Ludovici de Vivero, Velasco, & Rojas, Comitis de el Valle, purpurea D.
Jacobi Cruce insigniti, Authoris Patruelis,

A D A U T H O R E M,

E P I G R A M M A.

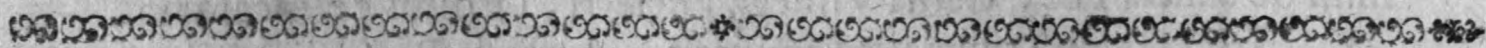
ELoquii, sandique potens, qui arcana recludis
Abdita; qui Furis diceris esse Deus:
Justinianeas, qui donas lumine chartas,
Et celebras scriptis nomen in Orbe tuum;
Sic te Phæbus amet, claras in luminis oras,
Educ facundatè pectoris arce Librum:
Librum, cui dignè studia, atque impenderis annos:
Quo te Posteritas perlegat usque memor.
Secula sic vivas Consultus Furis, & aq̄ui;
Et liceat Parcis in tua fata nihil.

D. Didaci de Rojas & Carvajal Equitis Ordinis D. Jacobi, Regalium equorum
Præfeti, Authoris Consobrini, ad ejus Manes,

E P I G R A M M A.

Salvete aeternum Manes, salvete beati,
Felix qua est tantis Manibus urna decens.
Vos regit urna brevis, tumulusque capacior omni,
Qui regit vivens, spiritus Orbe fuit.
Ille tamen cum Diis, cælo, mensaque receptus,
Aeternum nectar, ambrosiamque bibit.

Domini Ferdinandi Augustini de Rojas & Carvajal Equitis Ordinis
D. Jacobi, Authoris Consobrini,

A D A U T H O R E M,

E P I G R A M M A.

Fortè opus, Hermenegilde, tuum mors invida vidit.
Vincimur, illa inquit, non perit istud Opus.

Authoris Elogia.

Domini Gabrielis Enrriquez de Roxas , Equitis Ordinis de Callatrava ,
Authoris Patruelis , ad Librum ,

EPIGRAMMA.

Nullum Opus huic , nullusque liber se conferat isti ;
Hunc Librum certè gloria prima manet.
Vincet , & impositi ut possit sibi nominis omen
Prævertet cunctos , credite , laude libros.

Domini Joannis Enrriquez de Roxas, Equitis Ordinis D. Jacobi, Authoris Patruelis,

A D A U T H O R E M,

DPIGRAMMA.

Quis majora dedit stupido miracula mundo ?
Aut hoc quis potuit condere majus Opus ?
Hermenegilde , tibi primi referuntur honores ,
Orbis judicio laus tibi prima datur.
Cedunt Palladii jam nunc tibi lumina juris ,
Justinianeus vix sibi constat honos.
Præsens hoc Opus & veniens mirabitur ætas ,
Nullum Opus hoc re , nec nomine majus erit.

D. Francisci Enrriquez de Rojas , Equitis Ordinis de Calatrava , Authoris Pa-
truelis , ad Posthumum Opus ,

EPIGRAMMA.

Nomine qui Divum , simul & cognomine Regem
Macte refers , palmis , Hermenegilde , refers.
Quique Sophos inter radias præfulgidus Hermes ,
Regali Indigetem murice & ipse refer.
Murice , qui excelso clarum diademate Regem ,
Te inter juricolas rostra per alta ferat.
Non quo sanguinei Proceres horroribus aucti ,
Egregium referunt sydera in alma caput.
Quippe ut cælitibus niteas superadditus astrum ,
Fura piis studiis tam bene culta dabunt.
Rex , Scriptor , Cæles agit. Hic dum jura Priorum
Ductor age , & terarum Phœbe canamus Io.

Domini Ludovici de Moscoso , Cordova , & Roxas Equitis Ordinis de Cala-
trava , Authoris Consobrini , Epitaphium.

Hic situs est Themidis decus Hermenegildus , amorque
Lagum , & Palladiæ gloria magna Togæ ,
Sospite quo , rediens terras Astræa revisit ,
Pro tanto relinquens cælica templa Viro.
At nunc sub tumulo composita quiescit eodem ,
Non potuit tumulo nobiliore regi.

Nobilis

Authoris Elogia.

Nobilis Joannis de Obando, Santarem, Loayfa, & Rotas, Militaris Calatravensis Ordinis
ac Equitatus Equitis, Malacitanæ Militiæ Peditum Ducis,

Ad Librum de Incompatibilitate Majoratum sui Amitini D. Hermenegildi de Roxas Tor-
tosa, & Butron, Illiberis olim Senatoris, & Regalium Consiliorum Causidici, Posthuma
Encomia funesta personat.

ELEGIA.

ME miserum! oppressum defunctæ conjugis angor,
Luce vel ut semper nocte tenebat adhuc
Nubila meroris stipabant pectoris ima,
Cinctæque tristitiæ mœnia cordis erant.
Latitia auxilio nullo mens agra vigebat,
Rorabat madidas lubrica gutta genas.
Angoris pondus, lacrimarum & musica tristis
Fecerunt somnos membra tulisse graves.
Defessus tandem misero molimine luctus
Ipse papaveræ nube sepultus eram.
Tunc mihi Melpomenes Parnassia tectæ colentis
Se se forma oculis obtulit alma meis,
Lutea palla pedes ejus fluitabat adimos,
Cupressi ornabat mœsta corona comas.
Tale mihi fari visum est, cur dulcia demens
Dic mihi Gorgoneæ pocula linguis aqua?
Aurea nonne tui jam scripta silebis Amicis?
Inque suas laudes posthuma pleetra fines;
Majoratus Opus, quod jam graviora recurrens.
Tollit in exhaustis Famasonora tuis.
Concine; luge unâ fidibus lacrimisque, decorum
Causidici tanti ne moriatur Opus.
Concine (Fama sui sic nominis immortalis)
Scripta relicta celer dogmatis alta sui,
En ego passa comas suspiria justa remitto,
Præque Viro insigni flebile carmen ago.
Hermenegildo etenim non est mihi charior alter,
Doctior hoc nullus jura docere potest?
Ille Licurgus erat major pietatis abundans,
Intulit auxilium vox benè suada reis.
Legipotens Heros cujus mihi robur in actis
Atque fori bellis usque probata fides.
Dives Avis, Atavisque nitens sua stirpis arigo
Ducebat recto tramite grande genus.
Omnibus assiduus semper largitor honorum
(Dum sua vita dedit membra animare) fuit,
Nam gaudebat atrox ille insultare jacenti,
Sed dabat afflictis (juris onustus) opem
Illa ego sum tragico qua precedente boatu
Vatibus inspiro carmina mœsta meis,
Dixerat, & medias velox elapsa per umbras
Me clamare ausum deserit, atque sopor.

D. Joannis Castellanos de Marquina, & Rojas, Equitis D. Jacobi & Senatoria Digni-
tate apud Granatenses insigniti, Authorisque Consobrini, ad Lectorem

EPIGRAMMA.

HOC quicumque legis de Majoratibus ingens,
Quod Tibi profertur, Candide Lector, Opus:
Ingenii secunda legas cum semina tanti,
Majus Opus, dices, scribere nemo potest.

AD LECTOREM.

(1) Caussin^{us} de Eloquentia civili, l. 1. c. 12 fol. 787. col. 1. §. Constat ibi. Omnesque ingenuas artes qua Jurisconsulto maxime congruunt.

Briffonius, de antiq. Rom. 3. Renald. Rudolf. ad Francisc. vivium, qui refert Alciatum in praefation. ad l. unic. C. de sentent. quae pro eo quod interest: Balduinus, Cic. Quintilianus relati à D. Picardo. in §. Jurisprudencia, Inst. de just. & jur. n. 7. Pancirolus var. l. 1. c. 80. in princ.

(2) In Satyricon, f. 2. n. 30. Themistius orat. 1. Theocritus, Idy. 10. 21. Sic & Aristenetus, lib. 1. ep. 17. cujus sententiam Graecè conscriptam vertit Marcerius in hunc modum: Dum ad littus in scopulo molior haerentēque hamo pulcherrimum piscem tra ho servato pondere calamo.

(3) Declamat. 1. Senec. in Epist. Quid prodest. Totus regionis silentium si affectus fremunt. Andreas Eborensis, in loco commun. sentent. f. 158. Ubi multa ex diversis Scrip- toribus.

N (Literate Lector) tumultatum Salem novum ortum recens inaurantem Lachrymarum meritò adhuc affluentium doloris nostri inexplebilem tranavit sinum. In suum sine inconstantia volubilem, splendorem fatalis, de fatigati, caliginis memoriam, sed non cum oblivione trajecit: Replenduit enim Tibi, ut mireris literata dies, ipsi, ut illuminet redintegratur Oriens. Proh anxietatis foelicem sine prodigio genium! Et proh angoris nostri ex lacrymis rivulum eloquenter collapsum! qui in tot ærumnis istius Solis noviter nascentis augur currus vel cimba fuit. Hic (Lector Sapientissime) ad immortalitatem verior Apollo socer (heu quondam meus!) mihi semper, sed numquam satis venerandus D. D. Hermenegildus de Roxas, Jordan de Tortosa & Butron, ex illa illumi intempesta sanè, & obducta nimbis Juris nostri nocte ad primam hanc Incompatibilitatis lucem, (& Ipsi solum antelucanum tempus) per tot devicta Charybdum pericula, per tót Syrtium voraginosos superatos anfractus, per tót terras nodorum Juris tempestates fluctus aliorum ad littus acriter devolventes, Tibi soli, ut noviter, & altius tua lumina, & animus collustrentur, sedat procellas, dedolat Charybdim, Syrtes conficit, & radiis ad eximiam eleboratis pulchritudinem, post mortalitatis nubila albescit splendor, & multorum desideria fovet, & ornat. Lucem hanc Tibi, clarioremve in Majoratibus, & Regnis, ex ejus studii assiduis elucubrationibus compactam diem peregrinis candoribus exposuit. Omnium scientiarum rimavit penetralia, Jurisprudenciæ hujus ingentis Materiei sine exemplo naturam erudit. Nec harum limina tantum osculatus est; sed ad secretiora percurrens, invisit aras, pandit oracula, ablegavit dubia, & abdita reverenter explicuit. Nec fuisset verum Jurisprudenciæ Lumen, nisi hæc omnia unico generoso cursu ferventer, percalluisset (1) Jurisconsultus, ut disceres & Magister in cæteris fuit, ut his ad Tuæ utiliora professioni assurgentem artificiosis delectationibus allectaret. O Verum sine imitatione Magistrum, sine circum- scriptione fallentem: Audi Petronium huic doctoris genio plausibiliter assentienti. Sic eloquentia Magister [inquit Petronius] (2) nisi tanquam piscator eam imposuerit escam, quam scierit appetituros esse discipulos, sine spe prædamoratur in scopulo. Quid (Lector) in hoc Incompatilitatum inaccessu, atque inabrupto scopulo, qui tot naves, & per adversas feliciter circumvolantes undas, circumegi, & hausit, si Te illis Theologicis mysteriis in monstrum non raperet, si Te illis Musicæ modulaminibus non incantaret, si Te Poëticiæ sacris studiosum Tui spiritum vaticiniis non suspenderet, & si reliquis Tibi, & Jurisprudenciæ proficue abditis non blandiretur arcanis? Vide tot speratas distinctis finibus scientias ad hanc Incompatibilitatis congeriem è propriis sedibus sublevatas haud prorsus humana relatione compegit, ubi ingenium audax sine labe fuit. Tibi, Lector amplissime, inter causas, quas in hac Regalis Granatensis Cancellaria celebriter defensavit hæc omnia dicavit, scripsit, perfecit. Siste parumper Tumultatum respice, & in plausus merito prorumpe. *Silentium enim est admiratio subita miserorum*, ut aiebat Quintilianus. [3.] Pro te plaude, quia illa meritæ Soceri mei acclamationis denegatio pietatis tuæ non illius virtutis damnum est. Si enim detrahis cultum tantæ elucubrationis dignitati, nil obest, quia laudis debitæ silentium plausus est malæ providentis fortunæ. Cinis est, sed cinis ex aris Minervæ sacris delapsus, &

Ad Lectorem.

qui extinctus ardet, dolet lapidem, injuriam clamitat. Cicero. [4] *Homo inportunissime, cur tantam injuriam P. annio mortuo fecisti? Cur hunc dolorem cineri ejus atque ossibus inussisti? Quia mortuus tot meritis, luge, & miserere quia mortuus. Audi cum ex illo mortalitatis mœ: futurum Cinerem Te sine voce cum Quintilia noloquentem [5] Miseratio autem ex eadem causa venit sive aliquid passi sumus grave sive passuri. Nec defuncta Tibi, licet exura spes. Suasit hoc Atheniensis Gentilitas in bello cæus & una tantum quæ in eis reperiretur virtus laudam institutrix. Seu quanto magis in Te quem impellit religio, officium provocat, & Authoris nostri cæli Sapientissimi Milites, non sine totius Hispaniæ orbitatis dolore inter continuas bellicas & literarias vigilias tot merita concludenter incitant *Qui non minus humano Generi provisit, quàm si praliis, atque vulneribus Patriam Parentesque Sic propheticè Imperatores Leo, & Asthemius Authorem nostrum collaudabant.* (6) Sed præ cæteris aud Caussinum, (7) illum & Operam suis elogiis complementem. *Afferuntur præterea Authores tam diversi, tam ignoti, tam abditi qui postlimino in lucem seculorum redeunt, tam recta pronuntiantur sententia, tam exquisita rerum observationes, tam illustres notæ, ut putes in unius mortalis anima omnium Heroum ingenita, artes, inuenta re-floruisse. Tum verò hæc dum ex memoria sacrario promptissima quadam facundia & effervescentibus verbis proferuntur quis est, qui hunc Hominem non suspiciat, quis non obstupescat, imò quis Hominem putet, non vivam quamdam & spirantem Bibliothecam, cui Deus omnes antiquarum disciplinarum thesauros crediderit. Sin hoc charum ita non exequeris officium Tibi respondeat Divinus ille Plato. (8) An non illiberale quiddam cogitationisque avara, muliebris, ac vilis esse videtur, cada-ver spoliare, hostemque putare mortui corpus, cum adversarius ipse abierit, eo, quocum pugnabat, relicto? Num censes eos, qui hoc agunt differre à caribus adversus jactos lapides irascentes, eo, qui jacet, dimisso? Nihil equidem differre arborror. Quare à rapinis hujusmodi abstinendum est; Victoriæ namque obsunt. Sed a Te absit, generosæ indolis Lector, imprudens suspicio hæc, dum Authoris umbra tanti splendoris index, dum cinis hoc eloquenti tumulo obstructus, Tuis hic ardet fomentis, & illa tuis inclarescit elogiis. Posterii obstupescant, tot merita, tot encomiis recipiòcè respondentia, quibus, & Te auspice, Author noster mortuus in utramvis autem immortaliter dormitabit. Vale**

(4) In Vorrém Valerius Maximus relatu à éuff. Lips. in 1. socurnal. Sermon, lib. 1. ea 8.

ibi: Funer. memoria patrii cineres honorans do, ubi multa de honore debito & ritual defunctorum.

(5) Lib. 4. Oratoricæ, cap. 1. Sophoclis sententia, oportet autem mortuo viventem inservire & auxiliari, ut potè mortuum & ipsum.

(6) Les Cod de Advocatis diverso. judicior.

(7) Del Eloquencia civili, lib. 12 f. 788. col. 1. §. 3

(8) Defunctorum favore in eadem sunt sententia Homer. Archilocus. Euripidus, Æschylus, Diodor, Idé Euripid. Phœnisis, Sophocles, Minermus, Chilon. quos tradit & ad literam refert Joan. Stobæus sent. sermon, 122. f. 273.

L. D. FRANCISCUS XIMENEZ
de el Aguila Beaumon,

Index Argumentorum Capitulorum

Quotæ, seu certæ quantitatis in bonis, vel redditibus; ac de sententia super computatione secundum regulas Arithmeticæ incompatibili, ubi etiam invenies quomodo est computandus valor bonorum, vel reddituum; maximè si majoratus consistat in bonis inæqualiter reddentibus, & in bonis pretiosis absque fructu, vel redditu, & in Officiis, titulis honorificis, jurisdictionibus, & aliis? quæ onera deduci debeant; cui incumbat onus probandi, & quæ probationes sint necessariæ? Et tandem ad praxim traditur forma libellandi in hoc casu de Majoratibus incompatilibus ratione quotæ; & aliæ etiam quæstiones de Majoratibus incompatilibus ratione quotæ excitantur. pag. 45

VI Utrum incompatibilitatis materia detur in Geometricæ scientia? Ubi copiosè agitantur regulæ omnes linearum inter se incompatibilium, ad cognoscendum, circa majoratum successiones, verum successorem: Hic quamplurimæ excitantur quæstiones utilissimæ, & practicabiles, quæ videndæ sunt, in corpore hujus capituli. p. 57

VII. An detur incompatibilitas in scientia Musicæ? Ubi cum interpretatione plurimorum jurium agitur de consonantia in unum, ac etiam de dissonantia, & repugnantia cum omni perfectione, quando disceditur ab unitate: & exinde de unione, aggregatione, seu incorporatione duorum, plurimùm majoratum, quando quilibet eorum habet conditiones dissonantes, ac incompatibiles. Et aliqua de unione Regnorum; & ultimò devenitur ad quæstionem, utrum ex vocatione per hoc nomen appellativum, *Unus* alio collectivo nomine juncto, veluti, *succeda uno de mis hijos, o, uno de mis parientes, o uno de mi linaje*; apposita in perpetuo fideicommissio, Patronatu vel Anniversario, sit sufficiens conjectura ad inducendum majoratum, p. 91.

VIII. An materia incompatibilitatis detur in naturalis Astrologiæ scientia, ubi postquam concluditur quod Astrologus cognoscere non potest hanc scientiam nisi per regulas incompatibilitatis, & quod in Astris, & maximè in luminari majore, & Luna, incompatible est, (nisi ex voluntate divinæ potentiæ) retrocedere ad lineam, gradum, vel parallelum anteriorem: Exinde differitur, si aliquis in institutione sui majoratus in favorem familiæ relictæ, nominet ad successionem secundogenitum ex tribus, pluribusvè filiis alicujus, omittens primogenitum, tertio-genitum, & cæteros alios fratres; posteaque eveniat quod secundogenitus decedat abs-

que descendentibus, attamen superstite primogenito, & tertio, vel quarto, vel quintogenito, vel eorum prole; an successio hujus majoratus retrocedere debeat ad lineam superiorem, sive anteriorem primogeniti, quæ fuit omissa; vel ultra procedere ad lineam sequentem tertio, vel quarto geniti, suo ordine, eodem quo dictum est de Astris? Et quid si in linea sequenti tertio, quarto, vel quintogeniti non extet nisi fœmina secundogenita, & primogenitus, inter quos sit controversia. pag. 97.

IX. An in scientia Medicinæ detur materia Incompatibilitatis? Ubi concluditur taliter esse necessariam ad hanc scientiam, quod sine cognitione ejus, quod est incompatible, Medicus sanum reddere medicamentum non possit; ex vulgari axiomate *contraria contrariis curantur*: nec etiam tanquam peritus in arte probationes iudicibus exhibere, maximè ad iudicandum de impotentia coëundi naturali, perpetua, vel accidentali. Et exinde vertitur quæstio ad materiam Majoratus. Quid si exclusus fuerit in institutione Monachus, vel Clericus in Sacris, & successor gravatus sit ad contrahendum in familia, vel cum certo genere personarum; an ex eo censeatur etiam exclusus laicus, qui careat potentia coëundi? Et quid si exclusus fuerit simpliciter, & in institutione non appareat de causa finali, vel impulsiva excludendi Clericum. pag. 103

X. An detur hæc materia Incompatibilitatis in scientia Dialecticæ, Ubi deinde controvertitur de Incompatilibus, contrariis, contradictoriis, seu perplexis clausulis, seu capitulis, vocationibus, & conditionibus in majoratibus apposis, cui standum sit, vel nulli earum? Ad Textum *in l. qui quadringenta. 88. ff. ad legem Falcidiam*, qui est sedes ubi debet agi ex professo de hac scientia. pag. 106

XI. Utrum Incompatibilitas detur in scientia Rhetoricæ, inventa ad ornatum Dialecticæ, ad aliquid clariori, & suaviori modo suadendum? Ubi agitur de concursu vocalium, vel syllabarum in Rhetorica effugiendo, & amphibologia vitanda: Et inde quid erit, si in majoratus institutione vocatio fuerit facta per Amphibologiam, vel ambiguum orationem, taliter quod si ad quamlibet duorum simul, & eodem tempore successorum referri possit, quis eorum succedere debeat? Ex eo quod respectu utriusque simul successio sit incompatible. pag. 110

XII. An detur Incompatibilitas in Poëtica scientia, ubi etiam, quid si Majoratus, vinculis

Index Argumentorum Capitulorum.

culi, seu patronatus institutor velit, quod is qui succedere possit, vel præferri debeat, proficiatur quamlibet ex scientiis vel quod ex certis redditibus fruatur dum in publicis scholis versabitur ad discendam aliquam ex scientiis usque ad gradum in ea obtinendum; an sufficiat profiteri scientiam Poëseos, sive dare operam ad eam addicendam? Et cum agitur deinde de divisione Poëtarum, de veniendo ad comicos, & ad eos, qui in publicis theatris causâ quæstus Poëticam recitant, quaritur an tales Poëta Comici possint succedere in simplici, vel annexam dignitatem habente majoratu? cujus resolutio pendet à solutione duarum aliarum quæstionum: quarum altera est, an infamis infamiâ juris, aut facti, repellatur à majoratus successione? altera an Histrio, vel Comicus nostris temporibus sit, vel non, infamis infamiâ juris, vel facti. p. 113.

XIII. Utrum in Grammatica detur Incompatibilitatis materia? Ubi tandem agitur de nomine positivo, & comparativo, & eorum incompatibilitate: ac deinde an sit impossibilis melioratio vel institutio vinculi, seu Majoratus, aut patronatus, ex melioratione tertiæ partis bonorum à parentibus facta in filio unico? Et resolvitur secundum communem opinionem, quæ ponitur pro Regula cum suis Ampliationibus, & Limitationibus. p. 118.

PARS SECUNDA.

De incompatibilitate, quæ provenit ex Jure naturali.

CAP. I. **A**gitur in genere de incompatibilitate quæ ex jure naturali promanant.

Ad idque adducitur textus in l. hac verba 224. ff. de verbor. significat.

Et post ejus interpretationem adducitur etiam textus in l. optimam 14. §. fin. ff. de contrahend. & comm. stipul. ex quo deducitur quod naturaliter homo unus non potest simul, eodemque tempore, circumscriptivè residere in duobus distinctis locis.

Unde occasione data discutitur illa perdifficilis quæstio an hoc fieri valeat supernaturaliter, miraculosè, de potentia Dei absoluta? Et resolvitur quod solum procedat de modo naturali, seu de potentia ordinaria, attento ordine naturæ debito.

Et inde tractatur de Negativæ coarctatæ probatione vulgò (*Coartada*) ubi aliqua conductio ad praxim traduntur.

Tum demum ad nostrum institutum devenientes congregamur ad quæstionem illam de incompatibilitate, quæ provenit ex conditione residendi, seu habitandi in aliqua Provincia, Curia, vel civitate, vel alio terminato loco, quando concurrunt duo Majoratus, quorum quilibet requirat residentiam in suo distincto ac circumscriptibili loco, & unus in tantum successor, qui cum secundum naturam in utroque simul residere non possit, utrum in eo casu talis conditio faciat majoratus apud eundem successorem taliter incompatibiles jure naturæ. quod eligere teneatur unus eorum, & alius ad alium transire debeat? Et resolvitur cum variis Ampliationibus, & Limitationibus. p. 122.

I. De Incompatibilitate, quæ naturaliter resultat inter præteritum, & futurum tempus: ac proinde, quod usus fructus unius anni transacti, per usum fructum alterius futuri anni non suppletur, neque agitur nisi ad interesse, & æstimationem; cum in rerum natura esse desierit: ad text. in l. si usus fructus mihi in biennium 6. ff. de usu fructi. legat.

Unde suscitatur illa quæstio, quæ solet agitari super Majoratu, vel patronatu irregulari, talè conditione instituto, ut in eo succedatur alternatim, unus scilicet fruatur per tempus, vel vitam, ex linea paterna; & alter per aliud tempus, & vitam ex linea materna, vel unus ex parte viri, & alius ex parte uxoris institutoris; an transacto inutiliter ex causa litigii, vel aliqua quacumque, tempore uni assignato absque actuali possessione, & facultate sibi competente utendi & fruendi, sive cum effectu habendi redditus, & usum fructum, Judex debeat aliud tempus ei assignare, vel subrogare ad utendum & fruendum.

Et quid si in patronatu alternativo redditus bonorum unius anni sint designati ad Redemptionem Captivorum, & redditus alterius anni sint assignati pro maritandis puellis, vel pro alimentandis pauperibus, vel pro excarcerandis debitoribus; vel in certam quantitatem, & quantitas, vel redditus assignati unius anni deficiat ob sterilitatem, vel ex eo quod consumpti fuerunt in refectionem, vel reparationem bonorum, an debeat suppleri ex fructibus, vel redditibus futuri, seu subsequenti anni.

Ac deinde è converso de incompatibilitate naturali inter futurum, & præteritum tempus: ad textum in l. 42. Tauri, hodie l. 3. tit. 7. lib. 5. recopilat. ubi refertur casus, quo prius institutus fuit majoratus de Tertio, & Quinto bonorum, & postea de omnibus bonis virtute facultatis Regiæ postea concessæ ab que mentione institutionis primi majoratus; an censeantur duo vel unus majoratus

Index Argumentorum Capitem.

ratus, & quid de jure succedendi in eis.
p. 150.

De Incompatibilitate de jure naturali, ad quæ-
stionem illam, utrum secundogenitus præfe-
ratur in successione majoratus, si concurrat
cum primogenito Hermaphrodito? ad explica-
tionem illius vulgaris clausulæ; *Presfrendo el
baron à la hembra*. Et quid juris, quando com-
petentia sit inter Hermaphroditum, & Trans-
versales masculos ad succedendum in major-
atus agnationis, vel simplicis masculinitatis,
in quo foemina penitus sit exclusa. p. 136

IV. Esto quod non compatitur de jure naturali
quod unus filius genitus fuerit à duobus viris,
quæritur quis succedere debeat in majoratu
primi, vel secundi mariti ultimi possessoris,
quando uxor post mortem primi intra pau-
cos dies secundo nubat, & intra septimum,
nonum, vel decimum sive undecimum men-
sem natus sit filius; an natus succedere de-
beat, vel consanguineus primi, vel secundi
mariti.

Et idem, non solum quando post mortem pri-
mi, sed etiam eo vivente si dissolvatur matri-
monium, quia contractum nulliter, per vim,
vel metum, vel in gradu prohibito? vel si pri-
mus vir contraxerit aliam uxorem vivente? aut si
marito absente mulier cum alia contraxerit,
& ei reverso fuerit reddita uxor? p. 142

V. Utrum incompatible sit de jure naturali,
duos vel tres uno impetu editi infantes; ad
textum in l. *Arcthusa* 15. ff. de statu hominum.
Et quis eorum præferri debeat in successione
Regni, vel majoratus, quando ambo sub se-
cundina involuti aut ex ventre execto in lu-
cem editi fuere, vel si ignorari contingat uter
eorum primò natus fuerit. p. 148

VI. Utrum successio Regni, vel majoratus, non
compatiatur cum illo, qui naturam non autem
ex accidenti sit demens, mente captus, sur-
dus, & mutus vel cæcus? Et quid in successio-
ne emphyteus, & in successione commendæ
Indiarum. p. 154

PARS TERTIA.

*De Incompatibilitate à Jure divino
proveniente.*

CAP. I. DE Incompatibilitate de Jure divi-
no, comprobata ex illo primitivo
Paradisi atque omnium antiquissimo major-
atu, per contraventionem, sive Dei præce-
pti transgressionem incompatible, cujus fuit
institutor Dominus Deus noster in princi-
pio post creationem omnium, secundum
Moysen in *Genesi*, cap. 2. & 3. Unde infe-
runtur duodecim Adnotationes concernen-

tes nostram Jurisprudentiam, in materia pri-
vationis seu exclusionis à successione major-
atus per contraventionem: & in duodecima
atque ultima Adnotatione, agitur ex professo
an per contraventionem patris excludi ac
privari debeat etiam ejus filius, ac descen-
dens, & quando sententia ob contraventio-
nem censeatur Realis ac linealis, vel quando
personalis. p. 158

II. De Majoratum, atque eorum institutionum
origine; & quod proveniat à Jure divino. Et
exinde agitur de Incompatibilitate quoad
successionem majoratum, quæ ad Hæreti-
cos pertinebat successores, qui crimen læsæ
majestatis divinæ commiserunt. Et quid de
eorum filiis, ac descendantibus, cum distin-
ctione casuum, ubi incidit illa quæstio: Quid
erit sit postquam Monasterium successit in
majoratu, Monachus, per quem ad Monaste-
rium devenerit successio committat crimen
hæresis, an nihilominus durante vita Mona-
chi eam successionem retinere possit, vel an
statim transferatur ad sequentem in gradu,
p. 169.

III. Et præcepto Divino non compatitur con-
jugium inter eos, qui sunt disparis cultus:
prout inter Catholicum, & hæreticum, fide-
lem, & infidelè: *Deut. c. 7*. Unde ex jure hujus
præcepti, successores in majoratibus justè pa-
rere tenentur conditionibus, quæ in institu-
tionibus apponi solent prohibentibus inire ma-
trimonia cum personis maculatis ex genere
Judæorum, Infidelium, vel Hæreticorum, &
quod aliter privari debent majoratum suc-
cessionem, non solum contravenientes, sed etiã
eorum filii, ac descendentes ex illo matrimo-
nio. Hinc insurgunt quæstiones scitu dignæ,
quæ breviter resolvuntur per Ampliationes,
& Limitationes. Et tamen discutitur, quid de
filiis natis ex secundis ab institutore deside-
ratis nuptiis post contraventionem, an ex eo
quod pater non paruit conditioni, si majora-
tus ad alium ex alia linea transitum fecerit,
filius ex secundis nuptiis juxta conditionem
contractis, recuperare valeat majoratus suc-
cessionem à Tertio illo ex alia linea habente
seu possidente eum, p. 174

IV. Ad text. *Num. c. 26. & 27*, ubi de jure Divi-
no, extantibus filiis masculis, non est compa-
tibilis apud foeminas terra Chanaan, ex Dei
dispositione divisa inter masculos de Tribu-
bus, seu Israëlitarum familiis, cum prohibiti-
one alienationis extra propriam cujusque fa-
miliam. Sed si pater decederet absque fi-
liis, tunc foeminae, ejus filia succedebant. Un-
de notatur, quod in majoratibus regulari-
bus, vinculis, atque patronatibus Hispani-
æ, ad similitudinem hujus juris, suc-
cedunt filii masculi, & non nisi eis de-
ficienti.

Index Argumentorum Capitulorum.

ficientibus, foeminae ejusdem lineae, & gradus; quarum successio quando sunt in eadem linea, & gradu cum viris, regulatur, ad instar successionis eorum, qui sunt in secundo gradu. Notatur etiam ad regulam, quae observatur in Hispanorum primogeniis, quod nisi expresse excludatur, seu praeferatur, nunquam foemina prioris censetur excludi per masculum inferioris lineae. Et hinc deciditur illa quaestio; An in Majoratibus purae agnationis, si deficient agnati, & concurrat foemina ex superiori linea, & masculus ex foemina lineae inferioris, praeferi debeat foemina, vel masculus, in quo ficta possit dari agnatio; ita quod per prius succedere debeant masculi ex masculis; deinde masculi ex foeminis; & posterius ipsae foeminae, vel per posterius masculi ex foeminis? Et tandem supposito quod in majoratibus agnationis, deficientibus agnatis, & in Majoratibus simplicis masculinitatis, deficientibus omnibus masculis, foeminae succedere valent, devenimus ad aliam arduam quaestionem; an tunc successio decurrere debeat ad foeminam, filiam ultimi possessoris, seu ei proximior, vel an reverti debeat ad foeminam, vel ejus filium seu descendantem ex linea anteriori primi successoris primogeniti seu prius vocati, & ex professo agitur de reintegratione lineae postergatae. p. 180.

V. De jure Divino prohibitum est, ne foemina quae in defectum masculi successit in sorte Terrae sanctae sui patris, nubat, nisi cum viro ex Tribu, seu familia paterna, ne commisceantur sortes inter familias divisae, ad provisionem uniuscujusque, & contra ordinem divinum confundantur: *Numer. cap. fin. junctis c. 26. & 27. supra relatis.* Clavis est universalis (*quam dicimus; clave maestra*): ad materiam de majoratibus incompatilibus, maxime per dispositiones, quibus duo plura ve primogenia dividuntur inter filios, sive nepotes, vel familias, etiamsi expresse non prohibeatur concursus eorum primogeniorum, cum exinde deducantur rationes, seu causae finales talium dispositionum legis, vel hominis, & per eas refutatur opinio Senatus Lusitani per Gammam *dec. 27. Mieres p. 2. q. 6. n. 210. & 213. D. D. Joan. à Castil. lib. 3. c. 15. à n. 2. usque ad n. 20.* Et resolvitur quod si aliquis instituat duo, vel tria plura ve primogenia, quae separet atque dividat inter primogenitum, & secundogenitum, pluresve deinceps: aut omissis, vel exclusis primogenitis qui alium majoratum habeat, ad alium suum vocet secundogenitum, ne confundantur, semper dum possibile erit, inter omnes de familia discurrere debent tanquam realiter incompatibilia, divisim ac separatim, p. 187.

PARS QUARTA.

De Juris Gentium Incompatibilitate, per dispositionem hominis.

CAP. I. **D**E Incompatibilitate ex Jure Gentium per dispositionem hominis procedente, qui velit quod suum primogenium sit incompatible cum alio, veluti quando institutor disponit prohibendo concursum duorum, pluriumve majoratum, sive quod suum primogenium cum alio non jungatur. Unde discutitur, quid si institutor majoratus disponat, quod quocumque possessor succedat in alio primogenio, tunc suum deveniat primogenium ad sequentem in gradu? an institutor senserit de gradu lineae gravati vel de gradu alterius lineae subsequens? Quod dubium maxime procedit quando gravatus ultimus possessor habeat filium unigenitum, & fratrem, vel nepotem, sive fratrem patrualem, vel habeat primogenitum, secundogenitum, & fratrem, aut filium vel nepotem ex fratre, & sic concurrant ad successionem Patruus & nepos, aut filius primogenitus & secundogenitus, & frater, vel filius fratris, sive patruelis, vel filius unicus cum alio ex linea Transversali, qui non sit patruus, nec ejus filius, aut descendens, & idem si disponat quod tunc succedat proximior ex sua familia: vel dicat, succedat mihi proximior, vulgò, *mi pariente mas cercano*: vel dicat, succedat proximior mei, & sui vulgò, *mi pariente, y el suyo mas cercano*: vel absolute, succedat proximior. p. 294.

II. Incompatibilitas, seu prohibitio concursus duorum, pluriumve majoratum, quae provenit à jure gentium ex dispositione hominis, sitne odiosa, vel favorabilis? Et in dubio an censeatur realis, vel personalis, sive restricta ad certas tantum illas determinatas personas, quas institutor expresse nominavit? Quaestio perutilis ad plurimos casus. p. 202

III. Ex dispositione hominis, quid si institutor prohibeat, ne talis majoratus concurrat, sive jungatur cum alio, & eveniat quod per viam matrimonij copuletur cum alio, utrum maritus utrumque majoratum retinere valeat, & possidere unum jure proprio, alium jure uxoris? Et an data dicta prohibitione, possit etiam possidere utrumque majoratum, unum jure proprio, alterum tanquam paterfamilias nomine filii primogeniti? p. 206.

IV. An prohibito ex dispositione hominis concursu unius cum altero majoratu, ex eo censeatur prohibitus concursus cum dignitate Ducatus, Marchionatus, aut Comitatus? Et quid de Baroniam? p. 209

Index Argumentorum Capitulorum.

V. De Majoratu, vinculo, vel Patronatu, qui per dispositionem hominis contineat perplexitatem, vel in ejus clausulis habeat conditiones, vel gravamina, aut vocationes contrarias atque incompatibiles. Et de duobus, pluribusve majoratibus, vinculis, sive Patronatibus æquè principalibus, vel altero principali, altero accessorio aggregatis, vel uniri iussis, quorum quilibet per dispositionem hominis habeat contrariam, sive repugnantem, atque incompatibilem conditionem, vocationem, vel aliud quodlibet gravamen, seu de aggregationibus, & unionibus Majoratum cum conditionibus incompatibilibus. pag. 213

VI. Quid si in aliquo superioris lineæ concurrant duæ lineæ ex dispositione hominis incompatibiles, alia successibilis, & alia expressè per institutorem à successione sui majoratus exclusa, atque reprobata: & in alio ex successoribus inferioris lineæ concurrant lineæ purè successibiles, quis eorum præferri debeat? Verbi gratiâ, pone quod aliquis habens quatuor, pluresve fratres, instituat majoriam, ad cujus successionem vocet imprimis fratrem suum primogenitum, atque expressè excludat in perpetuum secundogenitum fratrem, & omnem ejus fratris posteritatem & fortè eveniat quod aliquis ex descendentes sui fratris primogeniti contrahat matrimonium cum alio ex descendentes exclusi fratris secundogeniti, ex quo matrimonio procreatus sit filius, qui ex una parte habeat lineam successibilem, atque vocatam, & ex altera parte aliam odiosam, atque exclusam, & super successione majoratus contendat cum alio descendente ex tertio genito fratre institutoris, qui ex omni latere habeat lineam successibilem. p. 117

PARS QUINTA.

De Incompatibilitate proveniente ex jure Civili.

CAP. I. **Q**uando utrumque est contrarium, seu incompatible, inclusio unius est exclusio alterius ex dispositione Juris Civilis, in *l. ait Prator, 7. §. sed quod Papinianus, ff. de minoribus, l. Tribunus 10. §. fin. ff. de testamento milit. l. cum in testamento, 37. ff. de heredibus instituendis.* Axioma quod deducunt communiter Scribentes ex *l. cum Prator 12. ff. de judiciis.* expenditur, quod inclusio per vocationem ad successionem unius ex pluribus majoratibus incompatilibus, erit exclusio aliorum. Et quid de inclusione unius lineæ, an, & quan-

do sit exclusio alterius? Et tandem breviter, & in aliquibus remissivè, atque utiliter tractatur de inclusione per vocationem masculinorum, & an inde sequatur absoluta exclusio foeminarum? & quid è contra. p. 221.

II. Incompatibile est de jure Civili, quòd ex una parte actus morientium, statim ut aditur hæreditas, valeant, & ex altera parte sint in suspenso; ex *l. fin. in fin. ff. commun prædior.* Ubi dicitur quod non possunt esse in pendenti. Unde infertur, an compatiatur quod successio majoratus possit esse in suspenso? & quis præferri debeat, utrùm natus tempore vacantis, vel qui sit melioris lineæ vel qualitatis postea natus post delatam successionem, vel lite pendente, ad hoc ut possit habere regressum ad majoratus successionem, & eam avocare à possessore? p. 225

III. De Jure, & Civili Philosophia est quid Incompatibile, *potentia*, & *actus*: cum simul esse non possint, ex *§. sic, itaque discretis, in principio, vers. nec res, quæ jam actoris, &c. Inst. de actionib. cum concordantibus.* Unde discutitur; quid si institutor majoratus caveat, quod in suo primogenio non succedat ille, qui habeat aliud primogenium, & sub hac conditione primogenitus sit vocatus, & eveniat quod successor, ita vocatus habeat actionem ad aliud primogenium, non verò actualem possessionem ejus, an hæc potentia habendi alium majoratum sufficiat ad exclusionem à primo? Et quid de potentia actu proxima, Veluti quando ab isto, qui habet actionem, fuerit lis incepta in petitorio, aut possessorio judicio. p. 232.

IV. De jure Civili in *l. si Titio, 10. ff. de usufructu legato;* dictio copulativa, seu conjunctiva, inter incompatibilia, resolvitur in disjunctivam sive alternativam: quod procedit respectu personarum, rerum atque conditionum incompatibilium, quæ simul concurrere non possint. Unde quid si institutor majoratus, ad successionem ejus vocavit cum dictione *Et, copulativa*, duos, vel plures; veluti, *succedat Philippus, & Dionysius atque Gregorius*: An omnes simul eodemque tempore succedere valeant, vel unus tantum per suum ordinem, ac si per disjunctivam fuerint vocati; Et si unus tantum, quis eorum? Et an hæc vocationes sint reales, seu lineales, vel personales, ita ut deficiente primo relictis filiis, seu descendentes, succedat alius nominatim tanquam substitutus subsequenter vocatus, vel descendentes ex primo vocato. p. 237.

V. De Jure Civili est incompatible ratione ordinis, vel contrarietatis, judicium possessorium per interdictum *Retinenda*, quod aliter dicitur, *Uti possidetis, Utrobi*; & judicium petitorium: Ex text, in *l. exitus 5. ff. de adqui*

Index Argumentorum Capitem

*adquirenda possessio l. 1. §. hujus, ff. uti posside-
tis, l. de vi, 37. ff. de judiciis: juncta Glossa
unica, vers. si verò retinenda.* Undè discu-
titur ad materiam majoratus de remediis pos-
fessoris & an cumulari possint, & concurre-
re simul in uno judicio, proprietas, sive judi-
cium petitorium, & interdictum *Retinenda*,
in remedio *legis 45. Tauri.* p. 240.

V I. De Incompatibilitate, quæ datur de jure
Civili in ipso venditore, vel ejus hærede, ad
hoc ut ex una parte teneatur de evictione,
& ex aliis possit vindicare id, quod ipse alie-
navit, juxta regulam, *Quem de evictione te-
net actio, eundem agentem repellit exceptio:*
deductam *ex l. vendicantem, 17. ff. de evict.*
Unde agitur de evictione rerum majoratus,
quæ post institutionem vindicantur. Et quid
si vindicetur unus ex duobus majoratibus
incompatilibus ratione quotæ, ille nem-
pe, quem retinuit primogenitus: vel alter
ejusdem lineæ: vel si vindicetur ob culpam,
seu contraventionem possessoris? Et quid si
aliquo fortuito casu bona deficient absque
culpa, vel facto possessoris, an detur regressus
ad alium majoratum separatum ab alia li-
nea, quia erat incompatibilis ratione quo-
tæ. pag. 248

P A R S S E X T A.

De Incompatibilitate de jure Casareo

C A P. I. **D**E jure Casareo est incompatible,
ut ex eadem Scriptura quis con-
trariis, seu incompatilibus remediis expe-
riatur: *l. fin. de Codic.* ubi Imperator Theo-
dosius *in 1. p. tex.* definit, quod nemo possit
ex eadem Scriptura primò petere hæredita-
tem jure directo, & postea jure indirecto per
fideicommissum, vel è contra: unde posito
quod sint inter se contraria, seu incompatibi-
lia bona libera, seu allodialia, & bona mayo-
ratûs, seu perpetui fidei commissi, quid si pri-
mò quis agat ad bona tanquam libera, an
postea poterit ea petere ex eadem Scriptura
tanquam bona majoratûs seu fideicommis-
si, vel è contra. Et denique hîc disceptatur
quando bona præsumantur libera, seu allodia-
lia, & quando vinculo fideicommissi, seu ma-
joratûs obstricta, seu affecta, ad hoc ut unus
ex oppositoribus, qui contendunt, vel esse li-
bera, vel vinculata, respectivè mitti debeat
in possessionem. p. 261

I I. De jure Casareo statutum est etiam per
text. *in l. fi. p. C. de Codicill.* quod ex contra-
riis seu incompatilibus remediis, unum est
à principio eligendum ex eadem Scriptura;
& eligens scienter unum ex duobus, pluri-
busvè juribus ad invicem contrariis, seu in-

compatilibus, præjudicat sibi in alio, quan-
do jura sunt contraria in origine, seu affectu,
& tunc electione unius consumitur aliud un-
de disceptare licet, quod si is, qui habet actio-
nem ad duo contraria, seu incompatibilia pri-
mogenia, utrumque petat simul, an excipi pos-
sit ad impediendum litis ingressum, quod ex-
cipiens non tenetur ei respondere donec
unum ex incompatilibus eligat? Et an si eli-
gat scienter unum propositum suæ intentio-
nis explanando, & petendo, sive in possesso-
rio, sive in petitorio, possit reverti ad petiti-
onem alterius post litis contestationem, vel li-
te finita. Et an hoc casu possit eum juvare be-
neficium de in integrum restitutione p. 265.

I I I. De duabus, pluribusve contrariis, ac incom-
patilibus actionibus, seu sibi invicem repu-
gnantibus in effectu, usu, seu exercitio, ita ut
quis unam teneatur eligere, aliter admitti, seu
audire non debeat: ad textum de jure Cas-
areo *in l. 1. C. de furtis, & serv. corrupt.* Ab hinc
differitur utrum quis possit admitti ad duos
majoratus ad invicem repugnantes, seu in-
compatibiles, alterum, quem habeat jure pro-
prio successoris; alterum, quem habere inten-
dat jure administratoris, seu Curatoris bono-
rum absentis, sui consanguinei, ex eo quod si
absens consanguineus decesserit, ad eum tan-
quam ad proximiorum, seu vocatum compe-
teret successio, & an hoc casu eligere tenea-
tur, & si non eligat, an ad alium sequentem
in gradu pertineat administratio bonorum
majoratus absentis. p. 269

I V. De jure Casareo incompatibilia sunt apud
unum, duo plurave officia, seu Militiæ diver-
si generis, vel Dignitates Militiæ diversi Or-
dinis, quas simul eodemq; tempore quis ha-
bere non valet, itaque Officium unum debet
eligere, & ab alio repelli, juxta decisionem
Imperatoris Justiniani *in l. his quidem 5. C.
qui militare possunt, vel non, lib. 12.* Hîc latè
agitur de Officiis publicis incompatilibus,
Ubi discutitur quid juris, si quilibet ex duo-
bus, pluribusve majoratibus habeat suam
militiam, seu officium publicum Rectoris,
aut Decurionis, vulgò, *de Regidor, o, ven-
tiquatro,* aut Tribuni plebis, vulgò; *Durado,*
aut publici Tabellionis alicujus Consilii, seu
Consistorii, quorum quodlibet officium sit
Incompatibile, cum alio apud eundem suc-
cessorem, maximè ex dispositione *nostra le-
gis 4. tit. 3. lib. 7. Recop.* An si concurrant in
unomet successore hi duo majoratus ex duo-
bus Officiis instituti, nonne ratione Officio-
rum erunt taliter incompatibiles, ut unum
eligere debeat successor, & alius ad sequen-
tem in gradu sit deveniendus, vel non? Et
quid si hæc duo primogenia instituta ex duo-
bus officiis publicis incompatilibus, com-
ponantur

Index Argumentorum Capitulorum.

ponantur ex duabus Rectoriis incompatilibus, & partim ex aliis bonis compatilibus? Et quid si hi duo majoratus instituti sint ab Ascendentibus ex tertio & quinto bonorum, ubi servari debeat ordo per dispositionem *legis 27. Tauri*, assignatus? Et quid si deveniant ad successorem Clericum, vel Monachum, qui sunt de jure incapaces quorumcunque Officiorum Decurionis, Tribuni plebis, Tabellionis, & cujuslibet publicæ Rectoriæ.

p. 274.

P A R S S E P T I M A.

De Incompatibilitate de jure Canonico.

CAP. I. **D**E Jure Canonico, seu Pontificio est, *tex. in cap. eam te 4. §. sed etiam, de etate & qualitate*; Ubi non compatitur, quòd unus habeat duas, pluresvè Ecclesias titulas, nisi una pendeat ex alia per unionem, seu aggregationem: vel nisi fuerint ita tenues in substantia, quòd proprios Sacerdotes non possint congruenter alere.

Ex quo textu, & ejus Glossa *juncto c. 1. 21. q. 1. cap. Sanctorum, §. omnino, 70. distinct. cap. dudum, 54. in fin. de elect. cap. de multa, 18. de prebend. & dignitat.* ostenditur Regula de Incompatibilitate inter duas Ecclesias titulas, seu Beneficia curam habentia, vel residentiam requirentia: cum quinque limitationibus, quæ firmant regulam in contrarium.

Unde per jura ejusdem Regulæ, & limitationem ejusdem, ad instar beneficiorum incompatibilium, constituitur alia Regula inter majoratus, vincula, & Patronatus incompatibiles per dispositionem hominis, vel legis; etiam cum quinque limitationibus.

Ideo super prima limitatione, quæritur an majoratus incompatibilis cum alio majoratu ei aggregato, seu unito, qui per se non stat sed tantum per viam aggregationis, dependentiæ vel incorporationis, seu accessionis.

Ad secundam limitationem, quæritur, an iste majoratus incompatibilis cum alio, jungi possit cum altero ita tenui & exiguo, ut ex redditibus utriusque vix successor sustentari valeat.

Ad tertiam limitationem quæritur, an sicuti propter penuriam Clericorum, unus duas, pluresvè Ecclesias, seu beneficia incompatibilia habere potest, ita etiam ob penuriam successorum unus duos incompatibiles majoratus habere possit, veluti si ex familia non nisi unus superfit, an in hoc solo ultimo ex familia concurrere possint duo, pluresvè incompatibiles majoratus, instituti pro illis de illa familia? Et inde quæritur, quid si duo hi

majoratus veniant per diversas lineas ad duos ultimos de familia, quorum cuilibet impossibile sit de jure, vel naturâ, habere successorem, & unus eorum præmoriatur naturaliter, vul civiliter, quia fortè ingressus, & professus est Religionem, an ad hæredes præmortui, vel ad ultimum superstitem de familia aliam majoratum incompatibilem possidentem, devenire debeant bona majoratus incompatibilis, quæ prædefunctus possidebat? Et etiam agitur ad *l. 27. Tauri*, de alia quæstione, utrum ad unum, & alterum descendentem devenire valeant duo incompatibiles majoratus à parentibus ea lege incompatibilitatis instituti, ut inter successores divisim, & minimè conjunctim apud duos successores discurrant, etiam si tempore vacantis, alii successores ex naturalibus Ascendentibus vel transversalibus superint? Et quid de uno ultimo ex naturalibus superstibus Ascendentibus? Et quid de uno ultimo Ascendente, extantibus transversalibus? Et quid de ultimo ex transversalibus, extantibus extraneis vocatis.

Super quarta limitatione quæritur, an apud unum possint esse duo majoratus incompatibiles, quorum unus datus sit in commendam; Et hîc agitur de Incompatibilitate inter Commendas Indorum, & Commendas militares Ordinis Divi Jacobi, sancti Joannis, & Ordinis de Calatrava, & Alcantara, atque aliorum Militum; Et de Incompatibilitate inter Majoratum, & Commendam titulatum.

Tandem ad quintam limitationem quæritur, an valeat dispensatio, seu Regia facultas, ad hoc ut unus possit contra voluntatem institutoris & in præjudicium alterius vocati duos majoratus incompatibiles obtinere p. 284

II. Secundum Canones incompatibilia sunt duo beneficia, etiam insufficientia ad congruam sustentationem, quando utrumque personalem residentiam requirit, *c. 3. cap. conquerente, 6. de Cleric. non residentib. Concil. Trid. sess. 24. c. 17.*

Ah hinc deducitur idem dicendum in duobus primogeniis, vinculis, seu patronatibus requirentibus ex simili lege, ac conditione, in quolibet eorum localem residentiam, & an id etiam procedat non obstante exiguitate distantiae unius loci ab altero & tenuitate fructuum.

Et an successor residentiam debeat habere in principali Provinciæ civitate vel in ipsa Urbe, an sufficiat si habitet in castro, vel oppido minùs principali ejusdem provinciæ, vel in suburbio, seu vico. Et quid si postea castrum, oppidum suburbium, vel vicus eximatur à jurisdictione provinciæ, vel civitatis.

Quod

Index Argumentorum Capitulorum.

Quod præbet ansam ad quæstionem nostris temporibus quotidie practicabilem, ob plurimas vicorum, ac populorum exemptiones; an qui erat domiciliarius in una civitate, cum ab ea eximatur populus, vel vicus ubi habitabat, Utrum is qui contraxit in loco domicilii, & postea domicilium aliò transtulit ex causâ exemptionis, sit conveniendus, & exequendus, saltem per literas requisitorias in locoprimi domicilii, & coram ejus, Judice ordinario? vel an necessariò conveniendus sit in loco exempto secundi domicilii, & coram ejus Judice ordinario? Et contra sententiam ac decisionem traditam à D. D. Joan. Baptist. de la Rea. tom. 2. disp. 94. Pro coronide hujus cap. terminatur hæc ultima quæstio ex alia decisione Granatensi, fundata in quodam voto D. D. Marcellini Garcia de Guzman Senatoris meritissimi in Senatu Granatensi, ac majoris muneris dignissimi. 291.

II. De Jure Canonico incompatibilia sunt apud unum duo beneficia, quorum quod libet sit sufficiens: c. conquerente 6. de Clericis non residentibus: c. du dum 54. maximè in §. licet cum Gloss. verb. Intitulatam, & verb. retinere, de elect. Conc. Trid. sess. 7. c. 4. de reform. & sess. 24. c. 17. Et exinde resolvitur quæstio illa, de majoratu condito sub conditione quod si possessor obtineat aliud primogenium sufficiens ad congruam sustentationem, tunc majoratus transeat ad alium successorem; & qui redditus sufficientes erunt pro congrua sustentatione, ad hoc, ut habeat locum transitus ad alium, & cui incumbat onus probandi, p. 204.

IV. Ad Clementinam, Gratia, de Rescriptis: dum probat, quod si aliquis habeat gratiam impetratam de beneficio primò vocaturo, etiamsi nondum possessionem assequutus sit, perdit eam, & consumit gratiam, ac si ipso jure renuntiasset, si pacificè consequatur aliud beneficium incompatible cum illo, quod expectabat; quamvis protestetur, & postea hoc ultimum resignet, & renunciat. Unde agitur an dicta Clementina, cum suis declarationibus, ampliationibus, & limitationibus, habeat locum inter majoratus incompatibiles per dispositionem hominis, veluti si primogenitus, qui in expectativa habebat successionem duorum incompatibilium majoratum, pone unum ex parte patris, & alterum ex parte matris, & obtinuit pacificam possessionem unius ex hisce duobus incompatilibus, an videatur, quamvis non ex sua mente, at tamen ex juris dispositione alteri renunciare, & ita Expectativam consumere, ac si à secundo majoratu illicò esset exclusus? Et quid si habens unum majoratum, & sciens alterum esse in-

compatibilem, petat, & obtineat possessionem ejus: an videatur renuntiasse primo, vel habere possit regressum ad eundem? Et quid si in vacatione duorum incompatibilium, petat, & assequatur possessionem unius, an videatur recedere ab alio; Et quid si petat, & consequatur pacificam possessionem duorum, an habeat electionem, quod tempus ei competat ad eligendum. p. 297.

V. Ad Clementinam, Exivi de Paradiso, §. quid igitur in successione: maximè in vers. An hujusmodi redditus obtinere, paupertati, & mendicitati repugnet, &c. de verb. signific. ubi ex decisione Canonica, etiam antea dicta in cap. 3. §. porro, de verbor. signific. in 6. incompatible existit omnis successio apud Religiosos fratres Minores. Exinde agitur de incompatibilitate successionis in vinculo, majoratu, vel patronatu de agnatione, vel dignitate, aut jurisdictionem habente, apud Monachos, & Moniales, ac eorum Monasteria: & quando cesset apud eos incompatibilitas ad hoc ut succedere valeant. Et quid de Officiis publicis, vel dignitatibus secularibus jurisdictionem annexam habentibus, vel quando Monasterium est substitutum in defectum descendendum, & consanguineorum? Et an Princeps prohibere possit Ecclesiasticis personis successionem in dictis Officiis publicis, p. 304.

VI. Ad Glossuam verb. Rex, in cap. Cæpit Hermenegildus Rex, 24. q. 1. ubi dicitur, quod in vita patris primogenitus illius Regis, Rex vocari debet, licet in actu non habeat Regnum, ac idem de filio Comitum, Marchionum, vel ducis primogenito. Deinde agitur, quid erit si prohibitus sit apud patrem concursus duorum incompatibilium majoratum, ita ut illicò unus eorum transire debeat ad alium, omitendo, si hic alius futurus erit secundogenitus vel sequens in gradu, & eveniat quod pater possidens unum tempore vacantis alterius incompatible majoratus, habeat fratrem, & filium unicum, vel fratrem, & duos filios, scilicet primogenitum, ac secundogenitum, quis eorum succedere debeat in majoratu, quem pater non retinet, an filius primogenitus, qui si tanquam Dominus in vita patris, & spem invariabilem habet succedendi in alio majoratu à patre retento, vel an succedere debeat frater, vel secundò genitus? Et quid inter Patruales, anceps quæstio, & quæ incidit ferè necessariò ad veram intelligentiam, atque explicationem Glossæ nostri textus. p. 318

Index Argumentorum Capitulorum.

PARSOCTAVA.

De Incompatibilitate de jure Hispano Regio.

CAP. I. DE jure nostro Regio constituta est incompatibilitas in l. 7. tit. 7.

lib. 5. Recop. quæ prohibet concursum duorum majoratum, quorum unus habeat in annuo reddito duplicatum numerum decies centum mille dispondiorum, sive ducentam illia sestertiorum, vulgò, *Dos quentos de Maravedis de renta en cada un año*: quando per viam matrimonii conjunguntur; & sic contingat post mortem conjugum ad unum devenire successorem qui habeat fratrem, sororem, aut filios: inter quos dividi possint, data electione filii majori. In hoc autem cap, agitur ex pofesso de ratione decidendi hujus legis, quoad unam ex duodecim partibus in quas dividitur, quæ incipit ab illis verbis: *Otro si somos informados, que por casa de aver se juntado en estos nuestrs Reynos de poco tiempo a esta parte per via de casamiento algunas casas, y mayorazgos de grandes Cavalleros, usque ad illa verba: Por la honra, y conserbacion de la Nobleça y Caballeria destes Reynos, y que en nuostros tiempos sea antes accrescentada que disminuida, &c.*

Unde descendimus ad illam agitatam questionem, an hac lex, ob ejus rationes decidendi, procedere debeat non solum in casu conjunctionis ex causa matrimonii, sed etiam ex causa successionis? ubi tamen non curamus, quæ sit verior, sed quæ in bonum publicum ac Regale servitium utilior opinio? Et concluditur pro Affirmativa; licet fateamur quod indiget alia Regia sanctione, qua caveatur quod dicta nostra lex, 7. procedat etiam quando majoratus dicti valoris junguntur per viam successionis. Quod quam utile, & necessarium sit Regno, Regi, Regimini, atque bono publico, jure divino, atque politico, & rationibus, in quibus Politici, Juristæ, ac alii conveniunt, demonstratur p. 326.

l. Ad l. 7. tit. 7. lib. 5. Recopilat. super illis verbis: *que en los matrimonios que hasta agora no est an contrahidos cada y quando por via de casamiento se venieren a juntar*: excitantur in eorum enucleationem quæstiones sequentes.

Prima, an hujus legis dispositio non solum habeat locum, quando à principio, & tempore contracti matrimonii, sive cum pacto nuptialibus, sive sine illis, quilibet conjugum habeat, & conferat suum majoratum in quo successerit; sed etiam quando post contractum matrimonium fuit eis, vel uni

eorum delata successio constante matrimonio.

Secunda, an idem dicendum, si post contractum matrimonium, & eo soluto per mortem cujusvis contrahentium, qui probabilem spem succedendi habebat in majoratu, seu majoratibus, delata sit ejus, sive eorum successio filio primogenito, vel nepoti ipsorum conjugum, ex eo quod maritus, vel uxor, decesserit vivente patre, vel matre, vel fratre possessore talis majoratus, & postea decedat pater, vel mater, vel frater, vel quorum filium vel nepotem transeat majoratus soluto matrimonio post mortem ejus Patris, vel matris, Avi, vel Avix.

Tertia, quid si conjuges nec tempore nuptiarum, nec constante matrimonio, ullam probabilem, & invariabilem habuerunt spem succedendi, & post eorum obitum contingat quod decedat aliquis ultimus possessor consanguineus ex linea aliqua transversali remota, ita ut non cogitaretur de successione ex parte uxoris, vel mariti, & majoratus unus, vel duo deferantur eorum filio primogenito, nepoti, vel alii descendenti, & sic in eo concurrant duo, pluresve majoratus, quorum unus habeat *dos quentos de renta* omnes provenientes per lineam paternam, & maternam, & ex causa matrimonii parentum, sine quo aliàs apud filium, nepotem, vel pronepotem non jungeretur; an ex dispositione dictæ legis 7. dividi debeant, vel non, tanquam ille casus an censeatur comprehensus vel non, in legis verbis, dum dicitur: *Cada y quando por via de casamiento se venieren a juntar.*

Quarta, quid erit, si primogenitus succedat in uno ex duobus majoratibus per viam matrimonii parentum, & in alio per viam successionis tantum, an tunc fiet divisio inter primogenitum & ejus fratrem secundogenitum, per dispositionem dictæ legis 7. ac si conjunctio fuisset facta per viam matrimonii; vel non, ac si conjunctio fuisset facta per viam successionis tantum?

Quinta, quid si matrimonium postea declaratur nullum, quia contractum in gradu prohibito, vel ex alia causa, seu impedimento, an duo majoratus, sic conjuncti per viam matrimonii dividi debeant inter filios natos in figura matrimonii putativi?

Sexta & ultima: quid si conjunctio horum duorum majoratum fiat, non per viam matrimonii, sed per viam concubinatus, vel sponsaliorum de futuro inter eos, qui habeant filios naturales, qui succedere valeant in majoratibus?

Index Argumentorum Capitem.

III. Ad l. 7. tit. 7. lib. 5. Recop. dum dicitur, *dos casas de mayorazgos*: ubi postquam explicantur hæc verba, excitantur sex quæstiones.

Prima quid si essent duo majoratus, sed unus à viro & uxore simul institutus in una charta, & bona ex parte uxoris, vel ex parte viri, excedant *dos quentos de renta*; an dividi debeat inter filios, ac si duo verè essent majoratus, quorum unus haberet *dos quentos de renta*.

Secunda, quid si unus ex duobus majoratibus habeat alium sibi aggregatum, & tam principale, quàm aggregati redditus ascendat ad summam *de dos quentos de renta*; attamen redditus conjungit eorum ad eam summam non ascendat, an computari debeant tanquàm duo quorum redditus excedant *dos quentos de renta*, vel tanquàm tres majoratus, quorum nullus eam quantitatem non attingat.

Tertia, quid si plures quàm duo, pone tres, vel quatuor, essent majoratus, qui concurrerent per viam matrimonii, & nullus ascendat ad redditus *de dos quentos de renta*, attamen duo, tres, vel quatuor eorum in redditu eam summam excedant, an dividi debeant, taliter quòd primogenitus eligat ex eis duos, tres, vel quatuor, qui simul habeant redditus ultra summam à leg. 7. assignatam, & alius ex illis majoratibus ad fratrem transeat.

Quarta, quid si non solum duo, sed etiam tres, vel plures majoratus conjuncti per viam matrimonii, & quilibet eorum excedat summam *de dos quentos de renta*, an electo uno eorum per filium majorem, alii dividi debeant inter alios fratres, secundogenitum, & tertio genitum, data etiam alia electione secundogenito, & sic de cæteris, juxta numerum filiorum, & majoratum.

Quinta, quid si non duo majoratus sint, qui concurrant, sed unus majoratus, & Dignitas aliqua, nempe Comitatus, Ducatus, aut Marchionatus, an etiam dividi debeant? Et quid si concurrat unus majoratus, & feudum, aut Commenda Indorum.

Sexta & ultima, quid si unus ex duobus fuisset majoratus factus absque Regia facultate, Anniversarium, seu patronatus. p. 344.

IV. Prosequitur expositionem l. 7. tit. 7. lib. 5. Recop. ibi: *Que sea la una de ellas de valor de dos quentas de renta, e dende arriba*. In quibus verbis se offerunt quæstiones sequentes.

Prima, an procedat, etiam si majoratus, vel unus eorum minorem habeat in redditu quantitatem quàm quæ lege nostra declaratur.

Secunda, esto quod necesse sit ut in redditu habeat unus ex duobus majoratibus ducenta millia festertiorum, quod verum est, reprobata opinione D.D. Joan. à Castillo; deveniendum est ad computationem, & liquidationem, & quomodo facienda sit maximè si in-

ter bona majoratus, sint jurisdicção, aut aliqua Officia honorifica, sicut Officium Decurionatus, officium *de ventiquatro*, o *Jurado*, aut aliud simile, quomodo ejus emolumenta sint computanda, an ratione æstimationis, vel ratione solummodò ejus quod in redditu, vel pecunia percipitur.

Tertia & ultima, quæ onera, atque expensæ deducendæ sint? & utrum deduci debeant alimenta, quæ possessor majoratus tenetur dare fratribus suis, vel aliis descendantibus institutorum, & in omnibus his, cui incumbat onus probandi.

V. Super illis verbis: *E hijo mayor que en las dichas dos casas asi juntas por casamiento podia suceder*, desumptis ex l. nostra 7. tit. 7. lib. 5. Recop. agitur quis propriè erit filius major de quo senserit l. nostra, an filius natus major, sive primogenitus, vel filius major, circa præcedentiam successionis.

Quid autem vocatus sit in institutione *major de domo*, vel *de familia*.

Quid, quando vocatus fuisset *major natus*, vel *majori ætate*, absque expressione nominis proprii in institutione majoratus, in quo fuisset annexa aliqua administratio, distributio, regimen, vel gubernium.

Quid si vocatus esset *major superstes*, scilicet *el hijo mayor que quedare vivo a el tiempo de la muerte del ultimo poseedor*?

Et an idem quando relatio facta fuisset de superstite, vel supersticibus, nomine proprio nominatus.

Quid si *nepos major* vocatus sit, & concurrat ex una parte nepos major natus, filius primogeniti, seu patris majoris ætate; ex altera nepos, seu patruelis major ætate, sed filius alterius fratris minoris natus, quis eorū præferendus sit?

Et quid si verificari non possit, quis eorum sit filius major, non in casu quo duo, vel tres, uno partu & tempore pariter nascantur, de quo casu alibi dictum est: sed in eo casu, quo descendentes duo, vel plures contendant se descendere ex filio majore natus, sed nemo eorum probet. p. 351

VI. Prosequitur interpretationem d. l. 7. tit. 7. lib. 5. Recopil. in illis verbis: *Suceda solamente (scilicet el hijo mayor,) en uno de los tales mayorazgos, en el mejor y mas principal, que el qui siere escoger*: ex quibus deveniendum ad materiam satis latam de electione, nonnullas magis utiles, & contingibiles discutiendas eligam quæstiones.

Prima, quo tempore? Et secunda intra quod tempus, filius major possit eligere? & an debeat requiri, & interpellari, & ei tempus per Judicem assignari.

Tertia, quid si eligere nolit intra tempus ei assignatum, an tunc Judex ex officio, vel secundogenitus, debeat eligere.

Index Argumentorum Capitem.

Quarta, an filius major poterit eligere majoratum minorem in reditu, seu valore, aut quantitate? ad intelligentiam illius verbi: *En el mayor, y mas principal que el quisiere escojer*; & an possit variare?

Quinta, quid si primogenitus sit minor, & an in integrum restitui debeat? Et quid si sit mulier conjugata, an ipsa mulier, vel maritus ejus eligere possit?

Sexta, quid si primogenitus non habeat nisi unicam sororem, & unus ex majoratibus, pone ex parte patris sit majoratus Agnationis, vel simplicis masculinitatis; alter verò sit regularis primogenitus poterit majoratum regularem eligere, & dimittere alium majoratum agnationis, seu simplicis masculinitatis, in quo succedere non potest soror ejus, eo quòd sit foemina?

Et an idem erit si filius major habeat fratrem uterinum tantum secundogenitum, & indicato fratre majore natu concurrant majoratus ex parte patris, & majoratus ex parte matris, an poterit in praedictum sui fratris uterini eligere majoratum maternum, dimittendo paternum, in quo uterinus succedere non valeat, cum sit respectu ejus, extraneus? motus filius major ex eo forsan, quòd majoratus maternus sit in redditu major, vel in fraudem uterini secundo geniti, ad hoc ut nepos filius primogeniti succedat in alio majoratu paterno? Et quando electio facta praesumatur in fraudem.

Tandem remissivè solvitur alia quaestio; quid si primogenitus ad quem duorum majoratum spectabat successio, prius unum petat, & obtineat, ex eo hunc eligere videatur & alteri renuntiare quocumque vocaturo. p. 358.

VII. Prosequitur *dict. l. 7. tit. 7. lib. 5. Recopilat.* super illis verbis: *y el hijo, o hija segundo suceda en el otro mayorazgo.*

In primis agendum est quis sit secundogenitus & de aliis quaestionibus secundogenitum masculinum, & secundogenitam concernentibus. Deinde an quod dispositum est in *hac lege* inter duos majoratus ex dispositione legis incompatibiles, debeat observari inter duos majoratus per dispositionem hominis incompatibiles, quando ab institutore cautum non est ad quem devenire alter ex duobus dictis majoratibus debeat?

Secundò, quid si in majoratu ex dispositione hominis dictum sit quòd in altero majoratu succedat sequens in gradu? An sequens in gradu debeat intelligi de filio primogeniti, vel de secundogenito vel ejus filio, seu descendente? ad hoc quòd si tempore vacantis alterius ex duobus incompatibilibus majoratibus, unum, vel duos habeat filios, inter majoratus dividi possint, & simul habeat fra-

trem secundogenitum, judicari possit quis in altero majoratu incompatibili succedere debeat, filiusnè, vel patruus secundogenitus. VIII. Prosequitur in *l. 7. tit. 7. lib. 5. nova recollectionis* illa verba: *Si no hubiere mas de un hijo, o hija, que aquel lo pueda tener por su vida, y si aquel o hijo, hija ubiere dos hijos o hija, e hija, se dividan y partan los, dos mayorazgos segun abemos dicho.*

Unde an idem dicendum sit de nepote, & pronepote unico, quòd decisum est de filio unico, ad hoc ut per vitam, nepos, vel pronepos unicus ex filio unico retinere possit duos majoratus incompatibiles ex dispositione *hujus legis* quæ omisit casum de unico nepote, vel pronepote, in vita sua; nam tantum loquitur de filio unico, nato ex communi parentum matrimonio, per quòd juncti fuerunt duo, pluresvè majoratus, quorum unus ascendat ad duo millia dipondiorum in redditu.

Secundò, an idem quòd decisum est in *hac lege*, si filius unicus habeat fratrem naturalem, qui succedere possit in alio majoratu incompatibili ex dispositione *legis nostrae*, quæ tantum loqui videtur de filio unico legitimo & naturali, qui non habeat alium fratrem legitimum & naturalem?

Tertiò denique an idem, quòd dispositum est in *hac lege Regia*, habeat etiam locum in majoratibus incompatibilibus per dispositionem hominis, ubi non est cautum, seu provisum ab institutore, quòd si pervenerint ad unicum filium, vel filiam, is, vel ea majoratus duos, vel plures incompatibiles retinere possit ad vitam suam? vel an statim dividi debeant ipsi majoratus? p. 364.

IX. Ad *eandem leg. 7. tit. 7. lib. 3. Recop.* dum prosequitur ita sic: *de manera que dos mayorazgos siendo (como diximos) el uno de ellos de dos quintos de renta. o dende arriba no concurran en una persona, ni los pueda uno tener ni poseher sino como dicho es,*

Super verbo, *mayorazgos*, inquiritur an idem in vinculis, seu perpetuis fidei commissis, patronatibus, anniversariis, commendis, & feudis? Et super verbis: *ni los pueda uno tener, ni poseher.* Quid si iste unus fuerit maritus, paterfamilias, tutor, vel curator, vel administrator bonorum, absentis ejus consanguinei? p. 366.

PARS NONA.

CAP. unicus. **A**D Argumenta in contrarium adducta, contre conclusionem nostri textus in *cap. caepit. Hermenegildus. 24. quest.* Respondetur in *hoc cap. unico.* p. 368.

INTRODUCTIO

A D

TRACTATUM

D E

REGNORUM AC MAJORATUUM INCOMPATIBILITATE;

AD ORNAMENTUM ET ENUCLEATIONEM

Cap. Cœpit Hermenegildus Rex, causa 24. quæst. 1.

SUMMARIUM.

- 1 Principium hujus libri sumitur à principe omnium Deo nostro.
- 2 Sancta Trinitas est unum universorum principium, præter quod aliud inveniri non potest.
- 3 Incipit Opus ab invocatione mysterii Sanctæ ac individua Trinitatis; & quare? & n. 5.
- 4 Arius perfidè negavit Divinam essentiam, equalitatem, & coeternam Patris substantiam inseparabilem, & sic mysterium Sanctiss. Trinitatis.
- 6 Cap. cœpit Hermenegildus Rex, causa 24. q. 1. refertur ad literam.
- 7 Divus Gregorius Magnus fuit Author text. cap. cœpit Hermenegildus Rex, 24. q. 1. ubi etiam quo tempore, & sub quo Pontificatu, & imperio
- 8 Authores, & Chronista referuntur, ex quibus proponitur species casus ad textum in cap. cœpit Hermenegildus Rex, 24. q. 1.
- 9 Leovigildus Rex Vicegothorum, atque Hispaniarum, Pater Regis Hermenegildi fuit Arianus.
- 10 Reges Gothorum in Hispania ob culpam Imperatoris Valentis inciderunt in Arianam Heresim, à tempore Athalarici I. qui fuit Rex Gothorum, usque ad martyrium Divi Regis Hermenegildi, & Regni ingressum Regis Flavii Recharedi, qui fuit frater Divi Hermenegildi, & num. 11.
- 12 Flavius Recharedus Rex ob causam martyrii sui fratris fecit convocari Concilium III. Toletanum.
- 13 Concilium III. Toletanum; in quo damnata fuit Ariana Heresis: & omne id quod Rex Flavius Recharedus, atque Regina ejus uxor, & gens Gotica tanquam Catholici professi fuerunt ad instar symboli Athanasii contra Arium refertur ad literam.
- 14 Athalaricus Rex, & omnes alii Reges Gothi usque ad Regem Hermenegildum, & ejus fratrem

Roxas de Incompatibilitate,

Flavium Recharedum, heretici fuerunt, & probatur n. 17.

- 15 Catholicus primus Rex Gothorum in nostra Hispania fuit Hermenegildus, & deinde ejus frater Flavius Recharedus.
- 16 Catholicorum nomen, & titulum quo insigniti sunt Reges nostri Hispaniarum acceperunt à primo Rege Catholico Hermenegildo, & ejus fratre Flavio Recharedo, & n. 17.
- 18 Essentia una, eademque substantia ac equalitas talis est in filio, qualis in Deo Patre, & qui contrarium asseruit, sicut Arius, Hereticus fuit.
- 19 Arius Alexandrinus fundabat suam hereticam opinionem in Evangelio Divi Joan. cap. 14. versic. 28. ubi dicitur; quia Pater major me est.
- 20 Arius Alexandrinus convincitur de suo errore; quia Christus Dominus noster in Evangelio Divi Joann. cap. 14. vers. 28. locutus fuit tanquam homo, cujus humanitatis respectu Pater major est; in eodem Evangelio Divi Joan. cap. 10. ubi dixit: Ego, & Pater unum sumus, locutus fuit respectu suæ divinitatis.
- 21 Leovigildus Rex primas contraxit nuptias cum Theodora filia Severiani Magni Ducis Carthaginensis, qui fuit filius Theodorici Regis Ostrogothorum Italia, de quo matrimonio habuit Hermenegildum, atque Flavium Recharedum.
- 22 Severianus Magnus Dux Carthaginensis Avus Hermenegildi, & Recharedi contraxit nuptias cum Theodora ex Regia stirpe, de quo matrimonio habuit filios, Leandrum, Isidorum, Fulgentium, & sanctam Florentinam.
- 23 Leovigildus Rex Gothorum secundas contraxit nuptias cum Gostunda vidua Regis Athanagildi.
- 24 Leovigildus Rex operam dedit accuratissimo affectu, ad locum Hispaniarum Regnum, non per electionem sed per successionem in suum filium Hermenegildum & Recharedum deveniret.

A

25 Leovigildus

- 25 Leovigildus Rex in Curia Conventitiis obtinuit à Regno, quod ejus filius major Hermenegildus esse Rex Hispanensis, ubi solium suum Regium habebat Leovigildus, qui retinuit sibi Regnum Toletanum, & sic ad Toletum transtulit suam sedem Regiam, & in alias Regnorum provincias introduxit filium suum Flavium Recharedum.
- 26 Hispaniarum Reges habent Regnum per successionem, non ex tempore Regis Pelagii, prout aliqui asserunt; sed ex tempore Hermenegildi, & Flavii Recharedi, & tempore Regis Scintilla, cui successit Cyndas Vintho, & alii usque ad Rodericum, & exinde Pelagius.
- 27 Reges possunt in vita sua Regni administrationem, in totum, vel simul ad filios transferre, maxime Primogenitos.
- 28 Leovigildus Rex ad hoc ut ejus filius major Hermenegildus in universo Hispaniarum Regno succederet, curavit, ut cum filia Regis Francorum matrimonium contraheret.
- 29 Hermenegildus Rex ex negotiatione sui Patris contraxit nuptias cum Ingunda filia Regis Sigisberti, qua pradita erat magnopere fide Catholica.
- 30 Ingunda uxor Hermenegildi erat neptis Regina Gosunda uxoris Regis Leovigildi.
- 31 Gosunda Regina uxor Leovigildi associavit neptem suam Ingundam, ne reduceret ad fidem Catholicam Hermenegildum, & nihilominus ad Catholicam fidem reduxit Ingunda, & Divus Leander.
- 32 Leovigildus Rex sciens quod filius ejus Hermenegildus conversus esset ad fidem Catholicam, literas misit suadendo, obsecrando, exhortando, increpando ad hoc ut à fide Catholica deficeret, & quod si ad Arianam reverteret, non solum in parte regni sibi tradita conservaret, sed in eum omnes alias tanquam in Primogenitum transferret, aliter armis eum debellaret.
- 33 Hermenegildus Rex debellatus fuit, & captus à Patre suo Leovigildo, qui filium vinculis oppressum in diversis carceribus detinuit.
- 34 Leovigildus Rex sepe saepius filio suo Hermenegildo offert Hispania Regnum, & quod ipsum in gratiam reciperet si à fide Catholica deficeret, & ad Arianam rediret, & in signum conversionis suae communionem acciperet à Paschasio Ariano Episcopo; aliter Regno, & vita eum privaret.
- 35 Hermenegildus recognoscens, quod incompatibilis esset Regnum terrenum, & Regnum caeleste, si ad Arianam haeresim reverteret, elegit persistere in fide Catholica, ad hoc ut posset consequi caeleste Regnum, & n. 26.
- 37 Hermenegildi martyrium refertur.
- 38 Incompatibile est apud Catholicum, caeleste Regnum, cum Regno terreno, seu quovis alio majoratu, dato sub gravamine deficiendi à fide Catholica, vel admittendi aliquem haeticam errorem.
- 39 Gratia Dei non compatitur cum gratia paterna confesso sub conditione quod aliquis pervertatur ad haeresim, repudiata fide Catholica.
- 40 Communionem ab Heretico accipere non debet Catholicus imò potius debet mori.
- 41 Baptismi Sacramentum ab heretico ministro licet accipere.
- 42 Malum Sacramentum non est ex eo, quod per malum ministrum detur.
- 43 Malum, vel bonum quod sit in ministro, non est de substantia Sacramenti Baptismi.
- 44 Marcellinus Pontifex vi oppressus, ut à morte liberaretur ingressus fuit templum Infidelium, & Idolis thurificavit. Unde inferitur argumentum contra conclusionem textus in cap. cœpit. 24. quæst. 1. & n. 45.
- 46 Regnum divinum, & humanum in quo incompatibilia sunt apud fideles, & n. 47. & probatur num. 48. & 49.
- 50 Incompatibilitatem, qua deducitur ex textu in cap. cœpit. 24. q. 1. constituit illa conditio, seu gravamen desistendi à fide Catholica, & ad haeresim Arianam redeundi, quod opposuit Rex Leovigildus filio suo Hermenegildo.
- 51 Conditio contra jus, maxime divinum, pro non scripta debet haberi.
- 52 Conditio maxime qua incompatibilitatem inducit, apponi debet ab eo, qui eum imponendi habeat potestatem, probatur n. 54.
- 53 Successor per electionem non potest recipere gravamen, seu conditionem à decessore, & probatur num. 55.
- 56 Heretici Regis filius, qui sit Catholicus, est legitimus successor in Regno temporali.
- 57 Regnum propter haeresim Regis non confiscatur, sed datur filio Catholico.
- 58 Filius tenetur obedire Patri sub pœna peccati.
- 59 Obedire est melius quam sacrificare.
- 60 Obedire tenentur omnes Regi suo sub pœna peccati lethalis.
- 61 Obedientiam negans Principi, peccat mortaliter, & judex Ecclesiasticus ad petitionem secularis illum excommunicare potest.
- 62 Eucharistia Sacramentum minime ab Heretico accipiendum.
- 63 Hereticum est segregatus ab unitate corporis Christi.
- 64 Sacramentum gratia, prout est Sacramentum Baptismi dat Deus etiam per pravos, & malos ministros.
- 65 Hereticorum sacrificia odiosa sunt Deo.
- 66 Catholicus non debet communionem accipere ab heretico, imò potius mori, cum aliter in damnationem aeternam incidat.
- 67 Hereticus est, qui aliter sentit, & docet de Sacramenti Ecclesie, quam sacro sancta Ecclesia Romana predicat, & observat, & ipso jure, & facto incidit in majorem excommunicationem.
- 68 Conditio deserendi fidem Catholicam, & ad haeresim Arianam redeundi, facit incompatibilem, & repugnantem successorum Regni caelestis, & terreni ex dispositione hominis opposita, & comprobatur num. 69. & 70.
- 71 Incompatibile est, quod unus & idem possit duobus Dominis insimul servire, maxime si sint diversa, & contraria conditionis.
- 72 Carolus Scribanus Pater Jesuita probat incompatibilitatem, quam nos deduci probamus ex textu in cap. cœpit. 24. q. 1.
- 73 Catholicus non potest servire Deo, & Diabolo; cum id sit incompatible.
- 74 Unus vicem duarum personarum sustinere non potest, nec duobus militiis personaliter inservire; quod incompatible est.
- 75 Electionem quis debet facere de uno ex duobus Regnis, seu Majoratibus incompatibilibus; & sic eligere melius, sicut Hermenegildus elegit.
- 76 Liber hic distribuitur in novem partes, ad materiam incompatibilitatis Regnorum, ac Majoratum;

juratum; & responsionem ad argumenta opposita contra conclusionem textus in cap. cœpit 24. quæstione 1.

ARGUMENTUM.

Proponitur textus, ejus casus, & conclusio, ex quibus planè deducitur, quod materia de Regnorum, ac Majoratum incompatibilitate pertinet ad nostrum textum in cap. fin. 24. quæstione 1. tanquam si esset propria hujus materie sedes, deinde ad ejus meliorem explanationem præscinditur totum opus in novem partes.

- 1 **P**RINCIPIUM assumens ab illo Summo, ac Maximo Principe omnium, qui non habet principium, sit nostrum principium apud Deum; quia omnia per ipsum facta sunt, & sine ipso factum est nihil; atque apud summam Trinitatem; cum Sancta Trinitas sit unum universorum principium, præter quod aliud inveniri non potest, capit. 1. de summa Trinit. & fid. Catholica.
- 2 Ideo in nomine DEI PATRIS, DEI FILII AC DEI SPIRITUS SANCTI, INDIVIDUÆ AC SANCTISSIMÆ TRIADOS, cujus altissimum mysterium ac divinitatem in filio Christo JESU Domino nostro ex toto corde profiteor; prout confessus est Divus Athanasius contra Arianum detestabilem illum, & damnatum Hæresiarcham, qui in Filio talem divinam essentiam, æqualitatem, & coæternam Patris inseparabilem substantiam perfidè negabat. In nomine etiam Almæ Virginis Purissimæ Mariæ absque culpæ primordialis labe Conceptæ.
- 3 Quod equidem exordium ita cum mentione Ariani depravati erroris annotatum, non est alienum à nostro textu in cap. final. 24. quæst. 1. qui ita se habet.
- 4 Si cœpit Hermenegildus Rex juvenis terrenum Regnum despicere, & forti desiderio cœleste quærens, in ciliciis vinculatus jacens, Omnipotenti Deo ad se confirmandum preces effundere, tantoque sublimius gloriam transeuntis mundi despicere, quanto & religatus agnoverat, nihil fuisse, quod potuerit auferri. Superveniente autem Paschalis festivitatis Die, intempesta noctis silentio, ad eum perfidus Pater, Arianum Episcopum Paschasium misit, ut de ejus manu sacrilegæ consecrationis communionem perciperet; atque per hoc ad Patris gratiam redire mereretur; sed vir Deo deditus, Ariano Episcopo venienti exprobravit, ut debuit, ejusque à se perfidiam, dignis increpationibus, repulit: quia etsi exterius jacebat ligatus, apud se tamen in magno mentis culmine, stabat securus. Ad se itaque reverso Episcopo Ariano, Pater infremuit, statimque suos apparitores misit, qui constantissimum Confessorem Dei illic, ubi jacebat, occiderent. Quod & factum.
- 5 Author hujus textus fuit ille Summus Pontifex Roxas de Incompatibilitate.

sex Divus Gregorius Primus, inter Catholicæ nostræ Sanctæ Ecclesiæ Doctores Princeps Moralium, per excellentiam, sive anthonomiam vocatus, Magnus, in libro 3. Dialogorum capite 32. tempore, quo erat Cardinalis sub Pontificatu Pelagii II. cujus successor fuit ipse Gregorius, Tiberio Imperatore, cui successit Mauritius, regnante in nostra Hispania Catholico illo, & gloriosissimo Visigothorum Rege Flavio Recharedo Divi Hermenegildi legitimo ac naturali fratre, anno à Nativitate nostri Redemptoris quingentesimo octogesimo quinto, sicuti comprobatur Dom. D. Joseph. de Vela, tom. 1. dissertatione 22. num. 23. ad interpretationem textus in cap. 1. de probationibus.

Ad positionem casus, & faciliorem textus nostri intelligentiam, præmittendum est cum ipso met Divo Gregorio in dicto libro tertio Dialogorum capite trigesimo tertio, relato à nostra Sanctissima Matre Ecclesia in Breviario Romano, super festivitate Divi Hermenegildi, quæ alioquin celebratur die decimo quarto, hodie decimo tertio mensis Aprilis, & est duplex ex Constitutione Sixti Quinti, ad instantiam Regis nostri Philippi Secundi, & cum alio D. Gregorio Turonensi lib. 5. de Historia Francorum, à capite trigesimo octavo, usque ad quadragesimum quartum. Roderic. Archiepiscopo libro secundo, capite vigesimo primo. Divo Antonio Archiepiscopo Florentino in Summa. Venerabili Beda in suo Martyrologio. Joanne Vasseo tomo primo in Chronico Hispan. anni quingentesimi octogesimo quarti. Joanne Magno libro decimo sexto de Regio Gothorum, Ambrosio de Morales libro undecimo, capite sexagesimo quarto, usque ad sexagesimum septimum. Adone Vienneuse in Chronico, atate 6. anno quingentesimo octogesimo tertio. Vincentio Espejo, Histor. libro vigesimo secundo, cap. 135. Stephano Garibay, libro octavo capite vigesimo tertio. Patre Pineda in Monarchia Ecclesiastica libro decimo octavo c. 2. Patre Mariana libro quinto cap. 12. Cæsare Baronio in suis Annalibus Ecclesiasticis, tomo septimo, anno Jesu Christi quingentesimo octogesimo quarto, & Pelagii Papæ VII. & Tiberii Imperatoris II. folio 643. Patre Joanne de Marieta in sua Historie Ecclesiastica. Et Floribus Sanctorum Hispaniæ, libro secundo cap. 79. 80. 81. & 82. Alphonso à Villadiego in legibus del fuero Juzgo in Chronica Gothorum Regum. Magistro Ildephonso à Villegas in Floribus Sanctorum, tom. 1. in tractatu de las Fiestas y Santos de España, folio 408. D. Valdes de Dignitat. Reg. Hispania, cap. 13. P. Roderic. de Iepes in Genealog. Reg. Hispan. cap. 4. Doctor. Dom. Francisc. de Padilla in sua Historia Ecclesiastica de España, Centur. 6. cap. 46. 47. & 48. & aliis quamplurimis per eos relatis: & noviter D. Joan. à Tamaio in suo Martyrol. tom. 2. die 13. April.

Leovigildus decimus nonus Rex Visigothorum, Pater Divi Hermenegildi, fuit Arianus, sicuti cæteri Reges ejusdem prædecessores, qui damnatam Ariani hæresim secuti fuere, insequentes Athalaricum sive Alaricum primum Gothorum Regem, cujus tempore Gothi per culpam Imperatoris Valentis à fide Catholica segregati fuerunt, quia cum per quendam Catholicum eorum Episcopum, Guldila, seu Gaphila vocatum, relicta idolatria, & omni gentilitate, in Christi fidem instructi essent: Postea Legatos cum muneribus ad Valentem Romanum Imperatorem miserunt, ad hoc, ut copiam Doctorum mitteret in Hispaniam, qui eos Catholicam

licam edocerent fidem, & tunc Imperator hilari animo applausit eisdem, & gratias egit ex eo quod fidem Christianam amplexi fuissent, sed cum Ariana hæresi esset infectus, misit ad eos magistros, & Sacerdotes Arianos, qui errorem, ac sectam eorum in sinceris Gothorum animis infixerunt, itaque eorum dogmatibus eosdem aggregarunt.

¹¹ Quapropter ex tunc in nostra Hispania, proh dolor! Reges in pravitate Ariana erraverunt, per tempus 213. annorum qui disfluxerunt à tempore Regis Alarici usque ad annum 589. in quo, Rex Flavius Recharedus, qui antea in tempus etiam illius erroris erat, atque morbo Arianae cæcitate laboraverat, illuminatus luce, atque illis lampadibus, quæ in cælo tempore intempestæ noctis in Martyrio Divi Hermenegildi apparuerunt, & ductus Canticis Angelorum, quæ audita fuerunt, secutus fuit per viam veritatis fratrem suum primum Regem Catholicum ¹² Hermenegildum cujus martyrij causâ quod passus ob id fuerat, omnes prælatos congregavit ad tertium Toletanum Concilium, ut, in eo damnaretur, prout damnata fuit hæresis Arii, qui negabat omne illud, quod in dicta Synodo contra Arianos gens Gothica uno ore professa fuit. Hoc equidem idem est quod continetur in Symbolo *Quicumque vult salvus esse, &c.* per Divum Athanasium composito adversus Arianum illum pestiferum errorem, ut videri potest in anathemate ipsius Concilii III. Toletani quod transcriptum fuit à doctissimo Casare Baronio in *Annalibus Ecclesiasticis tom. 7. anno 589. folio 703.* & à Garcia de Loaysa in *collectione Conciliorum Hispania, Concilio Toletano III. à folio 198.* atque à Domino Francisco de Padilla in *Historia Ecclesiastica Hispania, centuria 6. capit. 55. ex tom. 2. Conciliorum nova editionis.* Prout sequitur.

¹³ In nomine Domini JESU-CHRISTI, anno 4. Regnante gloriosissimo, atque Piissimo, & Deo fidelissimo Dom. no Recharedo Rege, die 8. Iduum Maiarum, Æra 627. Hæc Synodus dubita est in civitate Regia Toletana ab Episcopis totius Hispania, & Galicia, numero septuaginta duobus, &c.

I. Omnis ergo, qui fidem, & communionem ab Ario ventem, & huc usque à nobis retentam, adhuc tenere desiderat, anathema sit.

II. Quicumque filium Dei, Dominum nostrum Jesum Christum, negaverit à Paterna substantia sine initio genitum, & æqualem esse Patri, & consubstantialem, anathema sit.

III. Quicumque Spiritum Sanctum non credit, aut non crediderit à Patre, & Filio procedere, cumque non dixerit coeternum esse Patri & Filio consubstantialem, anathema sit.

IV. Quicumque in Patre, & Filio, & Spiritu Sancto, & personas non distinguit, & unius divinitatis substantiam non agnoscit, anathema sit.

V. Quicumque filium Dei Dominum nostrum Jesum Christum, & Spiritum Sanctum, esse Patre minorem asseveraverit, & gradibus separaverit, creaturamque esset dixerit, anathema sit.

VI. Quicumque Patrem, & Filium & Spiritum Sanctum unius substantia, omnis potentia, & aternitatis esse non crediderit, anathema sit.

VII. Quicumque nescire Filium Dei, quod Deus Pater sciat, dixerit, anathema sit.

VIII. Quicumque initium Filio Dei, & Spiritui Sancto deputaverit, anathema sit.

IX. Quicumque Filium Dei, secundum divinitatem suam visibilem, aut passibilem ausus fuerit proferre, anathema sit.

X. Quicumque Spiritum Sanctum, sicut Patrem, & Filium verum Deum & omnipotentem esse non crediderit, anathema sit.

XI. Quicumque aliam fidem, & communionem Catholicam præterquam in Ecclesia universali, quam Nicani, & Constantinopolitani, & primi Ephesini, & Chalcedonensis Concilii decreta tenent, pariter & honorant tenuerit, anathema sit.

XII. Quicumque Patrem, & Filium & Spiritum Sanctum honore, & gloria, & divinitate separat, & disjungit, anathema sit.

XIII. Quicumque Filium Dei, & Spiritum Sanctum cum Patre non crediderit esse glorificandum, & honorandum anathema sit.

XIV. Quicumque rebaptizandi sacrilegium, opus esse bonum credit, aut crediderit, agit, aut egerit, anathema sit.

XV. Quicumque libellum detestabilem, duodecimo anno Leovigildi Regis à nobis editum, in quo continetur Romanorum ad Arianam Ecclesiam traditio, & Gloria Patri per Filium, in Spiritu Sancto, & malè à nobis instituta continentur: pro vero habuerit, anathema sit.

XVI. Quicumque Atheniense Concilium ex toto corde non respuerit, & damnaverit, anathema sit.

Confitemur enim nos ex hæresi Ariana, toto corde, toto anima, & tota mente nostra ad Ecclesiam Catholicam fuisse conversos, nulli dubium sit, nos, nostrosque decessores errasse in hæresi Ariana, & nos fidem Evangelicam, atque Apostolicam nunc intra Ecclesiam Catholicam didicisse.

Proinde fidem sanctam, quam Religiosissimus Dominus noster patefecit in medio Concilii, & manus sua subscripsit, hanc & nos tenemus, hanc confitemur pariter, & suscipimus, hanc in Populis predicare, & docere promittimus.

Hæc est vera fides, quam omnis Ecclesia per totum mundum tenet, & Catholica esse creditur, & probatur; cui hæc fides non placet, aut non placuerit, sit anathema, Maranatha in adventu Domini nostri Jesu Christi.

De Trinitate autem, & unitate Patris, & Filii, & Spiritu Sancti, nihil his verius, nihil lucidius unquam potest, vel poterit demonstrari. De mysterio Incarnationis unigeniti Filii Dei pro salute humani generis, quo & vera probatur humana natura sine peccati contagione susceptio, & permanentis incorrupta, in eo divinitatis plenitudo, dum & natura utraque non deperit, & una sit, & utraque Domini nostri Jesu Christi persona, satis plene in his Conciliis probatur patefieri veritate, & à nobis creditur, omnino dubitatione remota.

Qui unquam hanc fidem sanctam depravare, corrumpere, mutare tentavit, aut ab eadem fide, vel communionem Catholica, quam nuper sumus, Deo miserante, adepti; egredi, separari vel dissociari voluerit, sit Deo, & universo mundo, crimini infidelitatis in aeternum obnoxius. Floreat autem Ecclesia Sancta Catholica per omnem mundum pacatissime, & emineat Doctrina, sanctitate & potestate.

Si qui intra eam fecerint, crediderint, communi-verint, hi audient ad dexteram Patris positi: Venite Benedicti Patris mei, percipite Regnum, quod vobis paratum est ab origine mundi.

Si qui autem ab ea recesserint, ejusque detraxerint

vint fidei, & communionem respuerint, hi audient ex ore divino in die Judicii: *Discedite à me maledicti, nescio vos, ite in ignem aeternum, qui paratus est Diabolo, & Angelis ejus.*

Sint ergo damnata & in caelo & in terra, quaecumque per hanc Catholicam fidem damnantur: & sint accepta in caelo & in terra quaecumque per hanc fidem accipiuntur; Regnante Domino nostro Jesu Christo, cui cum Patre, & Spiritu Sancto, gloria in saecula saeculorum.

Ego Recharedus Rex fidem hanc Sanctam, & veram confessionem, unam per totum orbem Catholicam confiteor Ecclesiam, corde retinens, ore affirmans, mea dextera, Deo protegente, subscripsi.

Ego Bald. gloriosa Regina, hanc fidem, quam credidi, & sic suscepi, mea manu de toto corde subscripsi.

Ego Leander in Christi nomine Ecclesia Hispalensis Metropolitanus Provinciae Beticæ.

Massona Metropolitanus Episcopus Provinciae Lusitaniae, &c.

- 14 Antequam hinc abeamus adnotandum est ex hoc primo præsupposito, quod apertè deducitur; Hæreticos fuisse Athalaricum, & cæteros Gothorum Reges usque ad Hermenegildum; ac Leovigildum fuisse ultimum ex Arianis; & quod primus ex Catholicis fuit Rex Hermenegildus, per quem, sua constantia, & Martyrio suscitata fuit fides Catholica, & ab eo principaliter, & secundariò à Recharedo per martyrium ejus fratris convicto, & toto corde ad Catholicam nostram fidem converso, omnes Reges in nostra Hispania illud Insigne Catholicorum nomen acceperunt, & per excellentiam vocantur *Catholici*; Ideo cum dicitur, *Rex Catholicus*, intelligitur Rex Hispaniæ in orbe universo. Vasseus in *Chron. Hispan. tom. 1. anno 589. D. Valdes de dignitate Regum Hispaniar. cap. 13. per totum. Camillus Borellus de præstantia Reg. Catholici, cap. 41. à num. 48. & cap. 42. per totum. Et cum aliis D. Joannes Solorzano de jure Indiarum, lib. 2. cap. 25. numero 27. & 28.*

- 17 Comprobatur autem, quod antecessores Hermenegildi Regis, & ejus fratris Recharedi fuerunt Hæretici, quia si Ariani, ergo Hæretici: *leg. 1. 2. & 5. Cod. de summa Trinit. & fide Catholica, ubi omne id refertur, quod in dict. 3. Concilio Toletano continetur Gloss. 1. in leg. Manitheos, 4. cum textu in leg. Ariani 5. & Gloss. verb. Ariani, leg. quicumque 8. Cod. de Heretic. & Manich. ubi mentionem fecit de glorioso Athanasio, & de ejus Symbolo, in Gloss. verb. Congregati in leg. nos reddentes, §. manifestum, Cod. de Summ. Trinit. Gloss. verb. Eutychetis, his Verbis: Et nota Hæreticum esse, qui non credit quatuor Conciliorum statuta, scilicet Nicæni, Constantinopolitani, Ephesini, & Chalcedonensis, ut supra de Summ. Trinit. leg. nemo, ac denique in cap. quidam autem Heretici 24. quest. 3. ubi referuntur, qui ab Ecclesia recesserunt: & in verb. Ariani, ita dicit: Ariani ab Ario Alexandrino Presbytero exorti sunt: qui coæternum Patri filium non agnoscens: diversas in Trinitate substantias asseruit, contra illud, quod ait Dominus (per S. Joan. cap. 10.) Ego & Pater unum sumus. Idem videre est in capit. Arianos 73. cap. manus 74. 1. quest. 1. c. Arianus 109. de consecratione dist. 4.*

- 18 Præsidium suæ detestabilis opinionis, collocabat Arius Alexandrinus in Evangelio secundum Divum Joannem cap. 14. vers. 28. ubi Christus Dominus noster ait: *si diligeretis me, gauderetis utique, quia vado ad Patrem, quia Pater major me est.* Inferoxas de Incompatibilitate.

rebat exindè, si Pater est major Christo, ergo inæqualis.

Sed error ejus patet, quia hic, Christus Dominus noster locutus fuit tanquam homo, cujus humanitatis respectu Pater major est. Et convincitur ex dict. cap. 10. ibi: *Ego & Pater unum sumus.* Ubi locutus fuit respectu divinitatis. Et ita conciliatur ex aperto dict. cap. 14. cum dict. cap. 10. ex Divo Joanne; alioquin pugnarent inter se, quod absit secundum Augustinum lib. 1. de Trinitate, cap. 11. & lib. 1. contra Maximum cap. 24. & 25. & quest. 4. ad Orosium, & lib. de fide tractat. 28. idque etiam colligit ex illis verbis: *Quia vado ad patrem, ergo non vadit utique ut Deus, sed ut homo, nam Deus ubique est. Ibit ergo, & ibat per id quod homo erat, & manebat per id quod Deus erat: ibat per id quod in non loco erat, & manebat per id, quod ubique erat, ita similiter loquebatur de se ipso ut homine dicens: Major me est, &c.* Et Athanasius in Symbolo: *Æqualis Patri secundum Divinitatem, minor Patre secundum humanitatem, Divus Basilius in lib. adversus Eunomium. & Epistola 141. ad Casarienses, Gregorius Nazianzenus Oratione 4. & 5. de Theologia ex Casario Dialog. 1. Gregorius Nicenus Oratione ad Simplicianum. Ambrosius lib. 2. de fide, cap. 4. & lib. 5. cap. 8. Hilarius lib. 5. & 11. de Trinitate: in libris de Synodis contra Arianos. Optimè Magister sententiarum in lib. 1. distinctione 16. ibi: *Erraverunt homines, ea, quæ de Christo secundum hominem dicta sunt ad ejus substantiam, quæ sempiterna est transferentes; sicut illud, quod ipse Dominus ait: Pater major me est, quod propter formam servi Veritas dicit, secundum quem modum etiam se ipso minor est filius. Quomodo enim non etiam se ipso minor factus est, qui seipsum exinanivit, formam servi accipiens. Non enim sic accepit formam servi ut admitteret formam Dei, &c.* late Divus Thomas 4. contra gentes, capit. 16. ratione 11. & ex Augustino ubi supra, Chrysostomus, Cyrillus, Leontius, Theodorus, & Hierarchia omnium Sanctæ Ecclesiæ Doctorum.*

Supponitur itidem ad casum, quod Leovigildus primas contraxit nuptias cum Theodosia filia Severiani Magni Ducis Provinciæ Carthaginensis, qui fuit filius Theodorici Regis Ostrogothorum Italiæ, is Severianus matrimonio se copulaverat cum Theodora, quæ ex Regia stirpe Gothica etiam procedebat, & ex iis, illi præclarissimi filii, nempe Divus Leander, Isidorus, ambo Archiepiscopi Hispalenses, Sanctus Fulgentius Episcopus Carthaginensis, atque antea Episcopus Astigi, se Augustæ firmæ, vulgò *Eisa*, & Sancta illa Virgo quæ monialem vitam egit Florentina, ac denique prædicta Theodosia Hispaniæ Regina, ac conjux Leovigildi, Parentes gloriosissimi Principis primogeniti Hermenegildi, atque Flavii Recharedi secundogeniti.

Postea Leovigildus secundas inivit nuptias cum Gosiunda vidua Regis Athanagildi: & naturali desiderans affectu, quod Regnum in suos filios, atque ejus posteritatem, absque electione perveniret, & continuaretur, animo pervertendi consuetudinem, quam Gothi proceres observabant in eligendis Regibus, & cupiens introducere novam illam consuetudinem ut semper in Regno succederet primogenitus Regis filius, vel filia, & eorum descendentes, atque proximiores consanguinei; quæ ex tempore hujus Regis, & fratris sui Liurba, cui successit Leovigildus, introducta fuit, assumpsit Coadjutores, seu Con-Reges filios suos Hermenegildum

- menegildum, & Recharedum, & Regna Hispaniæ
 25 in tres divisit partes: unam, & principaliorē, quæ
 fuit Hispalensis, in qua sedem suam Regiam habebat
 Leovigildus: atque omnem provinciam, quam hodie
 vocamus, *el Andalusia*, cecit Hermenegildo tanquam
 primogenito, & sibi retinuit civitatem Toletanam,
 ad quam transtulit suam sedem, unde Toletum incepit
 insigniri, & vocari *Urbs regia*, sic enim à Gothis
 appellabatur civitas, in qua Regum electio facienda
 erat: *l. 2. in prologo de el fuero Juzgo*, ubi est
 probabilis error in inscriptione, dum dicitur, *en Ciudad de Roma*,
 cum transcribi debuerat ex originali *en Ciudad Regia*,
 quæ una littera tantum majuscula scilicet *R.* significabatur,
 prout notat in *d. leg. 2. Alphonso à Villadiego, n. 19.*
 & cum Loaysa & dom. Molina Castillo de Bobadilla
 in *sua politica lib. 2. cap. 18. num. 224.*
- 26 Hic in transitu duo adnotare licet, in primis, quod
 consuetudo illa, de qua in *l. 2. titul. 15. partida 2.* introducta
 ad hoc, ut sine electione succedat in Regno filius,
 vel filia natu major, non cœpit introduci à tempore
 Regis Pelagii, prout intendunt dom. Molina *lib. 1. c. 2. n. 12.*
 Joan. Garcia de *expensis, c. 16. num. 17. & 18.*
 Spino de *testament. gloss. 19. de majoricatu, num. 73.*
 Castillo de Bobadilla *lib. 2. cap. 18. num. 224.*
 Sed multis ab antea temporibus, nempe à tempore
 Leovigildi, cui successit ejus filius Divus Flavius
 Recharedus Fr. Divi Hermenegildi, & tempore Regis
 Cinthilæ, cui successit Cyndas Vinthus ejus filius,
 & Cyndas Vintho ejus filius major, & Flavius
 Recesvinthus, & Flavio, Egiça ejus filius, Egiçæ
 Wityza, & Wityzæ successit Rex ultimus Gothorum
 Rodericus filius qui fuit Theofredi, & nepos
 Cyndas Vinthi, qui omnes de tacito Regni consensu
 contravenerunt *l. 2. in prolog. del fuero de Juzgo*:
 ideo ex illo tempore Leovigildi, cœpit dicta lex
 abrogari, & introduci consuetudo relata in *d. leg. 2. tit. 15. partida 2.*
- 27 Secundò, adnotanda est illa quæstio, quam excitavit,
 & ex professo magna cum eruditione resolvit D. Press.
 ac Episcopus D. Joan. Baptista Valençuela Velasquez
tom. 2. consil. 199. An Rex possit in vita sua Regni
 administrationem in totum, vel simul cum ipso concedere
 ejus filio, præsertim Primogenito, & immediato
 successori? ad quem te remitto: ubi etiam *num. 47. & 48.*
 agit de nostro *textu.*
- 28 Ad nostrum jam revertamur prosequendum casum.
 Leovigildus, ad hoc ut filius major Hermenegildus,
 qui successurus erat in universo Hispaniæ Regno,
 regalibus nervis esset securior, ordinavit, ut
 matrimonium contraheret cum Ingunda; quia licet
 esset Catholica, erat neptis Gothorum Regum
 Athanagildi & ejus uxoris Gosiundæ, & filia
 Francorum Regum, scilicet Sigisberti Regis de Lorena,
 & ejus conjugis Brunchildæ filiæ Athanagildi,
 & Gosiundæ.
- 29 Attamen ut Ingunda attraheretur ad Arianam
 hæresim, & à fide deficeret Catholica, fuit cautum
 à Leovigildo, quod Gosiunda secunda ejus uxor,
 30 & avia Ingundæ, cum ea vitam ageret: secus verò
 accidit, quia non solum Ingunda constanter se
 defendit, atque in Catholica Religione perstitit;
 imò potius suum maritum Hermenegildum ad veram
 31 Dei attraxit fidem, & ei non defuit Divus Leander
 Hermenegildi Avunculus frater matris, qui sua
 Catholica doctrina, & sanctitate instruens
 Hermenegildum simul cum Ingunda, fecit, ut is
 falsum Ariani errorem abhorreret, & abjuraret,
 & fidem Catholicam constantissimè profiteretur.
- 32 At cum cognitum haberet Leovigildus, quod

filius Hermenegildus dicefferat à Secta Ariana, &
 fidem amplexus fuit Catholicam, misit cum suis
 Legatis litteras ad eum significantes, quod ex eo
 perturbatum esset suum Regnum, & quod illum
 retinere non poterat, nisi ad Arianam opinionem
 rediret, quam observati fuerant semper Reges omnes
 sui prædecessores: & in epistolis, tum suadendo,
 tum obsecrando, tum exhortando, tum increpando,
 tum minaciter terrendo, promissum ei fecit, quod
 si desisteret à fide Catholica, & ad Arianam
 reverteret, non solum in parte Regni sibi tradita
 conservaret, sed omnes alias ei cederet, ad hoc, ut
 tanquam Primogenitus, etiam eo vivente, in omni
 Hispaniarum Regno succederet: ex adverso autem,
 si non obsequeretur, armis illum debellaret, & non
 tantum Regno, sed etiam vita privaret.

His præsuppositis, casus sic se habuit: Cùm
 33 Hermenegildus recusasset (quoad suprascriptum) obedientiam
 patri, & ejus præcepto non acquievisset, debellatus
 fuit, & captus à Patre suo Leovigildo, qui eum corpore
 vincitum, sed non animo victum, jussit in turrim
 munitissimam, seu arctissimum carcerem contrudi,
 ubi modis omnibus curavit animum invictum
 Principis sui filii pervertere, & ad hoc iterum,
 34 atque iterum ei obtulit Hispaniæ Regnum, & quod
 nec vita, nec sua gratia privaretur, imò ad eam
 rediret, si ad suam religionem (sic enim vocabat
 Rex Leovigildus Arianam) reverteret relicta
 Catholica, & si ab Ariano Episcopo Paschasio, in
 talis conversionis signum, acciperet communionem.

At vero Catholicus Hermenegildus cum liber
 35 esset mente, incensus veræ fidei lumine & nostræ
 Catholicæ Religionis zelo, cognovit, quod Regnum
 hoc terrenum cum tali gravamine, atque conditione
 sic à Patre concessum omnino erat incompatible
 cum cœlesti Regno, Catholicis tantum, & non
 hæreticis à Deo promisso, & quod eadem de causa
 non compatiebatur gratia ejus patris, ac vita
 temporalis sub dicta conditione promissa cum gratia
 Dei Patris omnipotentis, & vita æterna.

Ideo animadvertens Hermenegildus, quod apud
 36 ipsum concurrere non poterat utrumque, & quod
 necessario deveniendum erat ad electionem unius
 ex duobus Regnis; & rebus sic incompatilibus
 existentibus, deliberavit eligere Divinum seu
 Cœleste Regnum, tanquam majus & principalius,
 quod maximè appetebat, & insimul Dei gratiam,
 & æternam vitam promereri.

Quamobrem Pater Leovigildus non solum eum
 37 à sua gratia, ac Regno abdicavit; sed etiam
 temporali vita jussit eum privari, mittens suos
 apparitores, qui (prout dicit Gregorius in
ipsomet cap. 31. lib. 3. Dialogorum) securi
 cerebrum ejus infringentes, vitam corporis
 abstulerunt, & tali diademate Martyrii ab ipso
 Patre coronatus, translatus fuit Hermenegildus
 Rex cum gratia Dei ad electum Cœleste Regnum,
 & vitam æternam possidendam: quod evidenter
 demonstrarunt Angelorum cantus ad corpus
 hujus Regis, & Martyris, in nocturno silentio
 auditi, atque ideo veraciter Regis, quia & Martyris
 (ut verbis Gregorii utar) & incensæ lampades,
 quæ apparuerunt in Cœlo.

Ex textu igitur jam talis conclusio deducenda
 38 videtur.

CONCLUSIO.

Incompatibile est apud Catholicum, Cœleste Regnum cum Regno terreno, seu quovis alio majoratum dato sub gravamine desistendi à fide Catholica, at simul

simul admittendi Arianum; vel alium hereticum errorem: ideo unum eorum, celeste nimirum debet eligere Regnum, dimisso alio etiam cum vita periculo.

ALIA CONCLUSIO.

39 Vel sic formari potest: Gratia Dei non comparitur cum gratia Paterna concessa sub conditione, quod filius pervertatur ad hæresim, repudiata fide Catholica; & sic quod communionem ab Hæretico accipiat; quam capere non debet ab ejus manu, imò potius mortem accipere.

41 Sed contra hoc ultimum videbatur obstare, quod cum ab hæretico ministro liceat accipere Sacramentum Baptismi, cap. dictum est à Deo 96. cap. sicut 47. in fine cap. Spiritus Sanctus 58. cap. quod quidem 97. §. opponitur autem versicul. Sacramentum tamen Baptismi non solum à Sacerdote deposito, vel laico Catholico, verumetiam ab hæretico, vel pagano si ministratum fuerit, nulla reiteratione violabitur 1. quest. 1. cap. Romanus 23. cum quatuor sequentibus; cap. si qui 28. cum tribus sequentibus, de consecratione distinct. 4. Concil. Trident. sess. 7. de Baptismo Can. 4. Concilium Florentinum, in quo ita decisum fuit: In casu necessitatis non solum Sacerdos, vel Diaconus, sed etiam Laicus, vel mulier, imò etiam Paganus, & Hæreticus Baptizare potest, relatum à Patre Henrico de Villabos tom. 1. tract. 5. diff. 8. n. 1. ergo eodem modo quodlibet aliud ex septem Sacramentis ab hæretico potest accipi.

42 Probatum consequens; quia secundum Divum Augustinum in cap. si inter 25. de consecratione, distinctio- ne 4. Nullo modo malum est Sacramentum quod etiam per malum datur, quando idem Baptismus datur. Et ideo per ministros dispares Dei munus æquale est, quia non illorum, sed ejus est: & in cap. sequenti, ibi: Potestatem à Domino in nullum hominem transituram, sed ministerium planè transiturum, potestatem à Domino in neminem ministrorum, ministerium & in bonos, & in malos. Non abhorreat columba ministerium malorum, sed respiciat Domini potestatem. Quid tibi faciat minister malus, ubi bonus est Dominus? Quid te impedit malitiosus præco, ubi benevolus est Judex? Item neque qui plantat, est aliquid, neque qui rigat, sed qui incrementum dat Deus,

43 &c. Idem Divus Augustinus in cap. dedit Baptismum Judas, 46. quest. 1. Divus Thomas in 4. sententiarum, 5. q. 2. art. 2. dicens, quod bonitas ministri non est de substantia Sacramenti Baptismi, cum gratia, & character causetur ex opere operato.

44 Item etiam in gratiam argumentationis opponi posset de textu in cap. nunc autem divina 7. dist. 21. ubi Marcellinus ille Summus Pontifex, ut à morte violenta se liberaret, ingressus fuit templum Paganorum, & Infidelium, & grana thuris super prunas imposuit: & tamen Inquisitione facta nullus Episcoporum in Concilio ea de causa collecto congregatorum ausus est in eum proferre sententiam. Ergo dicendum videtur, quod non teneatur Catholicus eligere potius mori quam ab Hæretico communionem accipere, maximè valdè oppressus prout Hermenegildus, qui erat in vinculis jacens; nam ubi est metus, vel coactio, deest consensus: leg. qui in carcerem, ff. de eo quod metus causa l. interpositas, C. de transact. cap. 2. de his qua vi metusve causa fiunt: cap. cum locum, de sponsalib. cum similibus: & est textus in cap. Presbyteros 32. distinctione 50.

46 Attamen redeundo ad primam partem nostræ

conclusionis, ubi dicitur, quod apud Catholicum, prout fuit Hermenegildus, incompatible est Cæleste, seu æternum cum temporali Regno, sub dicto gravamine desistendi à fide, concessio, necesse est ad hoc ut præfulgeat, ac magis præclare existat, per hastæ cuspidem currere, & ut per alia contraria argumenta transeat, ita sic.

Incompatible est Divinum cum humano Regno apud infideles tantum, non autem apud fideles justificatos; sed Hermenegildus verè, & constanter fidelis justificatus, non verò infidelis fuit: ergo apud Hermenegildum, Regnum divinum cum humano compatibile fuit.

48 Major probatur ex divina dispositione, qua justificati fideles vocati tantummodo sunt ad Regni Dei successionem, sed infideles hæretici, & non justificati exclusi sunt à Regno Cælorum, ut per Mathæum, cap. 7. ibi: Non omnis qui dicit mihi, Domine, Domine, intrabit in Regnum Cælorum, sed qui facit voluntatem Patris mei, qui in cælis est ipse intrabit in Regnum cælorum. Et in cap. 8. ibi: Amen dico vobis, non inveni tantam fidem in Israël, dico autem vobis, quod multi ab Oriente, & Occidente venient, & recumbent cum Abraham, Isaac, & Jacob in Regno cælorum, filii autem Regni ejicientur in tenebras exteriores. Et in cap. 13. vers. Aliam parabolam proposuit illis dicens: Simile factum est Regnum Cælorum homini, qui seminavit, &c. Et vers. Tunc dimissis turbis, &c. Bonum verò semen, hi sunt filii Regni. Et in cap. 19. vers. Sinite parvulos, &c. ibi: Talium est enim Regnum cælorum. Et in cap. 25. vers. Cum autem venerit filius hominis in majestate sua, &c. Tunc dicet Rex iis, qui à dextris ejus erunt, venite benedicti Patris mei, possidete paratum vobis Regnum à constitutione mundi. Et per S. Lucam cap. 13. vers. 27. Et dicet vobis, nescio vos unde sitis, discedite à me omnes operarii iniquitatis: Ibi erit fletus, & stridor dentium: cum videritis Abraham, & Isaac, & Jacob, & omnes Prophetas in Regno Dei; & venient ab Oriente, & Occidente, & Aquilone, & austro, & accumbent in Regno Dei. Sanct. Paul. ad Galat. cap. 3. ibi: Cognoscite ergo, quia qui ex fide sunt: ii sunt filii Abrahæ: Et inferius: Igitur, qui ex fide sunt, benedicentur cum fidei Abraham. Et 1. ad Corinth. cap. 6. An nescitis quia iniqui Regnum Dei non possidebunt: Cujus autoritate Sancta Tridentina Synodus sessione 6. de reformatione cap. 15. dixit, Divina legis doctrinam defendendo, qua à Regno Dei, non solum infideles excludit, sed & fideles quoque omnes, qui lethalia committunt peccata. Et in cap. seq. Quod fidelibus justificatis promissa est corona justitiæ. Ex Apostolo 1. ad Timotheum cap. 4.

49 At dicendum est in eorum confirmationem quod non solum Infideles, & Hæretici exclusi sunt à cælesti Regno, sed etiam à Regnorum temporalium successione, ex legibus Gothorum ab eisdem sancitis, ut constat ex leg. 2. in prologo, del fuero Juzgo, ubi agens de qualitatibus, quas in eligendo Rege attendi opus est, ita dicit: è los Principes deven ser de la fee Christiana, è deven non defender el engaño de los Judios, y de el tuerto de los Herejes. Adeo ut apud ipsos, Rex in hæresim lapsus depōni posset, & alius eligi qui Catholicam fidem profiteretur: juxta l. 4. vers. Otrosi dezimos pue el que a tal fuesse (scilicet Juzgado por Hereje) non puede ser Emperador, nin Rey, nin Duque, nin Conde, &c. ibi: E aun dezimos que si fuere provado contra alguno que es Hereje, que deve perder por

8 Roxas ad Tract. de Incompatibilit.

ende, &c. tit. 26. partita 7. Cui consonat cap. Apostolica, de re judic. in 6. cap. si Papa 40. distinct. & cap. 18. ubi Gloss. de heret. in 6. Minor non indiget probatione, notum enim est per nostrum textum, quod Hermenegildus fidelis fuit, & Christianae religionis observantissimus, ac justificatus, ideo consequens pater.

50 Quarto, & fortius sic argumentor: nulla alia incompatibilitas in praesenti dari potest, nisi ea, quam constituit gravamen illud appositum per Regem Leovigildum filio Hermenegildo, sive conditio desistendi à fide Catholica, & ad Arianum revertendi errorem. Sed tale gravamen, seu conditio ipso jure rejicitur, & habetur tanquam non appositum, ergo non fuit incompatible utrumque Regnum apud Hermenegildum.

51 Major ex nostro textu aperte constat; & Minor probatur, quia fuit gravamen, & conditio contra jus divinum, & humanum supra proximè allegatum in num. 48. & 49. Ideo pro non appositum habetur, leg. conditiones contra edicta Imperatorum 14. ff. de condit. institut. ubi etiam Glossa verb. Imperatorum, dicit: ut instituo te heredem, si eam ducas in uxorem, quam de sacro fonte levasti: ut Codice de nupt. leg. si quis alienam §. final. idem magis, si contra edicta JESU-CHRISTI: tunc namque conditio tanquam impossibilis de jure adimplere filius non debet, leg. filius 15. ff. de condit. institut. l. 3. tit. 4. partit. 6. Exinde consequens planè procedit.

52 Quintò, etiam sic argumentor; conditio ad hoc ut ad successionem incompatibilitatem inducat, imponi debet ab eo, qui eam imponendi habet potestatem. Sed Rex, qui per electionem Regnum detinet, prout Leovigildus, conditionem aliquam imponere successorì non valet; ergo nec utique tali casu ad successionem Regni incompatibilitas dari potest.

53 Major probatur, quia ad omnis actus humani validitatem, non solum voluntas, sed etiam potestas, necesse est simul concurrant in disponente, l. nolle adire 4. ff. de acquir. hered. leg. Pater Severinam 101. in princip. ff. de condition. & demonstr. leg. cum te, Cod. de donat. ante nupt. leg. 2. C. communia de legat. cap. super Abbatia 23. de Offic. & potestat. Unde axioma deducitur, quo voluntas inanis est, nisi adsit potentia: quod illustrent ex quam plurimis autoritatibus Dom. D. Joan. à Castillo, quotidianarum libro 4. capit. 5. numero 9. & Augustinus Barbosa axioma 230. verb. Voluntas, numero 1. & 2.

54 Minorem probat textus in leg. filius familias 11. §. ut quis heredem, ff. de leg. 1. leg. unum ex familia 67. §. Sed etsi fundum, ff. de leg. 2. cap. 1. de feud. Marchia. Ex quibus deducitur, quod in fideicommissis, feudis, vel majoratibus, in quibus succeditur per electionem, non potest majoratus possessor, electum, sive successorem onere aliquo gravare, nec modum, aut conditionem injungere, cum nihil de suo praestet; & non ab eo, sed à primo institutore successor accipiat; vel ab electoribus, quando Regnum per electionem datur: Dom. Molina de primogen. lib. 2. cap. 4. à numero 10. ubi etiam ejus Additionatores: Pater Molina, tom. 3. disp. 579. num. 5. Robles de Salcedo de representat. lib. 3. cap. 19. n. 63. Dom. D. Joan. à Castillo tom. 5. cap. 161. num. 6. Vincentius Fusar. de fideicommiss. substitut. quest. 511. per totam maximè à num. 5. Quia quem non honoro gravare non possum, leg. ab eo 9. Cod. de fideicommiss. dict. leg. unum ex fami-

lia §. 1. de leg. 2. l. 1. §. Sciendum, ff. de leg. 3. August. Barbosa axiom. 108. num. 1.

Iterum sic sextum argumentum potest formari: 56 quando Rex non est Catholicus, sed Hæreticus (prout Leovigildus) filius autem Catholicus (sicuti Hermenegildus) etiam renuente Patre filius legitimus successor est in Regno temporali. Ergo apud Principem Catholicum, etiam hæretico nolente Patre, absque ejus consensu, compatibile est temporale cum aeterno Regnum.

Antecedens probatur ex leg. 2. versic. è los Principes deven ser, &c. in Prologo de el fuero Juzgo. Quam legem Gothi ipsi observare tenebantur. Et ex textu in cap. 2. maximè in vers. heresi, cum Gloss. verb. Heresi, de sententia, & re judicat. libro 6. l. 4. verb. Otrosi dezimos tit. 26. partita 7. ubi etiam Gloss. verb. Que ante avia. Juncto textu in cap. licet 6. vers. & Regnum ipsum, &c. devoto, & vot. redemptione. Ubi videndus est Barbosa in sua collectanea, lib. 3. tit. 34. n. 11. & 12.

Ex quibus juribus optimè deducitur, quod resolut 57 vit Frater Petrus de Lorca Ordinis Cisterciensis ad Commentar. in 2. 2. Divi Thomae, sect. 1. disp. 46. memb. 1. questione 11. artic. 4. num. 15. dum dixit: Denique inquiri solet utrum majoratus Regius, hoc est Regnum, vel Ditus Principis supremi propter heresim confiscationi subiaceat? Quod attingunt Castro lib. 2. de just. Hæreticor. punitione cap. 7. & Simancas titul. 46. num. 75. Et resolvunt, bona primi Principis confiscari non posse, quia non est cui aplicentur, neque à quo occupentur: Regnum tamen ipsum pertinere ad legitimum successorem Catholicum.

Tandem contra nostram conclusionem opponi 58 videtur posse, quod quomodocumque sit, Hermenegildus filius Leovigildi, obedire ei debuit, & obsequi ejus imperio, absque eo quod culpabilis esset, leg. velle non creditur, qui obsequitur imperio Patris, vel Domini 4. leg. is demum §. ejus vero nulla culpa est, cui parere necesse sit: ff. de regul. jur. l. liber homo la 2. ff. ad leg. Aquil. Farinac. & in prax. criminal. part. 3. questione 97. numero 4. & maximè num. 149.

Quod confirmatur, quia melius est obedire, quàm 59 sacrificare 1. Reg. cap. 15, & Ecclesiast. cap. 4. cap. sciendum 8. quest. 1. cap. illud de major. & obedientia. Et taliter quod non solum tanquam Patri, sed etiam tanquam Regi debuit obedire; quod dicitur in sacris litteris, 1. Regum cap. 13. qui non obedierit Principi, morte moriatur, & cap. 2. de major. & obedientia. Et in Concilio Agathensi, quod etiam anathematizetur l. 16. tit. 1. partit. 1. ubi etiam D. Gregor. verb. en carrera de muerte.

Unde dixit Abb. Panormitan. in dict. cap. 2. de 61 major. & obedientia, n. 27. in fine, cap. 3. de offic. Ordinar. quod denegans obedientiam Principi seculari peccat mortaliter, & quod judex Ecclesiasticus ad petitionem secularis illum excommunicare potest.

Sed his, & aliis minimè refragantibus, vera est 62 nostri textus conclusio, cujus ultima pars confirmatur ex eo, quod Eucharistiae Sacramentum minimè ab Hæretico est accipiendum; cap. superveniente 73. 1. quest. 1. cap. Odi 29. cap. Subdiaconus 40. ubi etiam Gloss. verbo habebunt, & cap. si quem 41. cum seq. 24. q. 1.

Et redditur ratio ex textu in cap. corporalia 50. 63 1. questione 1. ubi dicit Augustinus: Corporalia Sacramenta, que portant, & celebrant, etiam segregati ab unitate corporis Christi, formam possunt exhibere pietatis;

pietatis virtus vero invisibilis, & spiritualis ita in eis esse non potest, quemadmodum sensus non sequitur hominis membrum quando amputatur à corpore, cap. extra 72. 1. quest. 1.

64 Quapropter per Sacramenta ab Hæretico administrata, præter Baptismum, non confertur gratiâ, quia secundum Glossam verb. Hæreticus in cap. etiam 49. 1. questione 1. Sacramentum gratiæ, prout est Sacramentum Baptismi dat Deus etiam per parvos, & malos, ipsam vero gratiam non nisi per se ipsum. Et non solum dicta Sacramenta per Hæreticos non conferunt gratiam; imò sunt Domino nostro valde odiosa, ut probat Hieronymus in cap. si populus 62. & cap. sequent. ubi ita: *Odit Deus sacrificia Hæreticorum, & se projicit, & quotiescumque congregati sunt in nomine ejus detestatur factorem eorum, & claudit nares suas capit. illi offerunt 64. cap. si quis inquit 61. 1. quest. 1.*

65 Meritò ergo Catholicus de manu Hæretici communionem non debet accipere, sed potius mori; quoniam aliter gratiam non consequitur, imò damnationem suam: cum id Catholico prohibitum sit, & Deo optimo, maximo summe odiosum est. Ideò si Catholicus sciens ab Hæretico communionem accipiat, reputatur tanquam Hæreticus: capit. penultim. 24. questione 1. & pœnam mortis æternæ ac perpetuæ damnationis incurrit: probat Cyprianus in capit. si quis 71. 1. questione 1. ex textu in lib. 3. Regum cap. 13. quia ita Cyprianus: *Si quis (inquit) de Ecclesia, hæretica præsumptione, exierit, à semetipso damnatus est; cum hujusmodi (secundum Apostolum) nec cibum quidem sumere debemus: declaratur hoc in libro Regum, ubi cum homo Dei ad Fero-boam missus esset, qui ei peccata sua exprobraret, atque ultionem futuram prædiceret: Panem quoque apud illud edere, & aquam bibere prohibitus est; quod cum non custodisset, divina sententia inde rediens, morsu Leonis in itinere interiit, &c.* Et prosequitur in §. mox sequenti: *Et audet quisquam dicere Sacramentum salutare, & gratiam cœlestem communem cum Hæreticis esse posse, cum quibus nec terestris cibus; nec secularis potus debet esse communis, &c.*

97 Iterum comprobatur, quia hæreticus est ille, qui aliter sentit, & docet de Sacramentis Ecclesiæ, quàm Sacrosancta Ecclesia Romana prædicat, & observat; cap. ad abolendam 9. de Hæreticis cap. hæc est fides 16. 24. questione 1. ideoque Hæreticus segregatus est à charitate, & unione Catholice Ecclesiæ; & ipso jure excommunicatus cap. excommunicatus 13. §. credentes de Hæreticis, cap. noverint 49. de sentent. excommunicat. leg. 2. in princ. verb. *La primera es: titul. 9. part. 1.*

68 Sequitur ergo, quod ab ejus manu non debet Catholicus communionem accipere communicando & assentiendo Hæretico, atque excommunicato, imò potius matrem accipere, & omnia mala pati cap. ita ne 4. cum glos. 1. ubi etiam quod propter mortem non debet malo consentire 32. quest. 5. cap. Sacris 5: de his que vi mitusve caus. fiunt capit. Inquisitione 44. de sentent. excommunicat.

Quoad primam nostræ conclusionis partem comprobatur: quippe concurrere non potest apud eundem uterque majoratus, seu aliud atque aliud Regnum, scilicet cœleste, & terrenum, vel

gratia Dei cum gratia Paterna promissa cum dicta conditione, ac gravamine deserendi fidem Catholicam atque metuendi ad hæreticum, cum revera prædicta conditio faciat esse contrarios atque inter se repugnantes majoratum cœlestem, & majoratum cujus seculi, & quod implicent contradictionem Dei gratia, & dicta Paterna gratia. Quia si Regnum, & gratia Paterna per dispositionem summam Leovilgidi non promittebatur nisi Arianis deserviret, id est iis; qui ab unitate fidelium universalis Ecclesiæ se ipsius segregaverant, errantes per intellectum, & pertinaciter adherentes errori per voluntatem. Regnum verò cœleste, & gratia Dei ex contraria conditione implicita per dispositionem divinam non Arianis, seu Hæreticis, sed solum Catholicis conceditur, eis scilicet qui cum clypeo fidei Catholice Deo serviant, & in ejus gratia sunt constituti capit. alienus est. 20. cap. quia ex sola 23. ubi suo more probat ipsemet Div. Gregorius cap. omnis qui recedit 25. cap. quicumque ab unitate fidei 28. ibi: *Nec janua Regni cœlestis possunt ingredi, causa 24. quest. 1. cap. 1. §. una vero est fidelium universalis Ecclesia, extra quam nullus omnino salvatur, &c. de Summ. Trinit. & fide Catholica; Symbolum Athanasii: Quicumque vult salvus esse ante omnia opus est, ut teneat Catholicam fidem, &c. Concil. Trident. sess. 6. de reformatione cap. 15. ubi extat determinatum, quod infidelis, & qui non est in gratia, excluditur à successione Regni cœlestis.*

Facit etiam ad comprobationem nostræ conclusionis, textus in log. cœlicolarum 11. dum in finalibus verbis sic habet: *Certum est enim, quidquid à fide Christianorum discrepat, legi Christiana esse contrarium, Cod. de Jud. & in Cœlicol. in cujus confirmationem allegat Glossa illud, quod dictum fuit à Christo Domino nostro per Divum Matthæum in cap. 12. vers. 30. Qui non est mecum, contra me est? & qui non congregat mecum, spargit cap. quoniam vetus 24. in fine 23. quest. 1. Gloss. final. ibi: *Et qui non est mecum, contra me est, & quicumque à fide Catholica discrepat, ei contrarius est.**

Nostra quidem conclusio non minus clarè demonstratur in textu divino per Matthæum in cap. 6. & Lucam cap. 16. ibi: *Nemo potest duobus dominis servire, aut enim unum odiet, & alterum diliget: aut uni adhaerebit, & alterum contemnet: non potestis Deo servire, & Mammona. Advertens, quod Mammona Hebraicè idem est, quod in nostro Idiomate, nombre de Diabolo, que tienta con codicia. Ita enim vertit Santa. in vocabulario suo Ecclesiastico, verb. Mammon: vel Mammona.*

Et incompatibilitatem, quam dicimus deduci ex nostro textu, satis demonstrat Pat. Carolus Scribanus de Politica Christiana, cap. 20. dum in explicationem textus Divi Lucæ, dict. cap. 16. ita dicit: *Quid timeat propter? bonum Dominum habet cœlorum, & seculi, & Regum Regem, qui cum Pharisæos auro, & opibus famulantes vidisset, protulit hanc sententiam: Non potestis Deo servire, & Mammonæ, quid cogitatis divites? Quid pauperes? Famulari Deo, & opibus non possimus; alter nobis destituendis. Quid diligitis divites, & pauperes? Deum? Renuntiandum opibus: non ego dico, sed Dominus: opes? renuntiandum Deo. Ipsi, non mea sententia est: vultis opes, & Deum? negat Deus posse. Quis temerarius judicabit posse? an mentiri potest Deus? non magis opus, & Deum unum capit pectus, quam*

quam cœlum, & inferos anima una. Durum hoc, quare nec utriusque mercedem sperare? Opum, Deique merces, opes, & Deus sunt. Frueris opibus? non potes Deo. Deo? non potest opibus. Inquiramus causam, docebimur à Domino, certiùs non possumus: *Nemo potest duobus dominis servire. Duo domini, scilicet Deus, & divitiæ, alterum odisse debet, & contemnere, qui alteri adhæret & diligit. Dei verba sunt.*

73 Igitur dari non potest, quod Catholicus valeat servire Deo, & Diabolo, quia sunt privativè contraria *cap. tolle charitatem 30. de pœnitent. distinct. 2. ubi gloss. 1. ibi: immediata contraria sunt cap. contrarium 3. de pœnitent. distinctione 5. cap. diversis 5. cum glos. vers. cithara, & vers. divisus de Cleric. conjug.*

74 Et quod vicem duarum personarum sustinere, difficile, sive impossibile est in his, quæ sunt contraria, seu incompatibilia, *leg. si plures 9. versicul. Nam difficile est, ut unus homo duorum vicem sustineat, &c. ubi gloss. vers. Nam difficile est, id est impossibile hoc casu, ff. de pact. l. hac part. 10. Cod. de prox. sacror. Scrinior. lib. 12. Ideo unus adesse non potest duabus militis: l. His quidem 5. in princip. & in §. in posterum, Cod. qui militat. poss. l. 12. mirificè noster Divus Gregorius in cap. singula 2. distinctione 89. ubi etiam glos. celebris vers. singula. Et in materia feudorum lib. 2. titul. 21. de vassallo*

milite, qui arma bellica deposuit cap. unic. maximè in illis verbis: Eo quod desit esse miles sæculi, qui factus est miles Christi titul. 30. de feud. faminin. cap. unic.

Quoad secundam tamen nostræ conclusionis partem, confirmatur, quia cum inter utrumque Regum data contrarietate, ac eorum incompatibilitate, unum eligere quis debeat: *leg. 1. Cod. de furt. dict. l. his quidem 5. in princ. vers. Sed abjectis*, atque discrepantibus detur electio quem retinendum sibi potius censeant, quem deserendum cognoscant, ut in eo quod optaverint, firmiter manent; eo quod despexerint, sine dubitatione repellantur, *Cod. qui milit. poss. vel non: lib. 12. cum aliis quampluribus juribus infra referendis. Hoc maximè quod eligendum est Regnum cœleste, pro ut secundum Divinum eloquium testatur Matthæus in cap. 6. in fin. ibi: Querite ergo primum Regnum Dei, & justitiam ejus, id est justificationem, seu gratiam ejus.*

Et non obstant argumenta in contrarium adducta, quibus, ut plenius satisfaciam totam *Incompatibilitatis* subtilem ac practicabilem materiam revolvere perutile erit, de eaque ex professo agere, in specie successionis Regni & majoratus: deinde ad argumenta, quæ de contrario sunt posita, dissolvenda ultimò descendam, quod omne distribuetur in novem partes sequentes.

PARS PRIMA.

DE INCOMPATIBILITATE IN GENERE.

CAPUT I.

*Utrum detur incompatibilitas in omni
scientia.*

SUMMARIUM.

- 1 Incompatibilitatis vox per alios terminos, seu signa ad placitum significatur.
- 2 Incompatibilitas, & Repugnantia, qua voce usus fuit Jurisconsultus, idem sunt.
- 3 Incompatibilitas, & perplexitas, qua voce usi fuerunt Jurisconsulti, ad idem tendunt.
- 4 Perplexitas est quando adimplendo unum sequitur impossibilitas, vel contrarietas, vel inconueniens ad aliud.
- 5 Perplexitas alia resolvable, & tunc non vitiatur dispositio; & alia non resolvable, & tunc vitatur, & num. 6.
- 7 Perplexitas, in duobus Beneficiis, seu Majoratibus, eligendo unum, est reducibilis seu resolvable.
- 8 Perplexitas quid sit. Docet etiam Baldus, per exempla demonstratur.
- 9 Incompatibilitas, & aliqua inter se contraria esse, seu contrarietas, per idem significatur, quia omnia incompatibilia inter se sunt contraria.
- 10 Contradictoria sunt, que simul de eodem stare non possunt, ideo idem quod Incompatibilia.
- 11 Opposita sunt, que in uno & eodem adesse non possunt, & sic idem quod Incompatibilia.
- 12 Impossibilitas ad idem tendit quod incompatibilitas.
- 13 Impossibilitatis voce utitur Bart. qua idem est quod incompatibilitas.
- 14 Adversio est quadam naturalis incompatibilitas inter aliquas plantas, & aliqua animalia, que inter se quodam odio naturali dissident.
Antipathia Græcè idem est quod adversio Latine, ibid.
- 15 Incompatibilitatis vox à Juris Pontificii Professoribus fuit inventa; & utrùm à Latinis, seu Jurisconsultis fuerit cogitata, necesse non est perquirere.
- 16 Incompatibilitatis vox, seu etymologia componitur ex dictione in, idest, non, & à nomine adjectivo, compactus, compacta, compactum; vel compactilis & compactile id est, cosa adjunctable con otra.
Etymologia, rei, de qua agitur, proprietatem ostendit: eodem n. 16.
- 17 Incompatibilitas quid sit, & ejus definitio vera demonstratur ex genere & differentia, & aliis legibus definitionis, & n. 18. 19. 20. & 21.
- 22 Concursum omnis, & cumulatio permessa est, nisi expresse reprobetur à natura, vel à lege divina, aut humana, vel à dispositione hominis, & num. 22.
- 23 Incompatibilia, cum idem sunt quod Contraria,

intelligi debent privative, & non positive.

- 24 Contraria privative non admittunt mixtum: contraria positive mixturam admittunt & n. 25.
- 26 Contraria adversa privantia, & relata negantia, que sint, & in quo differant? ad majorem declarationem materie Incompatibilitatis demonstratur, & n. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. & 36.
- 37 Incompatibilia de quibus agimus, non pertinent ad contraria, que admittunt concursum aliquem medium vel mixtum, sed que sunt contraria, medio carentia, repugnantia inter se.
- 38 Contraria per obliquum, que sint, ostenditur.
- 39 Conditio ferendi nomen seu insignia armorum familia vel cognominis, aut alterius gravamini si in Majoratu non est apposita privative, sive negative, aut per contrarium medio carens, sed sincere, sive positive tanquam diversum, vel contrarium per obliquum, non est incompatibilis cum alio majoratu eandem conditionem habente.
- 40 Mieres concludenter convincitur, dum contrarium tenet in majoratibus, quorum quilibet habeat non privative seu negative, sed simpliciter preceptum ferendi nomen & arma.
- 41 Qualitates si simul concurrant, quarum qualibet de per se potest operari suum officium, una qualitas non derogat alteri.
- 42 Conditio deferendi nomen, & arma apposita privative, aut negative, aut per contrarium medio carens, licet in uno ex duobus pluribusve majoratibus, est incompatibilis cum aliis.
- 43 Et successor debet unum eligere.
- 44 Paulus Durand Episcopus Urgellensis in hac materia de majoratum incompatibilitate per conditionem ferendi nomen, & arma, comprobatur mirifice atque illustrat opinionem nostram.
- 45 Conditio portandi arma principaliter ad dextram vel nomen, seu cognomen, tanquam principale est incompatibilis cum alio majoratu, qui habet idemmet preceptum, seu conditionem.
- 46 Mixtum, cum est simplex, aequè principaliter, & cum qualitate illa, quod quodlibet eorum occupet primum seu principalem locum, est incompatibile cum alio.
- 47 Conditio portandi talia insignia armorum, vel nomen in primo seu principali loco, idem importat quod conditio portandi sola talia insignia, vel solum tale nomen.
- 48 Mieres opinionem admittit D. D. Joannes à Castillo cum distinctionibus, de quibus nos supra.
- 49 Antonius Thesaurus, ad quem se remittit Vincentius Fusarius, non resolvit questionem de duobus majoribus, cum precepto portandi nomen, & arma, propter perplexitatem quam recognovit: attamen se remittit ad leg. si Titius, ff. de condit. & demonstrat. & l. ubi repugnantia, de reg. jur.

- 50 L. Titus 16. de conditionib. & demonst. & l. ubi repugnantia, ff. de reg. jur. interpretantur & num. 51.
- 52 L. si Titius 9. ff. de verbo obligat. loquitur de perplexitate, seu incompatibilitate resolubili.
- 53 Conditiones portandi nomen, vel arma, sunt honeste, & non impossibiles naturâ, vel jure, ideo non sunt rejicienda.
- 54 Conditio ferendi nomen & arma, potest apponi in majoratu conditio per patres ex Tertio, & Quinto bonorum.
- 55 Et limitatur, quando propter incompatibilitatem cum alio majoratu ad alios transire debuisset majoratus ex Tertio, & Quinto; quia tunc rejicienda est talis conditio, & pro non apposta habetur, & n. 57.
- 56 Tertium bonorum est de legitima filiorum, ideo in eorum prejudicium rejicienda est conditio ferendi nomen & arma sola, etiamsi si potestativa, & n. 57. & 58.
- 59 Majoratus de Tertio, & Quinto bonorum, est individuus: ideo idem judicandum est de Quinto, ac de Tertio.

ARGUMENTUM.

Quid sit incompatibilitas, & quomodo conveniat cum omnibus privativè contrariis, & sibi ipsis repugnantibus, quæ mixtum, vel medium non admittunt; & exinde an in concursu duorum plurimove Majoratum institutorum cum gravamine ferendi insignia armorum, nominum, vel cognominum familiae, simpliciter vel in solidum detur incompatibilitas inter eos; ita ut successor debeat eligere unum, & omittere alium, vel alios.

OX ista Incompatibilitas, significatur, ac exponitur per alios terminos, sive signa ad placitum, hujus propositionis simplicis constitutiva; nam aliter dicitur Repugnantia: de cujus termino usus est Jurisconsultus Celsus in l. ubi repugnantia 148. ff. de regul. jur. Stephan. Federicus in tractatu de interpretatione Juris part. 1. num. 104. vers. quinto. Ut repugnantia actionis furti, cum actione mandati ad eandem rem: l. 1. C. de furtis l. si Pupillus, §. institutoria, ff. de inst. actione.

Item perplexitas, ita African. in l. qui quadringenta habebat 88. ibi: Dixi ex perplexis hanc questionem esse, ff. ad leg. Falcid. l. si Titius 16. cum glos. verb. inutilem vers. invicem ergo propter perplexitatem verborum se impediunt, & c. ff. de cond. institut. & glos. verb. Judicium, in l. si Titius, ff. de verb. obligationibus cap. literas 13. §. Porro de restitutione spoliator. ibi: Sicque difficultas occurreret quasi perplexa; quia propter sententiam oporteret eam reddere debitum, & propter conscientiam reddere non deberet. Glos. in summa ad 13. dist. ubi exemplificat de Judæis, qui erant in perplexitate circa mortem Domini nostri Jesu Christi, nam illum morti tradendo peccabant, occidendo innocentem; & si morti non tradidissent, eorum legi

fuisse adversati, disponenti, ut qui dixerit se Filium Dei, morte moriatur.

Ex hac Gloss. in summa, 13. dist. infert Petrus Rebuff. in cap. extirpanda, §. qui vero, de Præbend. pag. 386. col. 2. quod perplexitas est quando aliqua duo se offerunt, & alterum quaecumque sit adimplendo, sequitur, vel impossibilitas, vel contrarietas, aut aliquod inconueniens: & eam dividit in perplexitatem resolubilem, & non resolubilem: Resolubilis est, quando eligendo alterum extremum, non sequitur impossibile, nec contrarietas, sed tantummodo aliquod inconueniens: non resolubilis est, quando electo altero extremorum, quaecumque sit, sequitur impossibilitas, vel contrarietas: Bartol. in l. Titius ff. de condit. institutionum: & tandem advertit ad pulchram doctrinam; & utilem ad nostrum institutum, quod quando perplexitas non est reducibilis, in totum, & omnino vitiatur dispositio, dict. l. Titius, quando verò est reducibilis, licet sequatur aliquod inconueniens, non vitiatur, sed debet majus inconueniens, evitari, & eligi extremum in quo militat minus inconueniens, cap. duo 13. distinct. Itaque quando versatur perplexitas in duobus Beneficiis incompatibilibus residentiam requirentibus, erit reducibilis perplexitas, eligendo residentiam in uno. Et idem, in duobus Majoratibus incompatibilibus.

Baldus tandem in d. l. si Titius de condit. instit. dixit, quod perplexitas est, quoddam ab ipso testatore in sua dispositione inductum, & quod dicitur conditio perplexitas, quia existentia conditionis quæ debet præcedere effectum dispositionis, non potest præcedere, & ipse Bald. Bartol. in l. Arcthusa, ff. de stat. hominum, ponunt exemplum super illa questione; quid si dixi servo meo: si obviaveris libero, liber esto: & alius dixit servo suo: si obviaveris servo, liber esto: modò obviant sibi invicem, queritur, quis liber erit: Quod exemplum etiam refert Episcopus Duran. in tract. de cond. & mod. impossib. à jure prohib. part. 3. cap. 10. num. 1. 2. 3. & 4. & à n. 7. usque ad 17. eruditissimè se habet ad intellectum textus in l. si quis ita 14. & dict. l. si Titius, ff. de cond. instit. l. qui quadringenta ff. ad l. Falcidiam.

Item declaratur hæc vox per aliam, scilicet, contraria, sive contrarietas, ut in l. rogo 21. vers. quid enim, ff. de fideicommiss. libert. l. 2. in princ. vers. contrarium ei est, ff. quando appelland. sit. ubi etiam Gloss. verb. excludit. Aristoteles 2. Topicorum cap. 21. ubi dixit, quod impossibile est contraria eidem inesse: ideo de hac contrarietate, tanquam de incompatibilitate ac inter se repugnantibus agunt Papinian. in l. Titia centum, ff. de cond. & demonst. & in l. si filius 30. ff. eadem, Ulpianus in l. 3. in fin. ff. de bon. poss. contra tab. Modestinus in leg. nihil interest 12. in princ. ff. de inoff. testam. l. Mutius 30. ff. pro Socio: l. in eum, qui duobus, ff. de acquir. hered. cap. Beatus 22. quest. 2. cap. sollicitudinem, appell. Et aliis quamplurimis, Juribus, quæ referuntur in cap. hujus primæ partis. Ad hocque est, quod dixit Bald. in leg. incerti n. 8. de interd. & in l. fin. n. 43. C. de edict. Adrian. quod omnia incompatibilia, quodammodo sunt contraria D. Molina, lib. 2. cap. 14. n. 27.

Item Contradictorium, quia contradictorium contradictionem ex diametro dicit: prout tenent Dialectici cum agunt de Contradictoriis, quæ simul eodem non possunt concurrere tanquam simul vera, & simul falsa: l. si is qui ducenta, §. urrum ff. de reb. dub. ubi Legistæ, l. illud ff. de acquir. hered. cap. Hospitiolum, 31. distinctione, cum Gloss. cap. postquam, de electione. Stephan. de Federicis de interpretatione Juris, part. 1. num. 104. vers. ut Contradictoria. Petrus Andreas

- Andr. Gam. in Dial. legali, lib. 2. c. 17. de loco, à Contrad.
- 11 Item *Oppositum*, quia opposita in uno & eodem adesse non possunt. l. sed etsi 6. §. 2. ff. de hered. in inst. l. si Ancillam 4. vers. sin. vero, & ibi glos. verb. pro suo, id est, bona, & mala fide, cum sint opposita: ff. pro suo.
- 12 Item *impossibilitas*, ut deducitur ex textu in l. si Mavia 45. ff. de hered. inst. l. 1. l. condiciones 9. l. condiciones 14. l. filius 15. l. si Titius 16. ff. de cond. inst. l. 1. §. sub impossibili, l. impossibilis 7. l. si stipulator 35. ff. de verb. oblig. l. impossibilium. ff. de reg. jur. §. si impossibilis inst. de inutil. stipul. & similibus aliis juribus.
- 13 Item *incompatibilis*, quo termino utitur Bart. in l. 1. n. C. de Prapof. agentium in rebus, lib. 10. dum ita dicit: Secundò nota ex hoc textu quod duo officia quis simul subire non potest, ut hic, & supra cit. 2. hac parte, ff. de adopt. l. si consul. & hoc est verum quando sunt ita incompatibilia, ut utrique quis deservire non possit; secus si ad invicem se compatiantur, & quis deservire possit utrique, ut dixi supra proximo tit. l. comperimus. Hæc Bartolus.
- 14 Item *Aversio*, vox equidem propria ad significantum contrarietatem quam naturaliter inter se habet alios cum alio: Græcè autem dicitur *antipathia*, id est contraria passio, seu discordia, quia componitur ex *anti*, quod est *contra* & *pathia*, quod est *passio*. Unde Antiperistasis interpretatur contrarietas à natura: ideo Ambros. Calepinus verb. *Antipathia*, dicit quod est naturalis repugnantia, & ad verbum sonat contra passionem, cui opponitur *sympathia*, quæ mutuam quandam rerum inter se cognationem significat: est igitur antipathia inter ea, quæ veluti naturali quodam odio inter se dissident: ut Brassica vulgari nostro Hispano, *Verça*, antipathiam habet cum vite; & è contra Ostrea, & Concha sympathiam habent cum Luna, quod plenilunio plenæ sint, & decrescente Luna decrescant: & inter animalia; felis & mus, antipathiam habent: & sic de aliis, sicut inter aves & pisces.
- 15 De hac nostra voce *Incompatibilitas*, videndus Doctor Alph. Oxeda de Mendoza de Beneficiorum incompatibilitate, p. 1. in prefat. n. 8. ubi dixit quod non fuit in usu apud Authores Latinos, sed quod fuit inventa à Juris Pontificii professoribus. At id perquirere, aut indagare utrum fuerit à Jurisconsultis cognita, necesse non est, cum tantum sit quæstio de nomine.
- 16 Insequendo tamen Jurisconsult. morem, qui in l. 1. ff. de furtis, & in l. 1. in princ. vers. pactum. ff. de pactis. l. 1. Senatus 35. §. 1. ff. de don. caus. mort. l. 1. ff. de injuriis. l. 1. ff. de just. & jur. l. 1. ff. de acq. poss. l. 2. §. appel. ff. de rebus credit. l. 1. ff. de novat. l. 3. ff. de dano infecto: §. servi, Inst. de jure personarum, §. 1. de Interdict. §. 1. de test. & aliis; magnâ curam adhibuerunt in investiganda nominum etymologia, quæ rei de qua agitur, proprietatē ostendit; Heringius de fidejussoribus, c. 2. n. 7. quidquid contrarium dicat Sarmiento, l. 7. selectarum, c. 7. Etenim cujusque rei intelligentia in verborum proprietatis cognitione consistit, ut tenent Marc. Varro de Lingua Latina. D. Isidor. de etymologiis, Balduinus in tr. de pignorib. c. 1. D. Paulus 1. ad Corinth. c. 14. ibi: Si nesciero virtutem vocis, ero ei, cui loquar, barbarus, & qui loquitur mihi, barbarus, ad notandum est, quod vox hæc *Incompatibilitas* derivatur, & componitur ex dictione *in*. & adjectivo nomine, *compactus*, vel, *compactilis*, & *compactile*; per cosa ayuntab'e con otra, & sic incompatibilitas idem est, ac non incompatibilitas, seu non compatibile, aut si ita dicam res, que non compactilis est, vulgò, *cosa que no es ayuntable con otra*: nam dicitio *in*, quando reperitur composita, negationem, seu privationem significat, sicuti *intestatus*, id est non testatus, *insipiens*, id est non sapiens, cap. 5. de consuet. Ubi etiam notat & docet Panorm. n. 4. Genedo sin-

gul. 17. n. 1. vers. quando tamen reperitur composita, &c. Menoch. lib. 4. presump. 1. n. 3. Ferret. in constit. Catalonia glos. 1. n. 27. & eos allegans August. Barbof. dict. 152. n. 20. Nomen vero adjectivum, *compactus*, *um*, est quidem participium ex verbo *compingo*, *is*, quod in nostro idiomate significat *componer*.

Hactenus de voce ac diversis terminis, & etymologia nominis; nunc autem explicemus ejus essentiam, hoc est diffiniamus quid sit incompatibilitas, cum diffinitio sit oratio explicans naturam rei, secundum Arist. 1. Topicor. post. c. 10. Christophor. Hegendorphinus de diffinitionibus, tom. 1. n. 1. ubi ex Cicerone dicit, quod definitio est oratio, quæ id, quod definitur, explicat quid sit: de cujus partibus latè Pichardus in disp. de Mora, n. 24. cum seq. Alphonsus Ozeda de Mendoza de Beneficiorum incompatibilitate, dict. p. 1. in prefat. n. 8. & 9. dixit quod incompatibilitas nihil aliud est, quam concursus rerum, quæ commodè stare simul non possunt: & quantum attinet ad suum institutum, quod incompatibilitas, est in una persona Beneficiorum Ecclesiasticorum concursus à jure ex causa reprobatus.

Cui diffinitioni videretur mihi (salva pace tanti viri) non assentiendum, cum incompatibilitas non sit concursus reprobatus, sed ipsa reprobatio, & quæ non patitur concursum, imò in tantum est, & repugnans, ac resistens, quod solum tendit est, & repugnans, ac resistens, quod solum tendit cohibere concursum: quapropter alia quidem oratione rem explicante, dicendum censeo, quod.

Incompatibilitas est, sive à natura, sive à dispositione juris; vel hominis excitata quadam prohibitio cujuscumque repugnantis eodem tempore, & apud subjectum idem, atque reprobatum concursus.

Constat hæc definitio ut debet, secundum Bart. in l. 2. ff. de test. Pichard. in disp. de Mora, n. 26. ex genere, & differentia, & ex aliis regibus, quas affert Christophor. Hegendorphinus de diffin. to. 1. n. 2. nã prohibitio excitata sive à natura, sive à dispositione Juris, vel hominis, habet vim generis, cum prohibitio sit nomen generale analogum, atq; commune cuicumque prohibitioni legis, naturalis, Divinæ, & humanæ, ac testatoris, & contrahentium; quia prohibitio legis, testatoris, & contrahendum, æquiparantur quantum ad modum significandi, ut docet Bald. in Lea lege 1. 4. vers. 3. oppono, & c. C. de condict. ob caus. datorum: & idem est prohibere, quod amovere. l. 4. §. si Prator. ubi notat Bartol. ff. de suspect. tutor. vel quod non consentire, l. qui vas §. vetare. ubi etiam Bart. ff. de furt.

Cætera nostræ diffinitionis verba, & particulæ habent vim differentiæ: quia omnis unio, & concursus censetur permissus, nisi solummodò ille qui reperitur prohibitus, vel reprobatus à natura, vel à lege Divina, aut humana, vel à dispositione hominis ex generali regula, quæ vult quòd quæ per legem non inveniuntur prohibita, permissa censeantur: l. necnon 18. in princ. vers. sed si lex non prohibeat, & §. quod eis: cum glos. verb. prohibeat, ff. ex quibus caus. majores, l. mutus 43. §. 1. ff. de procur. l. ab ea. §. 5. ff. de probat. l. 1. §. de testib. l. statua 6. C. de relig. & sump. funer. c. 1. de translat. Pralat. ubi Glos. verb. non invenitur c. nuper 29. vers. in 2. cap. illorum 32. vers. 1. de sent. excom. l. 2. tit. 14. pœnit. 3. & D. Greg. Lop. verb. sobre tales Ruegos, l. 8. in princ. tit. 16. ead. partit. 2. Jacob Menoch. de pres. lib. 6. pres. 16. per tot. Steph. Grat. tom. 5. c. 870. n. 36. quibus & aliis illustrat hanc regulam Aug. Barbof. verb. prohibitorum 6. Axiom. 193. n. 7. Gabr. Alvar. à Velasco, Axiom. & loc. communi Juris, lit. P. verb. prohibita, n. 206. & antea lit. C. verb. Concesum, n. 100.

- 22 Et quod in specie, & materia concursus procedat hæc regula, probant Glos. *verb. emendari, vers. Sed cumlatio sic, &c. in l. edita, C. de edend.* Dynus in cap. nullus pluribus 20. de reg. jur. Bart. magistraliter in d. l. edita n. 14. *vers. videndum est ergo, utrum cumlatio sit permessa, C. de edendo.* Craveta *conf. 14. n. 1. vers. primo*: ex regula Juris generali, quod omnis cumlatio censetur permessa, quæ expresse prohibita non reperitur, &c. Menoch. *ubi supra dict. lib. 6. præsumpt. 16. num. fin.*
- 23 Cum itaque incompatibilitas, secundum nostram definitionem, sit omnis prohibitio repugnantis atque reprobati concursus, sequitur quod licet incompatibilia sint idem quod contraria, non sunt intelligenda de omnibus quibuscumque contrariis, sed tantum de iis, quæ sint contraria privativè.
- 24 Quia contraria sunt in duplici differentia: alia sunt privativè, alia positivè. Contraria privativè non admittunt mixtum: quia privatio, cum formaliter sit nihil, excludit qualemcumque habitum contrarium tanquam negatio, quæ destruit omne quod sibi obstat. *l. hæc verba 124. ff. de verb. signif. in illis verbis: Veluti cum dicimus; aut dies, aut nox est, quorum posito altero, necesse est tolli alterum, item sublato altero poni alterum, &c. Marc. Ant. Natta conf. 469. n. 13. & 14. Franc. Bursatus conf. 319. n. 5. lib. 3. Polydor. Ripa in tract. de nocturno tempore, cap. 3. n. 54. & 55.*
- 25 Contraria positivè mixturam admittunt, veluti quando concurrunt album, & nigrum, ex quibus fit medium illud sive mixtum, scilicet croceus color, & quando se immiscent dulce, & amarum, unde resultat acre; & calidum, & frigidum, ex quibus componitur tepidum: & tunc decimus quod ex duobus contrariis fit medium, sive optimum temperamentum, *l. sed hæc 13. cum glos. 1. ff. de procur. l. si servos 25. cum glos. fin. in fin. ff. de pignor. act. l. Gallat, §. ille casus, in fin. ff. de liber. & posthum. Glos. verbo avarissimum, in l. solent. 6. ff. d. offic. Proconsul.*
- 26 At majorem autem declarationem referre etiam non erit inutile aliam divisionem de Contrariis, quam docet Pater Melchior de la Cerda è Societate Jesu, in campo eloquentia, vol. 2. cap. de Contrario, fol. mihi 5. Contraria, inquit, sunt, quæ non possunt eidem rei simul eademque ratione convenire, ut sapientia, & stultitia: quorum species quatuor sunt *adversa, privantia, relata, negantia.*
- 27 Adversa sunt, quæ sub eodem genere comprehensa plurimum inter se differunt, ut sub habitu animi, virtus & vitium: & sub colore, candor & nigror; & sub perturbatione, amor & odium, &c. Et comprobatur ex autoritate Ciceronis pro Roscio, in illis verbis: *quem hominem? levem? imò gravissimum: nobilem? imò constantissimum; familiarem? imò alienissimum, &c.*
- 28 Privantia sunt, quæ privationem, habitumque rei significant: Ut dies, nox, lux, tenebræ; divitiæ, paupertas; sobrietas, ebrietas; aspectus, cæcitas; Mors, & vita; & omne illud cujus positio sit destructio alterius.
- 29 Relata sunt, quorum unum ad alterum refertur, ut Pater, filius: Dominus, servus: Præceptor, discipulus: cliens, Patronus: miles, Imperator: dare, accipere, &c. Nam licet ad ea quæ sunt Juris, sit idem Pater & filius *l. fin. C. de impuber. & aliis substit.* tamen ad ea quæ sunt facti, non sunt idem, Pater & filius: Cum se referant tanquam diversa, sive contraria: Glos. margin. *verb. esse persona, in d. l. fin. C. de impub. & aliis substit.* ubi Jason, n. 3. per *l. cum hæredes, in princ. ff. de acquir. possess.*
- 30 Negantia, vulgò dicta contradicentia, sunt quorum unum ait, alterum negat; ut orator, non orator; docet, non docet, &c. Nos verò ea dicimus negativa, seu contraria per negationem, *l. 1. ff. de vino trit. oleoque legato, & sunt talis naturæ, quod non habent medium aliquod, quia extra affirmativam, & negativam nihil est, seu esse potest, ut si lex unum jubeat, aliud prohibeat; unde si lex jubet pacta esse servanda, videtur negare quod pacta non sunt servanda: Secus si permittat, putà lex permittit ludere, vel usuras accipere; non tamen videtur negare non ludere, vel usuras non accipere; ejusmodi sunt naturæ repugnantia: Steph. de Federic. de interpr. jur. part. 1. n. 109.*
- Tandem animadvertit P. Melchior de la Cerda, esse contraria dupliciter: alia inter quæ nihil est, ut pax, & Bellum; virtus & vitium alia quibus medium interpositum, ut album & nigrum; pallidum rufum; flavum rubrum, viride, & aliis coloribus affecta. Sunt etiam contraria, alia simplicia, alia mixta, de quorum differentia tractat doctissimè Polydor. Ripa de nocturno tempore, c. 4. ubi copiosè agit mixtum, an & quando sub simplicibus comprehendatur in testamentis, in legatis, in contractibus, in mandato, in compromisso, in sententia, in judiciis, in jure communi, in statutis, in consuetudine, in usibus feudorum, in Beneficiis, in rescriptis, in privilegiis, in favorabilibus, in odiosis, in cœnalibus, in correctoriis, in exorbitantibus, in respicientibus præjudicium Tertii, ad intelligentiam text. in *l. hæc verba 124. ff. de verb. signif. l. 3. §. filius, inter medias, ff. de lib. & posthum. l. si ita facta, l. si ita scriptum 13. ff. de injusto, rupt. l. Titia textores, ff. de leg. 1. l. legat. uxori, ff. de leg. 2. & aliis Jurib. Ad quæ si casus se offerat potes recurrere, & ad D. Molinam de primog. lib. 2. cap. 14. à n. 33. D. Joan. à Castillo lib. 4. c. 15. à n. 35. usque ad 47. & tom. 5. c. 89. à n. 160. usque ad 185. & c. 134. à n. Joan. Bapt. de Larrea tom. 1. disp. 50.*
- At verò Steph. de Feder. sæpè sapiens est citatus in *tr. de interpr. Juris Magnarum tractatum vol. 1. p. 1. à n. 103. vers. decimum sextum argumentum est, à contrariis, quæ medio carent, cum lex unum ex contrariis permittit, videtur aliud contrarium in eo in quo sunt contraria denegare, & è contra; sicut si quis dicat esse diem, negat esse noctem: si lex jubet, fidem esse servandam, prohibet perfidiam committi, &c. Docet quod duo invicem possunt dici contraria multipliciter.*
- Primò ut disparata, quia sunt diversæ speciei, putà, Testamentum & Codicillus, *l. si dem, C. de Codicillis.* Et sic est emptio, & locatio: *l. 1. in fin. ff. locat.* Et super hoc Steph. de Feder. n. 105. advertit, quod quàmquam in eodem subjecto concurrere non possunt, *d. l. si idem, & d. l. 1.* tamen si lex de uno disponat affirmativè, vel negativè, de alio nihil videtur dispositum, quia ex separatis non fit illatio: *l. naturaliter, §. nihil commune, ff. de acquir. possess. l. Papinian. exuli, ff. de minoribus; & quod in privatis quoque eadem regula est: quod licet in eodem concurrere non possint, tamen uno prohibito, non videtur aliud concessum, nec è contrario; imò privatio præsupponit habitum: l. Deum, ff. de verb. oblig. l. manumissiones, ff. de just. & jur. & propter parem potentiam, cui conceditur unum, videtur concedi & reliquum: l. ejus est nolle, ff. de reg. jur. l. qui condemnare, ff. de re judic. l. nemo qui condemnare, de reg. jur.*
- Secundò dicuntur contraria invicem privativa, purà, obligatio, & liberatio; Servitus, & manumissio; datio, & ademptio.
- Tertiò, ut directò contraria, ut dies, & nox; fides, & perfidia: *l. hæc verba 124. ff. de verb. signif.*
- Quartò, ut negativa opposita, ut album, & non albū, novum, & non novum: *l. 1. ff. de vino, trit. oleoq; legato.*
- Quintò,

Quintò, repugnantia, & contraria; ut actio furti, & actio mandati ad eandem rem: l. r. c. de furtis: & ibi notata: l. si Pupillus, §. institoria, ff. de institoria act.

36 Sextò, ut contradictoria, ut putas, omnis contractus est conventio: aliquis contractus non est conventio: de quo per DD. in l. si is qui ducenta, §. utrum ff. de reb. dub. Sed ea reducit ad contraria medio carentia, & contraria medium habentia. Contraria medio carentia dicit, quæ Jurisconsulti appellant *disjuncta*, & hanc habent naturam, ut uno posito, aliud tollatur: & altero sublato, alterum intelligatur esse positum, d. l. hac verba. Ut si dies est, ergo nox non est, & è contrario.

Contraria medium habentium, apud Jurisconsultos *sub disjuncta* appellantur, & sic se habent, ut uno posito alterum intelligatur esse sublato, ut si nigrum est ergo album non est; sed non è contra: nam si unum negatur, non tamen videtur alterum affirmari: d. l. hac verba. Non enim sequitur: Si album non est, ergo nigrum est. Itaque dum declaratur rem meam non esse, non ideo declaratur tuam esse, quia potest esse alterius: l. si inter me & te, 15. ff. de except. rei judicata.

37 Dicendum tandem est, quod ad incompatibilia, de quibus agimus, non pertinent contraria, quæ admittunt concursum aliquem, medium, vel mixtum; sed ea solummodò, quæ sunt contraria medio carentia, repugnantia inter se, sive negativè, aut privativè contraria; quia ea, quæ sunt incompatibilia tanquam contraria privativè, aut negativè se excludunt in concursu: Ideo de his contrariis dicunt Dialectici, & ex nostris, Tiraq. de leg. connubialib. in l. 9. glos. 1. p. 9. n. 141. quod contraria sese invicem non patiuntur in eodè subjecto, & ad positionem unius sequitur remotio alterius; per text. in l. sed etsi, §. item si plures: ubi glos. & DD. de institoria actione, l. Pomponius §. sed etsi is, in fin. ff. de procur. d. l. hac verba, ff. de verb. sign. l. si inter me & te, ff. de exception. rei judic. l. si ancillam, ff. pro suo, l. non codicillum, C. de test. l. 1. C. de furt. Et allegat illum Horatii Versum:

Stulti dum vitant vitia, in contraria currunt.

Et Bald. in l. 1. vers. Octavo quæro: C. si servus extero se emi mandaverit, dat regulam ad cognoscendam hanc Contrariorum speciem, dicens, quod contraria sunt, quorum finis est contrarius, & incompatibilis.

38 Cætera, licet contraria sint, erunt diversæ speciei, scilicet diversa, quæ sunt contraria per obliquum, ut lego Titio fundum, si Sejus decedat hinc ad mensem: Item lego Sempronio eundem fundum si Titius venerit Bononiam post mensem. At verè contraria, ut lego fundum Titio, si navis venerit ex Asia hinc ad mensem, & Sempronio lego eundem fundum, si navis non venerit ex Asia hinc ad mensem. Sic ad literam exemplificat Glos. verbo, sed diversis, in l. 3. ff. ut legatorum nomine caveatur.

39 Ex quibus omnibus descendere possumus ad decidendam quæstionem, an unius Majoratus vinculi, aut Patronatus successio apud eundem successorem sit incompatibilis, vel non, cum alio, vel aliis Majoratibus, si omnes, & quilibet eorū habeant conditionem ferendi insignia armorum familiæ, nomen, seu cognomen; vel alterius gravaminis præceptum: ad text. in l. ex hoc jure §. fin. ff. de donat. l. facta §. si verò hominis ff. de Trebell. & alia jura de quibus Menezes de Padilla in rub. de fideic. n. 5. Nam si conditio, aut gravamen de ferendi nomen, cognomen, vel armorum insignia in alterutro Majoratu qui concurrat, non sit appositum privativè, sive negativè, aut per contrarium medio carens, sed sincerè, sive positivè tanquam diversum, vel contrarium per obliquum, tunc quod eundem successore concurrere possunt duo, vel plures

Roxas de Incompatibilitate

Majoratus, in quibus jubeatur ab institutore deferri simpliciter nomen, cognomen, vel arma, cum non sint ex contrariis, quæ medium, vel mixtum non admittunt, prout ex omnibus supradictis satis evidenter apparet. Quod etiam probat, licet non ita satis concludenter, D. Molin. de primog. lib. 2. c. 14. à n. 39. usque ad 35. Alverado de conject. ment. defuncti, l. 2. c. 15. 1. n. 40. vers. an. & quando duo primogenia quis obtinere possit, maxime si eorum conditiones contrariae sint, & c. P. Molina tom. 3. de just. & jur. disp. 615. n. 6. Jo. Franc. de Ponte conf. 4. n. 1. Joan-Bapt. Valenz. Velasq. to. 1. conf. 69. à n. 26. Marta voto 73. n. 9. D. Perez de Lara de vita hominis, c. 13. à n. 35. Ant. Thes. dec. 270. n. 9. Steph. Gratian. tom. 4. c. 645. n. 27. vers. Ideo si contingat concurrere duos Majoratus, in quibus jubeatur simpliciter deferri nomen, & arma uniuscujusque institutoris & c. D. Io. à Castillo quotid. lib. 5. 2. p. c. 136. n. 77. & 78. Ubi in hanc nostram sententiam sua omni cogitatione, curaque incumbit contra Mierez de Majorat. p. 2. q. 4. illat. 8 ex n. 79. & ad respondendum ad ejus fundamenta cum D. Molina ubi proxime, ex professo dat operam, magnamque diligentiam adhibet: attamen non tam concludenter, prout ex nostra distinctione: & ex supra relatis in hoc cap. super diffinitione incompatibilitatis breviter respondere, ac cum convincere potes. Idem tenet etiam D. Cast. d. l. r. c. 160. n. 7. & c. 180. n. 18. & 19. Additionatores ad D. Molinam dict. l. 2. c. 14. super n. 26. Escobar de puritate sanguinis, part. 1. q. 4. §. 7. à n. 128. usque ad n. 131. per l. si ita scriptum 13. in princ. ff. de liber. & posthum. Ubi sub simplicibus mixtum continetur; & per doctrinam celebrem traditam per Bald. in l. Titia textores, de leg. 1. vers. Deinde nota quod quando dua qualitates simul concurrunt, quarum quilibet de per se potest operari suum officium, una qualitas non derogat alteri, & hoc est verum in qualitatibus, specificis, & c. quem sequitur ibidem Alex. num. 6. & Jason num. 26.

42 At vero quando conditio, sive gravamen de cognomine testatoris, vel insignibus familiæ deferendis sit appositum in Majoratibus, vel quolibet eorum, privativè, aut negativè, vel quomodocumque medio careant, incompatibiles judicari debant: Veluti si absque immixtione jubeat institutor Arma portari, vel solum cognomen, vel sola familiæ suæ insignia, licet præceptum hujusmodi non ita privativè, aut negativè non sit conceptum in quolibet Majoratu, sed in altero eorum, dum in alio simpliciter jubeat institutor deferri nomen, vel arma, cum ex incompatibilitate, quæ exinde resultat, successor non valeat habere medium adimplendi utrumque præceptum, unum. Majoratum debet eligere, & alium dimittere Majoratum ad immediatum alium successorem, qui succedere debeat: D. Molina lib. 2. d. cap. 14. n. 26. & lib. 3. cap. 2. n. 30. Alvarado ubi supra, dict. lib. 2. cap. 2. §. 1. n. 40. Pater Molina tom. 3. disp. 615. n. 5. & c. 6. Io. Franc. à Ponte conf. 4. n. 1. & 6. Marta voto 73. à n. 9. D. Valenzuela Velasq. tom. 1. conf. 79. à n. 26. D. Joan. à Castell. lib. 5. cap. 136. n. 77. & c. 160. n. 7. & cap. 180. n. 18.

43 Et pro coronide referendus est ad literam, Episcopus Urgellensis Paul. Durand. de cond. & mod. impossib. à jure prohib. p. 3. c. 10. n. 18. & 19. his verbis: Quandoque perplexitas, & repugnantia non provenit ex eodem testamento, sed ex diversis testamentis, & tunc quidem unum contrariorum potest accipi, & aliud rejici; quia in eadem persona concurrere non possunt: quoniam secundum Philosophum 2. Topicorum, cap. 2. impossibile est contraria eidem inesse, l. Titia si nupsit, ff. de cond. & demonstr. cujus rei elegans tradit exemplum Molina

de Hispanorum primog. lib. 2. cap. 14. n. 26. quando quis succedere debet in duobus Majoratibus, in quorum uno precipitur, quod ejus successor appellari debeat solo cognomine ejusdem familia absq; mixtura alterius nominis: Et deferre arma ejusdem familia sola & absq; mixtura aliorum armorum, seu insignium: & in alio precipitur quod debeat deferre nomen & arma ejusdem familia; quod solet pluries contingere. In qua questione dicendum est, horum Majoratum successorum non posse in utroque succedere, sed necessario unum omittere debere, & alium retinere; cum enim in uno precipiatur deferri nomen & arma sola, & in alio precipiatur deferri simpliciter, consequens est ut successor non possit utrumque præceptum adimplere, imò debet necessario in uno eorum deficere, atque unius Majoratus successione carere: Nam cum hoc nominis atque armorum præceptum iustissimum sit. l. facta, §. sub conditione, ff. ad Trebell. & in nominis atque familiarum conservationem introductum, que ex immixtione plurium nominum, & insignium confunduntur, atque oblivioni traduntur, is qui hujusmodi præceptum non servaverit, Majoratus successione privandus erit; & ejus successio in sequentem vocatum transibit; quod in casu, de quo agitur, probatur ex eleganti doctrina Baldi in l. fin. C. de dict. Div. Adrian. tollend. n. 43. ubi inquit: quod excluditur instrumentum, cujus virtute aliquis pretendit honorum possessionem si ex adverso producat aliud ex quo utrumque constet esse incompatibile: cujus dictum sequitur ibidem Falso, n. 33. &c.

45 Idem dicendum erit etiam si in duobus Majoratibus, quilibet institutor in suo portari Arma principaliter ad dexteram vel cognomen suum tanquam principale imprimis ferri jubeat; quia utramque præceptum cum idem contineat, quod simul non potest adimpleri, sibi qui directe & adinvicem contrarium & medio carens, tanquam æquè principalia sese impediunt, itaque incompatibilia erunt præcepta hujusmodi, ideo ambo Majoratus concurrere non possunt apud eundem successorem, sed altero electo, alium remittat necesse est. Quod probatur ex omnibus supra à nobis traditis in hoc capite ad nostra diffinitionem.

46 Et ex eo, quod utrumque præceptum non potest habere locum in mixto, cum sit simplex æquè principale, & cum qualitate illa in quolibet eorum occupandi primum, seu principalem, tunc enim cum in mixto concurrant duo æquè principalia, vel cum qualitatibus incompatibilibus ac contrariis, mixtum non continetur sub simplici, nec dispositio loquens de simplici habet locum in mixto: l. 1. §. interdict. ff. de interdict. l. Titia textores 36. in princ. vers. quod si hoc modo esset legatum, ff. de legat. 1. l. servus urbanis 99. §. final. in fin. ff. de legat. 3. §. quadam, Instit. de action. Prosper. Farin. in frag. part. 2. verb. mixtum, n. 257. & 258. D.D. Joan à Castillo lib. 5. c. 134. n. 33. in fin. D. Perez de Lara in compend. Vit. hom. cap. 13 à n. 37. Ubi in facti contingentia refert casum, & litem, in qua fuit ita decisum.

47 Et licet non ita probet, observat id ipsum in terminis nostræ sententiæ D. Joan. del Castillo cap. 136. n. 78. prope fin. vers. quando non simpliciter jubetur deferri nomen & arma, sed omissio verbo, sola, dictum esset, quod nomen & arma primo, & principali loco portarentur, aut quod alterius Majoratus arma, & cognomen inferiori loco trahantur, alterius autem Majoratu clausula id ipsum cautum fuerit, ita quod impossibile videatur unius, & alterius Majoratus arma, primo, & principali loco portare, nec unius dispositionem & præceptum servare, quin alterius præcepto contraveniatur; tunc sanè cum eadem ratio militet, sicut quando

verbum, sola, adjicitur idem quoque jus observandum esse.

Et tandem resolvit D.D. Joannes à Castillo in dict. n. 78. quod concursus duorum Majoratum non 48 detur, nec admittatur, quando similes aliæ clausulæ, aut verba in Majoratibus exprimentur, & quod tunc ad id decidendum fortissimè urgent fundamenta omnia tradita à Pelaez de Mieres, 2. part. q. 4. illat. 3. à n. 79. usque ad n. 161. Quam resolutionem libenter amplectimur ex supra à nobis hoc capite cum distinctionibus traditis.

Ab hinc de facili potes decidere, ac resolvere controversiam illam quam refert Ant. Thesaur. dec. 270. n. 13. vers. amplia 8. ut quis tali onere non excusetur ratione perplexitatis, vel concursus, &c. Et ad eum remissivè Vincent. Fusar. de fideicom. substit. q. 447. n. 19. accidisse inter Comitem Chiallant, & D. Alphonsum Rotharium, seu ejus filium D. Barcini in Sabaudia: nam cum D. de Bressu instituisset filium ex filia, ita quod deferret ipsius cognomen, & arma simplicia, sine ulla intermixtione, ipse vero Dominus Barcini allegaret se id facere non posse, quia tenebatur referre nomen, & arma familiæ Sancti S. virini, ex qua per lineam maternam descenderat, & fuerat hæres institutus sub ea conditione, ut arma Sancti Severini sine aliqua immixtione deferret; fuit dubitatum, an Dominus Rotharius, attenta ea perplexitate, haberet bona dicti Domini de Bressu illius Avi, seu probavi Materis, licet ejus arma simplicia non deferret, cum impossibilis conditio rejicienda sit; quod dubium non resolvit, quia causa erat sub lite, & nondum decisa per Senatum: qua de causa dicit Ant. Thesaur. quod id non examinat, attamen se remittit ad ea quæ habentur in l. si Titius 16. ff. de condit. instit. & l. ubi repugnantia, de reg. jur.

Et cum ad hos textus se remittat, inferre possumus eum sensisse de rejicienda conditione portandi cognomen & arma per Dom. de Bressu apposita in institutione: quod videtur probari in dict. l. si Titius, & l. ubi repugnantia, & in l. 1. & in l. conditiones. ff. de cond. institut.

Sed revera per eandem rationem perplexitatis, sed incompatibilitatis, cum non se patiantur apud eandem successorem, eligere debuit tanquam successor Majoratus inter duos incompatibiles, qui apud unummetipsum concurrere non possunt; absque eo quo obstat dict. l. si Titius, nec l. ubi repugnantia, nec alii textus: nam supra traditum est, cum Petro Rebuffo in cap. extirpande §. qui vero, de præbendis. fol. 386. col. 2. & 287. col. 1. ex doctrina Bart. in dict. l. si Titius de cond. instit. quod perplexitas, alia est resolubilis, alia non resolubilis; quod ipsum dicendum est de incompatibilitate. Resolubilis est: quando eligendo unum extremum, non sequitur impossibile, nec contrarietas, sed tantummodo aliquod inconveniens: non resolubilis est, quando electo altero extremorum, quaecumque sit, sequitur impossibilitas, vel contrarietas: de incompatibilitate non resolubili loquitur textus in dict. leg. si Titius, quia in specie illius legis testator dixit, si Totius hæres erit, Seius hæres esto: Si Seius hæres erit, Totius hæres esto. Non potest verificari in altero, cum sequatur impossibile, nam si Titius sit hæres, alius non potest esse hæres, cum duo in solidum non possint esse hæres. Si Titius non sit hæres, alius non potest esse hæres, quia fuit institutus sub conditione, si Secus esset hæres: ideo in dict. l. Titius; & in dict. l. ubi repugnantia; vitiatu dispositio, & neutra valet: & in dict. l. 1. & l. conditiones, rejiciuntur conditiones impossibiles de natura, vel de jure.

De perplexitate, sive incompatibilitate resolvable
 52 loquitur textus in *l. Titius 9. ff. de verb. oblig.* ideo
 non vitiat, nec vitatur, licet sequatur aliquod incon-
 53 veniens; & ad evitandum aliud majus, eligere debet
 extremum, in quo militet minus inconveniens: *cap. duo 13. distinct.* igitur cum gravamen, seu conditio-
 nes portandi cognomen, & arma, sint honeste, &
 non impossibiles naturam vel jure, sed incompatibiles
 de facto, ad hoc ut possint concurrere tunc non vi-
 tiant, nec vitantur, nec est rejicienda aliqua earum;
 sed ad evitandum illud inconveniens, potest succes-
 sor resolvere perplexitatem, seu incompatibilitatem
 eligendo extremum, scilicet unum ex duobus, vel
 tribus majoribus, habentibus illam perplexitatem
 proveniente ex tali gravamine, seu conditionibus
 contrariis, sive incompatibilibus.

54 Quod extendit etiam in majoratu conditio per as-
 cendentes ex Tertio, & Quinto bonorum, cum gra-
 vamine portandi cognomen, vel insignia armorum
 absque aliorum mixtura, vel sola, vel tanquam prin-
 cipalia, primum locum occupanti: *l. cum filius 96.*
§. Pater. ff. de leg. 2. ibi, cum moriens (licet alios quoque
filios susceperis) Sempronio nepoti meo plus tribuas in
honorem nominis mei. Quia in eo quod est plus quam
 legitima, hodie scilicet de jure nostro Regio Ter-
 tium, & Quintum inter descendentes, Pater potuit
 apponere omne gravamen, & condiciones quas vo-
 luerit *l. 27. Tauri, leg. 2. tit. 6. lib. 5. Recopil.*

55 Hoc quidem intelligendum esse censeo dummodo
 filius melioratus in Tertio, & Quinto bonorum, per
 viam Majoratus, vel alius ex descendentes, si non
 adimpleverit conditionem, seu præceptum deferendi
 nomen, vel arma sola, vel absque aliorum immixtio-
 ne, præferri deberet alius ex descendentes: Sin ve-
 ro ex eo quod non adimpleverit ob incompatibilita-
 tem cum alio Majoratu delato cum conditione por-
 tandi nomen, vel arma, alius ex Transversalibus, vel
 extraneus successurus fuerat in uno ex duobus Major-
 atibus ita incompatibilibus, quem alias debuerat
 cedere eligendo alium, tunc limitanda est nostra
 resolutio ad hoc, quod in isto casu rejiciatur, & tan-
 quam non opposita debeat haberi dicta conditio;
 nam licet sit potestativa, cum in potestate ejus sit re-
 tinere Majoratum ex Tertio & Quinto institutum,
 & omittere alium; & conditio potestativa apposta
 in excessu Legitimæ rejici non debeat, *l. 11. tit. 4.*

56 *part. 9.* Attamen cum tertium bonorum respectu
 Transversalium, & aliorum præter filios, & descen-
 dentes legitimos, sit legitima, & respectu aliorum,
 Tertium Parentes relinquere non possint, prout cer-
 tum est de jure nostro, *And. de Angulo de melioratio-*
nibus; in rubr. n. 27. Tell. Fernand. in l. 27. Tauri num. 3.
DD. Joan. à Castillo lib. 5. cap. 100. n. 1. & 2. Ideo con-
 57 ditio hæc potestativa portandi nomen, & arma sola
 vel sine intermixtione in tali casu rejicienda est, pro
 ut rejici debet de legitima filiorum, *dict. l. 11. tit. 4.*
partit. 6. quia non valet præcipi in modum condi-
 tionis, quod non potest per viam dispositionis
l. Sejus, & Augerius, ff. ad leg. Falcidiam, ubi no-
 tant Bart Alex & Paul. & faciunt ad rem comprobandam
 aliam doctrinam, quæ ad intentum possunt falciri,
 tradita ab *And. de Angulo de meliorationibus; in dict.*
l. 11. tit. 6. lib. 5. Recop. glos. 4. à n. 6. usque ad n. 9. Ubi
 postquam sibi opponit, quod gravamen, seu conditio
 apposta filio meliorato in Tertio bonorum de non
 contrahendo Matrimonio cum ignobili muliere aut
 generis obscuri; aut de non succedendo, in fœmi-
 na, Clerico, aut Monacho est potestativa, cum sit
 in potestate filii meliorati eam adimplere, vel non, &
 cum non adimpleat videtur renuntiasse vocationi, &

Roxas de Incompatibilitate.

spei successionis, argumento textus in *l. recusari, ff. de acquir. hered.* Et quod ex eo, non posita sit ad ex-
 cludendum, sed in genere cessante fraude exclu-
 dendum aliquem ex descendentes; ita respondit:
 adhuc verius videtur condiciones non obesse ei, qui
 secundum ordinem legis non potuit expressè exclu-
 di: nec eo prætermisso vinculo posse ad Collatera-
 les, aut extraneos transire, sed illud regis prohibito-
 ne comprehendi, cum stantibus descendentes nul-
 la ratione tacite, vel expressè possit deveniri ad
 transversalem.

Ergo idem dicendum de conditione portandi co-
 gnomen, & arma: Si ex eo quod, non observans con-
 ditionem filius, descendens, præferretur in suc-
 cessione Majoratus alius Transversalis, vel extra-
 neus, vel gravaretur in desistendo à successione hu-
 jus, vel alterius incompatibilis cum illo Majoratus.

Idem ipsum dicendum est, etsi Majoratus non so-
 lum ex Tertio, sed etiam ex Quinto bonorum. Insti-
 tutus sit, quia non ex duobus unitis, Tertio scilicet,
 & Quinto, factum fuit unum corpus individuum &
 ratione unionis, & individui non debet diverso jure
 censi Tertium bonorum, quam Quintum, & è con-
 tra; prout latè resolvit D. D. Joannes à Castillo *dict.*
lib. 5. cap. 100. per totum.

CAPUT II.

De Incompatibilitate in scientia Theologia.

SUMMARIUM.

- 1 Incompatibilitas datur in omni scientia.
- 2 Incompatibilitas datur in scientia sacra Theologia.
- 3 Natura humana ab ultimo impleta in ratione personæ per substantiam creatam est ab intrinseco incompatibilis cum persona divina personabiliter subsistente quamvis mediet per potentiam absolutam unio Hypostatica.
- 4 Natura humana cum divina fuit in Christo Domino nostro existens, & non subsistens.
- 5 Peccatum & gratia formaliter in eodem subjecto sunt incompatibiles.
- 6 Formalis effectus peccati est reddere subjectum æternaliter inimicum Deo; Gratia autem est, reddere subjectum Deo gratum & amicum, ideo sunt incompatibilia.
- 7 Peccatum, & Gratia an opponantur non solum meritorie, sed etiam physice; Peccatum & Gratia utrum de potentia Dei absoluta simul esse possint, ibid.
- 8 Pater Villalobos in ea est opinione, quod peccatum & Gratia non habeant oppositionem seu incompatibilitatem physicam de sua natura; & referuntur ad litteram ejus fundamenta.
- 9 Peccatum unum mortale poteris Deus de potentia absoluta dimittere ei qui habeat alia lethalia peccata, non autem de potentia Ordinaria: quia dimittendo peccatum infunditur gratia: ideo est incompatible, & n. 10.
- 11 Gratia est incompatibilis cum peccato non solum meritorie, sed etiam physice ex natura rei: tenent plurimi Doctores, maxime Pater Gabriel Vasquez, cujus fundamenta referuntur ad litteram, cum sint omnia proprie de materia Incompatibilitatis.
- 12 Textus ex Sancto Joanne, 1. Canonic. cap. 3. explicatur

- catur. Ex D. Paul. & D. Hieronymo, & n. 13.
- 14 Gratiā Dei qui recipit non peccat, nec peccare potest dum perseverat in ea.
- 15 Amor turpis mulierum est incompatibilis cum amore Dei.
- 16 Malitia vel improbitatis egressus operatur ingressum virtutis, cum sint incompatibilia.
- 17 Et de aliis ad eandem incompatibilitatis materiam.
- 18 Lux & tenebra; sicut calidum, & frigidum cum sint incompatibilia, opponuntur.
- 19 Gratia reddit peccatorem ex inimico, amicum Dei, & justificatum, ex S. Concilio Trident.
- 20 Et defenditur ejus decisio ab opinione aliquorum.
- 21 Gratia expellit peccatum, & peccatum gratiam, non tantum meritorie, sed etiam physice.
- Et respondetur ad argumenta contraria, n. 22. 23. 24. 25. & 26.
- 27 Infidelitas ita incompatibilis est cum Gratia, sicut peccatum & Gratia.
- 28 Fides Catholica simpliciter est medium necessarium ad Gratiā, seu successionem Regni Cœlestis.
- 29 Hermenegildus nisi esset fidelis non haberet justificationem, & gratiam ad successionem Regni Cœlestis.
- 30 Incompatibilitas inter gratiam, & peccatum atque infidelitatem, tanquam inter amicum, & inimicum, ad successionem æternam in Regno Cœlesti datur, etiam per eandem rationem ad successionem temporalem in Regno terreno.
- 31 Peccatum, & gratia sicuti non solum sunt incompatibilia meritorie sed etiam physice ad successionem Regni seu Majoratus Divini, ita de jure nostro Civili, & Regio incompatibilia sunt Odium, inimicitia, infidelitas, vel ingratitude cum gratia seu voluntate institutoris ad succedendum in majoratu, cum non solum opponantur meritorie, sed etiam physice.
- 32 Peccatum & gratia ad hoc ut sint incompatibilia meritorie & physice, requiritur, quod peccatum sit lethale, nec sufficit veniale, quod est comparabile cum gratia.
- 33 Odium, inimicitia, vel infidelitas, ad hoc ut sit incompatibilis cum voluntate institutoris Majoratus, necesse est, quod sit gravis, nec sufficit levis.
- 34 Odium, inimicitia, seu offensa, qua sit gravis, & qua vero levis, relinquatur arbitrio Judicis.
- 35 Jdex ad arbitrandum qua sit gravis offensa, seu inimicitia, debet id arbitrium regulare per questionem status, capitis, honoris, aut omnium, vel majoris partis bonorum.
- Et ponuntur pro regula, n. 36.
- 37 Odium, inimicitia, seu gravis offensa excludit successorem à Regni successionem.
- 38 Odium, inimicitia, seu gravis offensa excludit successorem à successionem majoratus.
- 39 Offensa, ingratitude, vel inimicitia gravis, ad hoc ut excludat successorem, requiritur quod facta sit ipsi testatori, seu institutori Regni, vel Majoratus, non autem sufficit quod sit facta successoris possessoris, seu gravato, nisi à principio Regnum, vel Majoratus ea lege sit institutus.
- 40 Offensa sive injuria gravis tunc excludit successorem, quanta facta fuit institutori Regni, vel Majoratus, qui deferatur jure sanguinis: non autem si descendit ex lege, vel consuetudine, vel deferri debet jure hereditario, tunc namque licet offensa non sit facta primo institutori, sed adversus quemlibet ultimum possessorem, erit incompatibilis.
- 41 Homicidium de illo ultimo Majoratus possessore commissum per illum, qui immediate successorus erat, privat homicidam à successionem Majoratus.
- 42 Ingratus, vel inobediens Patri, vel possessori Majoratus, si per specialem dispositionem cautum est in institutione, privatur ejus successionem.
- 43 Inimicitia cum institutore Majoratus si interveniat post vocationem successoris, à successionem Majoratus excluditur, etiamsi post inimicitias fecerit Codicillos, & in eis non revocaverit.
- 44 Inimicitia vel offensa gravis si fuerit orta ante institutionem Majoratus, si non superveniat specialis, sed generalis vocatio, privatur à successionem is, qui generaliter erat vocatus.
- 45 Facultatem qui habet liberam eligendi seu nominandi successorem in Majoratu non potest eligere odiosum institutori, vel inimicum, vel ejus grave offensorem.
- 46 Odiosus ex gravi injuria institutori, veluti si ejus uxor eo inscio adulterium cum illo committat, vel vidua luxuriose vivat, amittit facultatem & potestatem eligendi ei commissam.
- 47 Odiosus Principi, qui concessit facultatem instituendi majoratum in aliquo, privatur successionem Majoratus cum tali facultate instituti.
- 48 Inimicitia gravis, vel odium cum institutore privat successorem successionem majoratus, etiamsi proveniat inimicitia ex facto, vel culpa ipsius institutoris.
- 49 Inimicitia gravis inter institutorem ejus conscium, & fideicommissarium, privat eum à successionem, etiamsi habuerit tempus revocandi, feceritque Codicillum, neque in eo fideicommissum seu vocationem revocaverit.
- 50 Inimicitia gravis cum institutore privat successorem, etiamsi institutor confessus & contritus decesserit remittendo quamlibet injuriam, & offensam, quia intelligitur quoad Deum.
- 51 Injuria gravis facta filio institutoris, vel ejus descendibus, privat successorem, sicuti si fuisset facta Patri, qui non est personalis, sed realis ac linealis.
- 52 Inimicus Patri presumitur inimicus filio, etiam Patre mortuo; & usque ad quem gradum extendatur. Et redditur ratio, n. 53. Et respondetur ad oppositiones contrarias, n. 54.
- 55 Infidelitas, delictum Patris nocet filiis in feudaliibus.
- 56 Pœna debet tenere suos Autores, & quod ideo sit personalis. Limitatur in offensore Patris, vel filii, cum tunc censeri debeat realis, & linealis, n. 57. & 58.
- 59 Exclusio à successionem per contravenientem, est distincta ad exclusionem per odium vel offensam.
- 60 Offensa per Patrem facta, licet si ante natiuitatem filiorum seu descendentium offensoris, privat eos successionem.
- 61 Offensa facta antequam sint concepti filii offensoris differt ab illa facta per Hereticos, quorum filii sint antea concepti: & ratio differentia.
- 62 Offensa facta institutori, vel ejus filiis, privat offensorem successionem, etiamsi in institutione cautum sit, quod offensa, inimicitia, vel ingratitude non privet successorem, ne detur occasio delinquendi impune.
- 63 Offensa levis, & non capitalis, & gravis, non privat successionem Majoratus.
- 64 Offensa commissa contra ultimum possessorem, cui delata sit successio jure sanguinis, non autem jure hereditario, non privat successionem.
- 65 Offensa institutori facta, si ab eo sit remissa tacite, vel expresse, non privat successionem.
- 66 Homicidium commissum ab immediato contra ultimum possessorem, si accedat casualiter & ex improviso, sive ob causam non ordinatam ad id, non privat successionem.
- 67 Offensa facta ante Majoratus institutionem, si post

eam specialiter sit vocatus offensor, non privat eum successione.

- 68 Offensa non privat successione, quando omnes sunt pariter vocati, odiosi, & non odiosi: & vocatio non posset verificari precise nisi in odioso, vel offensore.
- 69 Offensa, seu ingratitude non privat successione quando provenit ex causa, qua non laedat personam, famam, vel bona institutoris, sed ingrati, & se reformet, & ad meliorem vitam, & frugem se reddat.
- 70 Offensa facta institutori non privat successione Majoratus, quando offensor fuit institutus in donatione remuneratoria, & propter merita.
- 71 Offensa non privat successione, quando offensor fuit institutus causa dotis, vel contemplatione matrimonii in Capitulationibus matrimonialibus.
Et dantur rationes limitationis hujus, n. 72.
- 73 Offensa illius, qui fuit institutus contemplatione aliorum non privat eum successione, nisi decedant persona, quorum contemplatione fuit facta institutio.
- 74 Offensa facta institutori non privat successione, quando offensor fuit institutus per viam donationis irrevocabilis, secundum dispositionem l. 17. & 44. Tauri: Et inimicitia superveniens resultat ex culpa institutoris, & n. 87.
- 75 Offensa, ingratitude, sive inimicitia excludit a successione Majoratus, aut ipse jure, aut per sententiam declaratoriam.
- 76 Offensa, vel inimicitia, privat successione ipso jure, quando propter eam offensor fuit incapax, & non acquisivit dominium.
- 77 Offensa, vel inimicitia privat successione per sententiam declaratoriam, quando offensor fuit incapax, & acquisivit a principio dominium, & tunc dum vivit pertinent fructus Majoratus ad fiscum.
- 78 Majoratus potest institui aut in testamento, aut in contractu revocabili, vel irrevocabili, & quid inde?
- 79 Majoratus in testamento institutus, si habeat plures vocatos, primus potest esse heres directus, & alii legatarii seu fideicommissarii.
- 80 Majoratus institutus in testamento in quo primo instituitur Petrus tanquam heres ad vitam, & post ejus mortem, Hospitale, seu alii; hi succedunt non ut heredes, sed ut fideicommissarii.
- 81 Majoratus instituens in persona filiorum, & institutus in personis, quibus non debetur legitima differunt.
- 82 Offensa per homicidium facta institutori, & facta possessori Majoratus, ad hoc ut excludat a successione differunt.
- 83 Offensa facta per ingratitude institutori, vel per occisionem commissa, privat ipso jure.
- 84 Offensa facta Majoratus successori per occisionem, vel ingratitude, non privat ipso jure, sed requiritur sententia declaratoria, & tunc applicatur fisco per tempus vita successoris.
- 85 Offensa excludit a successione ipso jure, quando Majoratus non est institutus in successore primo vocato per modum heredis, sed legatarii, seu fideicommissarii.
- 86 Quod intellige quando offensa, seu ingratitude fuit commissa, vivo testatore.
- 87 Offensa non privat successione ipso jure, sed per sententiam declaratoriam, quando Majoratus est institutus per viam donationis irrevocabilis.
- 88 Legatum seu fideicommissum amittitur ipso jure per ingratitude.

- 89 Offensa, vel ingratitude non privat ipso jure eum, qui fuit institutus ex legitima, nisi propter ingratitude, vel offensam fuerit a Patre, vel ascendente exclusus, seu exheredatus.
- 90 Filius est heres necessarius Patri, ideo non privat ipso jure.
- 91 Filius non recipit gratum a testatore, cum filio debeat legitima.
- 92 Offensa non privat ipso jure filium, quamvis Majoratus simul de legitima, & de aliis bonis extra legitimam sit institutus.
- 93 Majoratus est individuus, ejus natura repugnat divisioni.
- 94 Offensa non privat ipso jure heredem necessarium, sive voluntarium.
- 95 Offensa privat ipso jure quando filius est institutus extra legitimam per viam legati, vel fideicommissi, vel donationis irrevocabilis, & numer. 96.

ARGUMENTUM.

An incompatibilitas detur in Sacrae Theologiae scientia, ubi maxime agitur de Incompatibilitate inter substantiam humanam, & substantiam divinam; ad materiam unionis Hypostaticae: & de incompatibilitate inter gratiam, & peccatum in eodem subjecto, propter inimicitiam peccatoris cum Deo: & exinde utrum successio Majoratus reddatur incompatibilis inimico fundatoris ob injuriam, vel gravem offensam post foundationem ei, vel ejus familiae factam, vivente ipso, vel mortuo fundatore: & an odium, sive inimicitia censeatur tantum personalis contra offensorem, vel etiam realis contra ejus filios, & descendentes, ad hoc ut Majoratus transeat ad alium alterius gratiae lineae?

Incompatibilitas equidem, sive dicta reprobatum concursus prohibitio detur in qualibet scientia, quod perspicue demonstrabitur in praesenti hoc Capite, & in aliis Capitibus hujus primae partis.

Et in primis in Theologia; nam Theologus (ut a sacra omnium scientiarum imperatrice, ac domina Theologia incipiam) si interrogatus, an detur incompatibilitas in sua scientia, ita in materia unionis Hypostaticae? responsum praebet: Dato quod subsistentia est ultimum complementum substantiae reddens naturam incommunicabilem; erit incompatibilis in unico subjecto subsistentia humana, & subsistentia divina; ideoque Verbum Divinum naturam humanam existentem, non vero subsistentem ultimo terminatam, & incommunicabilem assumpsit, quia natura humana ultimo impleta in ratione personae per subsistentiam creatam, est ab intrinseco incompatibilis cum persona Divina personaliter subsistente, quamvis mediet per potentiam absolutam unio Hypostatica. Unde nimirum, sua divina scientia ductus, & lege incompatibilitatis instructus asseret, quod in Christo Domino nostro fuit natura humana cum divina existens, & non subsistens, & Verbum divinum non assumpsisse, seu sibi univisse naturam humanam subsistentem, quia ab intrinseco est impossibilis talis unio inter duas naturas subsistentes, & ultimo completas in ratione personae.

5 Attamen aliud in hac scientia Theologus perhibebit nobis testimonium quod magis accedat ad nostri textus, & conclusionis materiam, asserens cum Scoto, in 2. dist. 37. quest. unic. & in 4. dist. 16. q. 2. Richardo in 3. disp. 3. art. 1. q. 1. Gabriel in 1. dist. 17. q. 4. art. 3. dub. 3. conclus. 3. & in 3. dist. 23. q. 2. art. 3. dub. 2. & in 4. dist. 14. q. 1. art. 2. post quintam conclusionem. Bonaventura in dist. 7. 2. part. distinctionis quest. 3. & in 3. dist. 31. art. 1. quest. 1 ad 2. Durando in 1. dist. 17. q. 10. num. 4. & in 3. dist. 31. q. 1. n. 6. Paludano in 3. dist. 28. q. 3. art. 3. Conrado q. 71. art. 4. Petro Alliensi in 1. q. 9. art. 2. lib. O Suarez tom. 4. disput. 9. sect. 2. num. 4. & 5. Joan. Medina, Cod. de penitentia, quest. 12. §. Corollariè sequitur, & aliis, quod peccatum & gratia formaliter in eodem subjecto sunt incompatibilia, quia ab intrinseco peccatum per deformitatem, & malitiam moralem peccaminosam dicit ex natura formalem oppositionem ad gratiam, unde si gratia esset in aliquo subjecto, tribueret illi suum effectum formalem, & si peccatum esset in eodem subjecto, suum effectum formalem etiam tribueret. Effectus formalis peccati est, reddere subjectum actualiter inimicum Deo; effectus formalis gratiæ est, reddere subjectum Deo gratum & amicum: Isti effectus ex natura sua, & ab intrinseco sunt incompatibiles, & contrariantur per naturalem oppositionem formalem; igitur causæ productivæ talium effectuum sunt etiam incompatibiles ab intrinseco in eodem subjecto; & per consequens, quod est incompatible peccatum cum gratia quoad demeritum peccati.

7 Sed vertitur difficultas satis ardua, quæ consistit in hoc; an peccatum & gratia non solum opponantur meritoriè, sed etiam physicè; & macula peccati à gratia tanquam à forma contraria physicè debeat, & utrum de potentia Dei absoluta simul esse possint?

Doctores supra relati pro ea stant negativa sententia, & nonnullis argumentis, exemplis atque rationibus defendunt, gratiam & peccatum incompatibilia esse, & expelli unum ab altero solum demeritoriè, atque ex mera Dei constitutione, & accedente ejus favore, & condonatione seu remissione peccati, ac simul admissione gratiæ, non autem physicè, atque ex natura rei.

8 Et ex recentioribus (qui maximè pro hac urget sententia) Pater Henriquez à Villalob. in summ. de Theologia morali, & Canonica, tom. 1. tract. 9. difficult. 11. per totam, ubi ex suis fundamentis à n. 6. ita nostro Hispano sermone infert: De lo dicho se infiere lo primero, que el peccado y la gracia no tienen oposicion physica de su naturaleza; porque la gracia tiene identidad real subnatural, el peccado segun su naturaleza es cosa moral, para que tuvieran oposicion avian de estar debajo de un mismo genero. Lo 2. se infiere, que el peccado mortal no echa la gracia de el alma physicamente, que esso no lo puede hazer por ser de distinto arden: mayormente teniendo que Dios cria la gracia (loqual es mas cierto) y assi el solo la hade destruir: y aunque se tenga lo contrario, que la gracia se saca de la potentia de el alma, parece verdadero lo dicho por aquella razon: y en especial corre de el peccado de omission, que no parece como puede tener eficiencia physica: y aunque se diera que la tuviera, y que fuera entidad physica, y de el orden de la gracia (loqual no puede ser) aun un bastara codo esto para que excludyera physicamente la gracia, porque un acto no basta para excluir el habito contrario: Y añade: que no save como hombres doctos no echan de ver esto.

De loqual queda que el peccado excluye la gracia demeritoriamente, esto es que porque el hombre peca, desmerece tener una virtud tan alta como es la gra-

cia, y assi se la quita Dios. 103. que la gracia que es causa formal de nuestra justificacion non quita el peccado mortal de el alma de su naturaleza, sino solo por la institucion divina, que lo quiere Dios assi y si Dios quifiera de su potentia absoluta, pudieran estar juntamente peccado y gracia en un alma, que bien pudiera Dios conservar la gracia en un hombre que pecase mortalmente. Lo 4. se infiere lo que se ha de responder à la dificultad propuesta, y es; que puede Dios muy bien de potentia absoluta perdonar el peccado mortal sin penitencia, ni otra mutacion physica ninguna de parte de el peccador, loqual puede bazer dandole gracia ò por sola su voluntad, si darle habito ninguno, ni otra forma sobrenatural, como puede el Rey perdonar la offensa que se haze contra el, y podra Dios dispensar en el matrimonio, y en el estado de la Religion, sin poner nada en el hombre con quien dispensase, y en estos casos el hombre estaria (moralmente hablando) de otra manera que antes, aunque no physicamente, porque en el primero caso, realmente no quedaria casado, en el secundo no quedaria Frayle, y assi se a de dezir en el caso presente que si Dios perdonase la culpa, ya el hombre estaria de otra manera (hablando moralmente) porque ni seria peccador enemigo de Dios, para loqual hasta esta mutacion real moral, sin mutacion physica ninguna, con loqual queda respondide à el fundamente de la sententia contraria.

Et in difficultate sequenti, quæ est 12. Pater Henriquez de Villalobos iterum confirmat suam opinionem, quia dum agit an ei Peccator i, qui duobus vel pluribus laborat peccatis mortalibus, possit Deus dimittere unum ex duobus absque alio peccato? B. resolvit quod poterit de potentia absoluta, non autem de potentia ordinaria: & reddit rationem ibi. La razon de esto es llana, porque ningun peccado se perdona sin infusion de gracia y como la gracia no admite con sigo peccado ninguno en el alma, los excluye todos, y assi de potentia ordinaria no se perdona uno sin otro.

Et inferius secunda conclusio. Si Dios quisiese de 10 potentia absoluta bien podria perdonar un peccado mortal sin el otro, loqual se infiere claro de lo que queda dicho en la dificultad antes de esta: porque como no es necessaria de potentia de Dios absoluta, la infusion de la gracia para perdonar el peccado, no ay contradiccion en que pardone Dios uno sin otro, como acontece entre los hombres.

At verò alii Theologi tenent contrarium, scilicet: 11 partem affirmativam, quam validioribus fundamentis tuentur, & à contrariis liberant impugnationibus, isti sunt, D. Thom. 2. 2. quest. 24. art. 10. ubi etiam Cajetanus: Aureolus, in 1. dist. qu. 1. artic. 2. Capreolus 1. dist. 17. qu. 1. art. 3. Richardus, art. 8. §. occurrit hic. Sotus lib. 2. de Natura, & gratia, cap. 18. & cum aliis magis ex professo Doctissimus P. Gabriel Vasq. disp. 204. maximè à n. 2. cap. 2. 3. 4. 5. 6. & 7. quorum fundamenta cum ad nostrum institutum, & materiam de Incompatibilitate pertineant, non possimus quin referenda sint.

Gratia, sive Justitia, quæ sunt qualitates, sive ha- 12 bitus quidam animæ inhærentes, suapte natura, sine favore, & condonatione aliqua à Deo exhibita, justificat animam, & eam à peccatis mortalibus emundat: itaque si gratia, & justitia nobis inhærens posset esse simul cum peccato, sequeretur gratiam, & justitiam, & sanctitatem non esse veram justitiam, nec veram gratiam, nec veram sanctitatem: sed hoc nemo admittit, ergo neque id ex quo sequitur. Quod autem sequatur, probatur: si gratia, quæ nobis inhæret, sinit secum esse injustitiam: ergo illa se, & ex natura sua non est munditia, candor, & innocentia animi:

animi: nam munditia, & immunditia tanquam incompatibilia, & ex natura sua contraria, nec per potentiam Dei absolutam simul esse possunt: Vera etenim iustitia talis esse debet, ut ipsa sit animi munditia, & innocentia vitæ. Quæ enim iustitia esset, quæ non sit animi munditia, & innocentia? Aut quis iustus, & Sanctus, qui hoc ipso non sit innocens, & immaculatus; ergo gratia est incompatibilis cum peccato non solum meritorie, sed etiam physice, ex natura rei; cum macula peccati à gratia tanquam à forma contraria physica deleatur.

Secundo sic argumentatur. Si qualitas, seu actus nobis inhærens suapte natura non constituit nos justos apud Deum, sed accedente Dei favore, & acceptatione, atque præsentate solum illa qualitate, vel actu justificamur, & reddimur sancti; efficitur non inesse nobis veram, & perfectam iustitiam, & sanctitatem, sed imperfectam, & inchoatam quod est dogma hæreticorum Bucerii & Chemnitii, & aliquorum Catholicorum qui minus cautè in hac re Hæreticis concessisse videntur, prout fuerunt Canonici Coloniaenses, & Albertus Pighius, de quibus videndus est Pater Gabriel Vasquez *dict. disp. 204. c. 2. a. n. 11.*

Et probatur quod in eo casu non esset vera, & perfecta iustitia, sed inchoata: quasi solum id quod nobis inhæret ex se, suapte natura non sufficit ut constituat nos justos, & sanctos apud Deum, sed indiget favore, æstimatione, & acceptatione Dei; fit ut quidquid intrinsecè nobis inhæret ex se, & suapte natura non sit perfecta iustitia, ac proinde inchoata sit, & minus sufficiens ad constituendos nos justos, & sanctos coram Deo: nam si ex se perfecta esset ipsa, sine ullo alio intrinsecò nos redderèt justos, & sanctos apud Deum.

Tertio, ex eo quod impossibile est imperfectam iustitiam compleri favore extrinsecò Dei, ut veram habeat rationem iustitiæ & sanctitatis, sive favor Dei dicatur esse ordinatio nostri in æternam gloriam, sive dicatur amor quo Deus diligit nos: tum quia potest quis esse ordinatus ad vitam æternam, etiam si non sit iustus; tum etiam quia Dei essentia ferri nequit in aliquem per modum amoris, in quem alias non ferebatur, aut non ferretur, nisi in ipso fiat mutatio aliqua per talem formam qua constituatur objectum dignum dilectione, & amore hæc autem non potest esse alia præter iustitiam, & sanctitatem inhærentem, quoties Deus dicitur nos amare tanquam justos & amicos. Ergo extrinseca ordinatione, & favore Dei, non potest actio seu qualitas nobis inhærens compleri, ut veram rationem iustitiæ habeat.

Quarto, vera sanctitas, & iustitia, qualem adversarii fatentur esse iustitiam nobis inhærentem, hoc ipso sanctitas vera est suapte natura sine favore addito, ita reddit animam justam, & sanctam, ac proinde filiam Dei, ut hoc ipso reddat eam hæredem, ac dignam æterna gloria, ac proinde dignam quæ non puniatur æterno supplicio, & privatione gloriæ; peccatum autem, & macula culpæ residua ita reddit animam injustam, & Deo inimicam, ut hoc ipso reddat eam dignam æterno supplicio, & privatione æternæ gloriæ atque hæc duæ dignitates ita consequuntur illas duas rationes, nempe sanctitatis peccati, ut neque per Dei potentiam absolutam impedi-ri queant. Nam quamvis Deus sua potentia absoluta efficere possit, ut homo iustus nunquam beatur, nec fruatur æterna gloria, & peccator non puniatur æterno supplicio, quinimò ei deur æterna beatitudo tamen nullomodo efficere potest ut iustus dignus non sit æterna beatitudine; & peccator æterno sup-

plicio, & privatione gloriæ, quamdiu talis permanferit, impossibile autem est, etiam secundum potentiam absolutam Dei, aliquem simul esse dignum oppositarum rerum, & multò minus earum, quæ contradictorie opponuntur, qualia sunt habere vitam æternam, & perpetuo carere illa. Ergo impossibile est etiam secundum potentiam absolutam Dei, aliquem simul habere iustitiam, & gratiam inhærentem, atque peccatum: ac proinde sequitur absque illo favore, condonatione accedente, sola ipsa infusione gratiæ, & iustitiæ inhærentis, deleri maculam peccati & injustitiam.

Quinto, quippe fieri non potest, ut qui dignus sit æterna gloria, seu beatitudine, & æterna pœna, quæ est ejusdem beatitudinis privatio: hac etiam ratione probatur: nam inde duo contradictoria manifestè consequerentur, nempe ipsum posse Inferno puniri, & non posse: posset enim Deus illi homini perpetuam beatitudinem denegare, imò in Inferno æternis cruciatibus ipsum addicere, siquidem eos, qui jam beati sunt clara visione sui ipsius posset etiam privare, nisi verbum suæ fidelitatis, & immutabilis definitionis obstaret: Jam verò si ille, qui simul esset dignus æterna beatitudine, & privatione illius, privaretur beatitudine; verè puniretur, quia pateretur pœnam condignam suo peccato. Præterea non puniretur, quia ille, qui patitur malum & damnum illud, quo carere condignè meretur, aut saltem dignus est qui illud non patiatur, non dicitur verè eo damno, aut malo puniri, quamvis revera patiatur: ergo cum ille simul esset in gratia, ac proinde dignus: qui beatitudine non privaretur, privatione illius non diceretur puniri, quod est prioris contradictorium.

Sexto, repugnat quidquam simul esse justè adæquatum alicui regulæ, & inadæquatum æquale, & inæquale: hæc enim duo multò magis opponuntur, quàm contrariæ qualitates: ergo impossibile est eundem hominem simul esse justum & injustum, sanctum & in peccato manere. Nam esse justum & sanctum, nihil aliud est quàm adæquari Deo tanquam summæ regulæ esse autem injustum & in peccato, idem est quod Deo tanquam suæ regulæ non adæquari: Eodem modo arguere possumus ex aliis duobus attributis iustitiæ, & peccati; nam si quis habet in se iustitiam, non potest non esse iustus, ac proinde non potest non placere Deo tanquam amicus; qui autem habet peccatum, non potest non displicere Deo tanquam adversarius & inimicus. Impossibile autem videtur aliquem re ipsa esse amicum & inimicum, placere Deo amicum, & displicere ut inimicum: ergo impossibile est simul habere iustitiam & sanctitatem inhærentem, & peccatum.

Septimo, si iustitia inhærens suapte natura ita solum pugnaret cum peccato, ut posset eam secundam potentiam Dei esse simul cum illo, sequeretur non esse duas mutationes invicem connexas, quales sunt generatio unius, & corruptio alterius, sed solum se comitantes, alteram remissionem culpæ alteram infusionem iustitiæ inhærentis: Et ita altera mutatione fieret homo de non iusto iustus, altera fieret de peccatore non peccator, ac proinde dici non posset; hominem de peccatore fieri sanctum; de injusto & inimico impio, fieri justum. Sequeretur etiam formam remissionis peccatorum non esse iustitiam, sed favorem, & condonationem Dei: quæ duo videntur absurda: nimirum in justificatione hominis esse duas mutationes non connexas, sed comitantes; Nam ex eo quod censent gratiam justificantem, & peccatum ex natura rei secum non pugnare, sed simul esse posse, docent etiam infusionem gratiæ, & remissionem pec-

cati esse duas mutationes se comitantes, non tamen esse connexas, sicut esse dicuntur, generatio unius, & corruptio alterius, quæ talem generationem consequitur: hæ namque connexæ sunt, & una est causa alterius.

Et ratio est manifesta, nam cum gratia, & peccatum possint esse simul, sequitur peccatum non expelli à gratia, sicut à forma contraria, sed infusionem gratiæ, & remissionem peccati ita se comitari, ut una non sit causa alterius: verbi gratia, Generatio caloris, & expulsio frigoris; sunt duæ mutationes invicem connexæ, quia calor genitus, est forma expellens frigus, eo quod cum eo esse non possit, & ideo dicimus de frigido fieri calidum, & de frigido transferri in calidum, quia particula, *D E* terminum à quo tanquam oppositam formam significat.

Tamen liquatio ceræ, & expulsio frigoris, non sunt duæ mutationes ita connexæ licet se invicem comitentur, eo quod forma, quæ per liquationem acquiritur, non est contraria frigori, nec illud expellit, & ita non dicimus, de frigido fit liquidum, vel de frigido transfertur in liquidum, seu liquatur; sed de frigido fit calidum, & de constipato fit liquidum, seu transfertur in liquidum.

Ergo eodem modo sequeretur scilicet fore duas mutationes comitantes se invicem, alteram de non justo ad esse justum: alteram de esse peccatoris ad non esse peccatoris, eo quod generatio unius, & corruptio alterius tunc solum sunt duæ mutationes connexæ, quando forma genita proximè expellit formam corruptam: justitia autem non expelleret peccatum si illa Dei voluntas condonantis ad expulsionem illius requireretur.

Tunc enim una forma alteram proximè expellit, & ipsius generatio dicitur corruptio alterius, quando inter ejus introductionem & expulsionem alterius nihil intercedit, nisi negatio influxus Dei conservantis formam illam, ut patet in introductione caloris & expulsionem frigoris; si autem intercederet alia actio positiva, vel aliquid morale per modum actionis positivæ, generatio unius non posset esse corruptio alterius, sed essent duæ positivæ actiones & mutationes comitantes se invicem, veluti si inter productionem caloris, & expulsionem frigoris, intercederet alia actio positiva, productio caloris non diceretur, neque esset expulsio frigoris, neque ex frigido fieret calidum.

Cum igitur in sententia contraria, ita infundatur gratia, & remittatur peccatum, ut post infusionem gratiæ non sequatur remissio peccati, sola negatione influxus Dei conservantis illud, vel media aliqua negatione morali instar negationis influxus physici, nempe negatione imputationis, quinimò intercedat aliquid morale positivum per modum actionis positivæ, videlicet condonatio Dei, sequitur, infusionem gratiæ non esse remissionem peccatorum, connexam nimirum cum illa, sed condonationem ipsam ad aliquid positivum proxime terminari, & inde proximè quoque consequi desitionem, & non esse peccati.

Porro autem prædicta sententia inter infusionem gratiæ, & non esse peccati non intercedere solam negationem influxus Dei conservantis physicè peccatum, & denominationem illius, vel aliquid morale ejusmodi manifestum est.

Primum quidem, quia Deus physicè non conservat peccatum, & denominationem illius in anima.

Deinde, quia nec est causa illius moralis, morali modo eam conservans, eo quod non denominatur homo peccator, ex eo quod Deus imputet illi culpam, sed ex natura rei.

Ergo non desinit in peccatore talis denominatio per negationem imputationis, ex eo nimirum quod infusa gratia Deus desinat imputare peccatum, sicut in naturalibus introducto calore desinit Deus frigus conservare; sed potius ex eo quod infusa gratia Deus incipit condonare peccatum, & quasi positiva alia actione media, distincta ab infusione gratiæ illud remittere.

Rectè igitur sequitur, infusionem gratiæ, & remissionem peccati, duas esse mutationes se invicem comitantes, minimè connexas; quod est absurdum.

Octavo, nam macula, quæ ex præterita actione peccati in homine manet, & à qua dicitur homo peccator, inimicus Deo, injustus, & maculatus, est privatio nitore gratiæ, & justitiæ, & præter hanc privationem, in qua consistit ratio maculæ, est aliquid aliud, à quo homo post actionem peccati dicitur maculatus; injustus, & inimicus Deo, (in quo adversarii conveniunt) nempe extrinsecam quandam denominationem ex præterita actione nondum retracta, à qua denominatur homo injustus maculatus quovis genere peccatorum, & inimicus Deo: Nam ex eo quod quis peccavit, & nihil deinde habet contrarium, quod est actionem præteritam retractare, ab ea actione denominatur turpis, injustus, & inimicus Deo; & ratione illius est objectum odii Divini. Nec vero homo dicitur maculatus, vel injustus, & inimicus ex libera voluntate Dei imputanti illis peccatum, sed ex eo quod verè illud commisit, nihil contrarium egit, vel in se habet: Deus enim non potest ita liberè imputare peccatum alicui, & ipsum constituere injustum, & maculatum, ut absque alio fundamento sua sola voluntate illud imputet, ipse igitur homo ita se habet opere suo, ut hoc ipso absque alia voluntate Dei seipsum dicatur maculasse, & injustum constituisse, & deinceps etiam voluntas Dei dicatur ipsum odio habere, quia se ipsum eo modo maculavit, ac proinde etiam si dicatur Deus verè imputare peccatum, quod sine tali fundamento imputare non posset.

Nondè, nam non potest Deus sola voluntate sua conservare in aliqua re denominationem, nisi conservet id, à quo talis denominatio procedit, veluti si fuerit intrinseca denominatio, qualis est alibi, debet conservare albedinem in ipsa re denominata si vero denominatio est extrinseca, debet conservare fundamentum, à quo sumpta est talis denominatio, & sine illo conservare eam non potest: Nam si vult ut columna maneat dextra, conservare debet animal in ea loci positione, ut habeat ipsam à dextris suis. Similiter talem denominationem auferre non potest sua sola voluntate, sed adesse debet sufficiens fundamentum contrariæ denominationis, neque enim potest facere columnam de sinistra dextram, & de dextra sinistram, & de alba nigram, & contra, sola sua voluntate; sed mutato fundamento, aut forma.

Et posita contraria forma, possent à Deo conservari denominationes contrariæ, quando potest Deus formas contrarias simul in eodem subjecto conservare. Et hoc quidem videmus in denominationibus provenientes à formis intrinsecis, quia sua efficacia Deus potest utramque formam contrariam in subjecto, ac proinde utriusque etiam denominationem simul conservare. Tamen si ipse non potest utramque formam in subjecto simul conservare, vel fundamentum utriusque denominationis, non poterit pro sua voluntate utramque denominationem in eodem simul subjecto etiam conservare.

Porro quia ipse in subjecto formam aliquam virtute, & voluntate sua conservat, ad tollendam denominationem

minationem ejus à tali subjecto præter inductionem alterius formæ contrariæ, requiritur etiam voluntas ejus, qua nolit conservare illam, & neget influxum, quo illam conservabat, sicut contingit in formis intrinsecis, nempe calore, & frigore: posset enim Deus non negare talem influxum, & utramque simul conservare. Verùm ex eo quod Deus conservaret denominationem frigoris simul cum caloris denominatione, non liceret inferre, calorem non esse sufficientem formam; ad tollendam denominationem frigoris: Nam ex se sufficiens judicaretur, cum suapte natura postularer, ut Deus denegaret influxum suum, quo alteram formam conservabat; & ita sufficiens ex se dicenda esset ad tollendam oppositam denominationem.

At vero quando Deus non potest utramque formam, & fundamentum contrariæ denominationis simul conservare, præter inductionem unius non requiritur alia voluntas ad tollendum aliud: verbi gratia: quia fundamenta denominationis dextræ, & sinistræ, respectu columnæ non potest Deus simul conservare, idcirco posito fundamento denominationis dextræ non requiritur voluntas alia Dei violentis destruere oppositum: idemque in contradictoriis dicendum est, sed sola illa voluntas qua vult Deus ponere unum fundamentum, vult etiam destruere aliud.

Præterea quando Deus non conservat in subjecto, nec extra subjectum fundamentum ejus denominationis inductione contrarii fundamenti, ita tollitur illa denominatio, ut non requiratur alia voluntas Dei præter inductionem contrarii fundamenti, sed ea sola voluntas sufficit, quâ Deus vult inducere contrarium fundamentum.

Ratio vero est manifesta, quia si Deus non conservabat antea fundamenta prioris denominationis, similiter non poterit illud conservare cum fundamento contrario, ac proinde non erit necessaria alia voluntas ad destruendum fundamentum prioris denominationis, & denominationem ipsam præter voluntatem ponendi fundamentum contrariæ denominationis. Quod si industrius, aut productio alicujus rei, non sufficit ad tollendum fundamentum prioris denominationis, sed cum denominatione priori manere nullo modo potest, sequitur illud ex se non esse fundamentum sufficiens contrariæ denominationis: nam contraria denominatio hoc ipso sine ulla alia voluntate Dei tolleretur priorem.

Doctrina hæc nulla ratione negari potest, nec ullo alio exemplo melius illustrabitur, quam eo, de quo nobis est controversia: & quamvis subtilis & metaphysicæ considerationis solum videatur, apprimè tamen, ni fallor, explicat naturam justitiæ inhærentis, atque è medio tollit in nostra justificatione omnem rationem condonationis, seu non imputationis, & acceptationis; totamque emundationem à peccato adscribit justitiæ inhærenti tanquam oppositæ formæ sufficiente sine alia Dei voluntate ad emundandam animam à sorde peccati.

Decimò, quia si non implicaret contradictionem gratiam esse simul cum peccato, omnino naturaliter posset esse cum illo, nam foret quod justitia inhærens, cum peccato posse esse sine ullo miraculo, sed omnino naturaliter, si aliquo modo cum illo sine implicatione contradictionis esse posset. Pater, quoniam si solum per miraculum esse posset, ideo esset, quia solum virtute divina posset conservari denominatio peccati cum gratia, & justitia, sicut una forma contraria cum alia: cum tamen alias ex se postularer talem denominationem secum non conservari: Atqui jam ostendimus denominationem peccati non con-

servari à Deo, neque ex ejus voluntate pendere; neque enim, quia Deus conservet peccatum præteritum, aut imputet illud, ideo dicitur homo injustus, sed quia revera ipse homo peccavit: Ergo si justitia inhærens, & peccatum simul esse possent, aliquo modo sequeretur fore ut naturaliter, & sine miraculo esse possent, ac proinde, ut tota causa expellendi peccatum esset voluntas Dei condonantis illud.

Prosequitur altissimè Pater Gabriel Vasquez, *dict. tom. 2. disp. 204. per 7. capita*, ubi est videndus, ex cuius fundamentis, & resolutionibus venit intelligendus Divus Joan. 1. *Canonicar. cap. 3.* in illis verbis: *Omnis, qui in eo manet, non peccat.* Et inferius *Omnis, qui natus est ex Deo, non peccat, quia semen Dei (id est justitia) manet in illo, & non potest peccare, quoniam ex Deo natus est.* Videlicet quandiu gratia Dei manet in illo.

Quæ intelligentia, pro vera canonizata est per text. *in cap. si enim, 40. de pœnit. dist. 2.* ubi D. Hieronymus *lib. 2. in princip. contra dist. Jovinianum Hereticum*, ostendit quod auctoritas Joannis 1. *Canonic. c. 3.* dum dicit: *Omnis qui natus est ex Deo, non peccat:* non ita intelligenda est: quod postquam aliquis recepit gratiam, & habuit charitatem, peccare non possit, si enim sic intelligeretur, jam contradiceret sibi Joannes, qui baptizatus dicebat baptizatis, *si dixerimus, quod peccatum non habemus, ipsi nos seducimus.* Ergo intelligenda est prædicta autoritas, *qui natus est ex Deo*, id est qui recipit gratiam Dei, non peccat, nec peccare potest donec perseverat in ea: aliàs enim esset dare in eo concursus gratiæ, & peccati, quæ repugnant tanquam verè incompatibilia.

Ideoque *in dict. cap. Si enim 40. de pœnit. dist. 2.* D. Hieronymus ita se habet: *qui dicit se in ipso manere, debet, sicut ille ambulavit, & ipse ambulare.* Propterea *(inquit) scribo vobis; filioli mei; Omnis, qui natus ex Deo non peccat, ut non peccatis, & tamdiu sciatis, vos in generatione Domini permanere, quamdiu non peccaveritis. Imo qui in generatione domini perseverant, peccare non possunt. Quæ enim communicatio lucis ad tenebras? Christi ad Belial? quoniam sicut dies, & nox miseri nequeunt, sic justitia, & iniquitas, peccatum, & bona opera, Christus, & Antichristus. Si susceperimus Christum in hospitio nostri peccatoris, illico fugamus Diabolus: si peccaverimus, & per peccati januam ingressus fuerit Diabolus, protinus Christus recedit.* Hieronymus autem utens autoritate magna Div. Pauli 8. *ad Corinth. cap. 6.* (ut vulgo aiunt) mucronem tribunitium exacuit, quia Paulus ita dicit: *Quæ ei participatio justitiæ cum iniquitate? Aut quæ societas luci ad tenebras? Quæ autem conventio Christo ad Belial? Aut quæ pars fideli cum infideli, quis autem consensus Templo Dei cum Idolis.*

Prosequitur autem Hieronymus *in dict. textu de pœnitentia dist. 2. cap. si enim inferius, colum. 7.* his verbis: *Salomon amabilis Domini & cui his Deus fuerat revelatus, qui amator mulierum fuit, à Dei amore discessit.* Ex quo notatur per consequens quod amor turpis mulierum, est incompatibilis cum amore Dei

Comprobatur ex textu etiam ad rem specioso *in cap. cum renunciatur, 9. 32. quæst. 1.* ubi ex Ambrosio *lib. 2. De Cain, & Abel, cap. 4.* ita dicitur: *Dum renunciatur improbitati, statim adsciscitur virtus, egressus enim malitiæ, virtutis operatur ingressum: eoque studio, quo crimen excluditur, innocentia copulatur.* Ex nostra etiam vera opinione venit interpretanda, & juxta eam accipienda est glossa unica *in dicto cap. cum renunciatur:* & jura per Glossam allegata sunt hæc: *Si enim per januam peccati intrat Diabolus, statim Christus recedit.* de pœnit. dist. 2. cap. si enim. Et
argue

argue, quod infusionem gratia precedit remissio peccatorum naturaliter, id est, intellectu, sed tamen tempore simul sum: sic ergo prius desinit qui esse vitiosus, quam incipiat esse virtuosus, 13. quæst. 4. cap. Quod faciet. Bonus enim, & malus simul aliquis esse non potest, de pœnitentia dist. 1. §. Sin autem arg. ff. de hæred. instit. l. Quoties, §. Si quis ita dixerit. Item potest quis esse in medio statu, quia omnis qui non diligit, odit, ut, de pœnitentia dist. 2. §. quicumque ab illa originali in fin. Sed objicitur, nonne peccatum dimittitur pœnitenti; quod si est ita, cum habenti peccatum dimittatur peccatum; ergo pœnitens est peccator: & ita videtur, quod virtus & vitium simul sunt, vel aliquo tempore intermedio sit quis sine adulterio: quod stare non potest. Laurent. Ego dico omnes quæstiones tales esse duplices: isti infunditur gratia, isti dimittuntur peccata. Est enim infusio composita, & simplex; sicut hæc est duplex: Lupus egreditur sylvam. Si enim intelligatur de composita egressione, utramque istarum est vera, Lupus egreditur sylvam: Lupus est in Sylva Secus si de simplici egressione. Similiter utraque istarum est vera isti infunditur gratia, isti remittitur peccatum. Similiter dic distinguendum est: hæc res præscribitur ante triginta annos, hæc res non præscribitur ante triginta annos.

18 Tandem veritas nostræ sententiæ apparet ex alia auctoritate D. Pauli ad Colossens. cap. 1. relata à Concil. Trident. sess. 6. cap. 3. ibi Qui dignus non fecit in partem sortis sanctorum in lumine, & eripuit de potestate tenebrarum, transtulitque in regnum filii dilectionis sue. Et 1. D. Petri cap. 2. ibi: Qui de tenebris nos vocavit in admirabile lumen suum. In quo transitu de uno contrario in aliud denotatur duas esse mutationes connexas, inter quas productio unius contrarii fit causa corruptionis alterius contrarii, sicut revera potestas tenebrarum & regnum filii Dei, tenebræ, & lumen opponuntur. Quod si termini non essent contrarii, nec mutationes connexæ; non diceretur fieri transitus ex uno in aliud; veluti non dicimus ex frigore aliquid transire in liquidum per liquationem, quia non sunt mutationes connexæ, sed comitantes; sed de frigido transire in calidum per calefactionem; & ex constipato, & denso, in liquidum per liquationem P. Vasquez, dict. disput. 204. cap. 3. num. 30. & 31.

19 Et Concil. Tridentinum dict. sess. 6. cap. 7. ibi: Hanc dispositionem seu preparationem justificationis ipsa consequitur: quæ non est sola peccatorum remissio, sed & sanctificatio, & renovatio interioris hominis per voluntariam susceptionem gratia: & donorum. Unde homo ex injusto fit justus, & ex inimicos amicus; ut si heres secundum spem vite æternæ. Et inferius: Demum unica formalis causa est justitia Dei, non quæ ipse justus est, sed quæ nos justos facit, quæ videlicet ab eo donati renovamur spiritu mentis nostræ, &c.

20 Ex quo probatur contra eos, qui tenent contrariam opinionem, asserentes justitiam nostram compleri extrinseco favore, quod adversantur Sancto Trident. Concilio; nam præcisè supponunt formalem causam nostræ justificationis non esse unicam, sed duplicem, aut totam causam formalem esse favorem extrinsecum Dei, quod utramque est contra prædictam decisionem Sacri Concil. Tridentini Primum quidem sequitur, duplicem esse causam formalem nostræ justificationis, unam autem potissimam, & primam causam esse favorem Dei; alteram verò esse revocationem interiorem, quæ sit inchoata, & imperfecta, per favorem autem perficiatur; siquidem totum id quod nobis inhæret non sufficit ut reddat nos sanctos, & justos, & Deo gratos, nisi ei accedat favor

Dei, quod planè est contra textum in dict. sess. 6. c. 7. Concil. ubi definitur unicam esse causam formalem justificationis nostræ, ut excluderet sententiam hæreticorum, & aliquorum Catholicorum, qui dicebant duas esse, alteram renovationem interiorem, alteram verò extrinsecam justitiam: Vasquez ubi supra dict. disput. 204. cap. 2. n. 15.

Ex quibus omnibus manifestè sequitur, talem esse²¹ oppositionem inter peccantem, & gratiam, ut gratia non indigeat condonatione, & favore accedente ad remittendum, & delendum peccatum, & maculam illius, quia per gratiam expellitur peccatum; & è contra gratia per peccatum, non tantum meritorie, sed etiam physice.

22 Etiam non obstant quæ pro contrario, argumenta opponuntur, & maxime dum ita argumentantur: Christus Dominus satis superque condignè pro nostra offensa, & peccato in Deum commisso satisfecit, nihilominus præmissa tali pro nobis satisfactione, potuit nos Deus in suam amicitiam non acceptare, & suam gratiam non conferre, ergo etiam præmissa condigna retractatione, & satisfactione nostra ex gratia ipsius pro nostro peccato per contritionem, & dilectionem charitatis adhuc Deus potest non acceptare nos in suam amicitiam, & ita suam gratiam habitualement nobis denegare.

Quia respondetur, quod licet unum sit id, quod²³ de satisfactione Christi dicitur; at nostræ retractationis, & satisfactionis per opus contritionis, & charitatis, diversa certè omnino ratio est: quoniam quamvis Christi satisfactio pro nobis sit condignissima per modum impetrationis, & meriti, ut obtineat nobis gratiam, tamen non inest nobis per modum formæ, nec ipsa sola per se potest nos ipsos mutare, & avellere maculam peccati nostri: sed tantum potest apud Deum condignè pro nobis intercedere, ut dona suæ gratiæ nobis largiatur: nullum autem meritum est, quod ipsum Deum ita constringere possit & obligare (nisi ipse etiam verbo suo se adstringat) ut ei negare non possit id, quod meretur. At verò retractatio, & satisfactio, quæ fit opere nostro inest nobis ut forma, ac proinde ex se sine alio favore delet & eluit maculam peccati, ut adversarii quoque fatentur; quod tamen de merito Christi non dicent, ablata autem maculâ, tollitur etiam offensa.

24 Secundo argumentantur ita ab exemplo; si quis homo offendat Regem, etiam si condignè satisfaciat ei pro eo peccato in ipsum commisso, nihilominus adhuc manet offensus, Regi, donec Rex velit ipsum in suam benevolentiam admittere, & secum reconciliare, & tunc demum tollitur omnis offensa in Regem cum Rex ipsum admittit; ergo similiter postquam homo per contritionem dilectione formatam condignè satisfecit pro peccato in Deum commisso, adhuc eget Dei benevolentia ut cum ipso concilietur, & in ejus amicitiam admittatur. Hoc tamen videtur esse discriminis, quod Rex admittens eum, qui ipsum offendit in suam benevolentiam, non immutat illum ullo modo, Deus autem admittens hominem qui peccavit in suam benevolentiam, ejus animam mutat, & ornat gratia habituali.

Sed responderetur quod est popularis; & plausibilis potius quam firmi, & alicujus momenti; nam si quis homo offendat aliquem sibi æqualem, vel etiam Regem, & pro peccato, & injuria æquè satisfaciat ipsi, jam deinceps non potest jure manere offensus ei, contra quem peccavit, etiam si offensus esset Rex, potest tamen ille, qui antea passus fuerat injuriam uno ex duobus modis erga eum, qui offenderat, se habere: primò, ita ut nec ipsum diligat, nec odio habeat, sed de

de illo amplius non curet; deinde ita ut adhuc ipsum odio habet non quidem jure, sed facto, absque ulla ratione, & merito: ita est hominis voluntas, ut possit non modo non amare eum qui pro offensa in se commissa dignè satisfecit, sed etiam possit ipsum adhuc odisse, tum quia humana voluntas non necessariò amat omnem rem bonam, tum etiam quia potest odio prosequi etiam eum, qui non est odio dignus, permanente tantum apprehensione: injuriæ prius sibi illatæ: & ideo post condignam satisfactionem pro offensa in aliquem commissa requiritur nova alia voluntas libera ipsius offensi, qua ille qui ipsum antea offenderat admittatur in ejus benevolentiam, & amicitiam.

At Deus optimus maximus (quæ sua est bonitas, & infinita cura, & providentia,) non potest eo modo se habere erga creaturam, quæ in ipsum peccavit, postquam illa jam condignè satisfecit, aut retractavit peccatum, & hac retractatione delevit omnem maculam, sed necessariò diligit diligentes se, & eos, qui peccatum in se commissum condignè retractant, & ita absque alio favore, & libera acceptatione, hoc ipso in suam amicitiam & benevolentiam eos admittit, qui antea peccaverunt, quia non potest Deo non placere is, quis ex nocente factus innocens, ex maculato factus immaculatus à sorde peccati ablutus est. Quare nec potest ipsum amplius odio habere, nec potest de illo amplius non curare, sed eum tanquam innocentem diligere necessariò debet.

25 Hoc autem discrimen inter humanam, & divinam voluntatem ex eo provenit; quia humana voluntas ob sui imperfectionem potest aut omnino non curare de amico reconciliato, neque ipsum odio prosequendo, neque ipsum amando; potest etiam ob aliquam injuriam sibi illatam injustè retinere odium semel conceptum in aliquem.

26 Deus autem ob suam infinitam curam, providentiam & justitiam, nihil horum potest, sed hominem jam factum innocentem non potest non diligere, & odium quod in ipsum conceperat non potest non deponere, non quidem mutatione sui, sed mutatione ipsius objecti, ad quod propter mutationem in eo factam diverso modo essentia divina comparatur, tunc ut odium, nunc vero ut amor.

Quod omne desumptum est à sublimi illo ingenio P. Gabriel. Vasquez in *d. sua disp.* 104. Tum quia cum sumus ingressi in scientiam ita gravem, atque alienam à nostra professione, ne vaticinando dilabamur in foveam alicujus erroris, securi sumus ad pedem vestigia, & lucem tam insignis Theologi. Tum quia ejus verba atque sententiæ digna sunt transcriptione, maximè cum ad nostrum institutum ita opportunè cadat.

27 Quibus non minus utile ac necessarium ad intentum nostrum addo: quod omne id, quod dictum est de incompatibilitate, & oppositione inter peccatum, & gratiam, dicendum, atque intelligendum sit etiam de infidelitate, & gratia, quæ eandem oppositionem habent, atque incompatibilitatem, quia prout peccatum peccatores, ita infidelitas infideles excludit à successione Regni Dei: D. Paul. ad Cor. cap. 6. & Concil. Trid. sess. 6. c. 15. ibi: *Asserendum est non modo infidelitate per quam & ipsa fides amittitur, sed etiam quocumque alio mortali peccato quamvis non amittatur fides, acceptam justificationis gratiam amitti, divina legis doctrinam defendendo; quæ à regno Dei non solum infideles excludit, sed & fideles quoque fornicarios adulteros, molles masculorum concubitores, fures, avaros, ebriosos, maledicos, rapaces, ceterosque omnes, qui lethalia committunt peccata: à quibus cum divino gratia adjumento abstinere possunt, & pro quibus à Christi gratia separantur.*

Roxas de Incompatibilitate.

Ratio est, quia fides simpliciter est medium necessarium ad successionem æterni regni, cum sine fide impossibile sit placere Deo: Apost. ad Hebræos c. 11. D. Tom. 2. 2. q. 2. art. 3. Sotus in 4. dist. 5. art. 1. & Concil. Trid. sess. 6. cap. 7. & alii relati à D. Joan. Solorzano de jure Indiar. lib. 2. cap. 16. n. 18. & 19.

Ideò notandum est: ad nostrum text. in *d. c. fin.* 24. q. 1. quod nisi Hermenegildus esset fidelis, non haberet justificationem, seu gratiam ad successionem regni cœlestis, quia licet compatibile sit, quod aliquis sit fidelis & peccator, attamen non est compatibile quod sit infidelis & habeat gratiam ad succedendum in regno Dei, & ad ejus hæreditatem obtinendam.

Jam igitur ferè omnia, quæ dicta sunt de incompatibilitate inter gratiam & peccatum, & infidelitatem & gratiam, super successione regni cœlestis, non dubium est quin concernant ad decidendos casus qui super successione temporali, ac terrena accidere possunt: quando ille, qui aliàs successurus erat in Regno, vel Majoratu, non habet institutoris gratiam, seu ejus voluntatem tacitam, vel expressam, quia fortè fuit institutori infidelis, inimicus, ingratus, vel per aliquam causam odiosus, nam ad instar divinæ institutionis sicut est incompatible peccatum cum gratia, formaliter in eodem subjecto, & sicut peccatum, & gratia non solum opponuntur meritoriè, sed etiam physicè ad successionem Regni, ac Majoratûs divini: ita etiam de jure nostro incompatibilia sunt odium seu inimicitia, infidelitas sive ingratitude cum gratia seu voluntate institutoris ad succedendum in Majoratu, & non solum opponuntur meritoriè, sed etiam physicè: quod deducitur ex textu in *leg. 3. §. finali, ff. de adm. legat. l. si inimicitia capitales 9. ff. de his quib. ut indignis, l. cum quidam 24. l. Lucius 88. §. Lucius, ff. de leg. 2. l. fin. Cod. de revocand. donat. cap. fin. de donation. l. Testamento 51. ff. de manum. testament. Authent. ut cum de appellatione cognoscitur §. aliud, & tribus sequentibus: Glossa in l. sororem Cod. de his quibus ut indignis, Glossa communiter recepta in *leg. fideicommissum 27. Cod. de fideicommiss. §. 1. 2. & 3. per tot. Quæ fuit prima causa benef. amittend. l. 10. titul. 4. part. 5. l. 4. 5. 6. & 7. titul. 7. part. 6.* Et ita conveniunt, & inferuntur de uno aliud, quod sicut ad hoc ut peccatum sit incompatible cum gratia, requiritur quod sit mortale, nam peccatum leve, seu veniale, non est incompatible cum gratia, D. Thom. 1. 2. quest. 88. art. 1. Sot. in 4. distinct. 21. q. 1. & cum Vega, & aliis P. Fr. Henriquez à Villabos tom. 1. tract. 3. difficult. 15. his verbis: *Quæ cosa sea peccado venial, y que diferencia aya del a el mortal, num. 1. versiculo, Otros peccados ay que no excluyen la vida espiritual de el alma, que es la gracia, sino son enfermedades espirituales de la misma alma, y estos son los peccados veniales que se cometen sin perder por ellos la amistad de Dios, y se llaman veniales per ser dignos de venia y perdon, qual proviene de la naturaleza de los mismos peccados; como dicen scoto S. Thom. Vega, y Zunel, quel mortal es grave offensa de Dios, y assi no se compadece con su amistad.* Ita eodem modo requiritur quod odium seu inimicitia institutoris sit gravis, nec sufficit levis: dict. *leg. 3. §. finali, ff. de adm. legat. ibi: Et siquidem capitales, vel gravissime inimicitia intercesserint, ademptum videri; quod relictum est: sin autem levis offensa, manet fideicommissum.* Glossa fin. in cap. 2. 3. q. 5.*

Quæ autem inimicitia seu offensa sit gravis, quæ vero levis, ad hoc ut incompatibilis, vel compatibilis cum gratia, sive voluntate institutoris in succedendo in Regno, vel Majoratu, judicari debeat: pendet à bono judicantis

judicantis arbitrio: l. donationes §. species, ff. de donationibus Auth. de testibus §. si vero dicantur, col. 8. Glof. fin. in cap. 2. 3. quest. 5. §. Præterea si vassallus: cum seqq. titul. Quæ fuit princ. caus. benef. amit. Glof. verb. inimicos, in cap. cum oporteat, 19. de accusat. Bart. in dict. l. 3. §. fin. ff. de adim. legat. & Doctores in §. inimicitia, Instit. de excus. tut. Bald. in Authent. si quis rogatus, n. 4. C. de testib. Afflictis in cap. 1. n. 21. ex quib. caus. feud. amittatur: Chassanæus in consuet. Burgundia, rub. 3. §. 1. verb. ou à la personne, n. 11. & 12. Thomas Grammaticus consil. 57. n. 9. Menoch. de arbitr. judic. l. 2. casu 110. n. 3. & lib. 5. presumpt. 42. n. 3. Mascardus, de probation. lib. 2. conclus. 8; 7. n. 56. & concl. 898. n. 14. Fontanella de pact. nupt. tom. 1. claus. 4. glof. 28. n. 18. & 19. Bayardus ad Jud. Clar. qu. 24. n. 3. & alii quamplurimi relata à Prospero Farinacio de Indic. & Tortur. q. 49. n. 85. Henricus Rosental. de feud. tom. 1. c. 6. concl. 31. n. 2. & cap. 10. concl. 13. & 14. Marius Cutell. de donation. contemplat. mort. tract. 2. special. 8. num. 19.

35 Sed prædictum arbitrium regulari ac gubernari debet secundum causas, & casus, quod ad id non modo generaliter, sed etiam specialiter perpendunt, atque commentantur textus, Glossæ, ac Doctores in d. l. final. C. de revocand. donat. cap. fin. de donat. auth. ut cum de appell. cognoscitur, §. aliud quoque capitulum, cum tribus sequentibus, collat. 8. auth. de nupt. collat. 4. §. ingratitude, l. propter litem, l. Athleta §. dat remissionem, ff. de excusat. tutor. §. propter litem, & §. inimicitia, inst. de excus. tutor. cap. si inimicus 93. Glof. in cap. cum Adrianus verbo, ad salutandum 73. dist. cap. Accadens ut lite contestata: leg. non distinguemus, §. cum quidem l. licet autem, ff. de arbitr. l. si pariter; ff. de liber. caus. Glof. in dict. l. fideicommissum, Col. de fideicommiss. Bartol. in dict. l. 3. §. fin. de adimen. legat. Ripa in l. fin. in 6. & seqq. questionib. C. de revoca. donat. Carolus Ruinus consil. 262. à n. 1. vol. 4. Nata consil. 462. num. 21. cum aliis Cardinal. Mantica de conjectur. ultim. volunt. lib. 12. titul. 5. per totum, maxime à num. 14. Peregrinus de jur. fise. tit. 14. de inimicis, & inimicitis, à n. 3. Matienço in l. 7. tit. 10. lib. 5. Recopil. gloss. 5. n. 3. Henricus Rosental. de feud. dict. cap. 10. conclus. 13 & 14. Mascard. de probat. concl. 898. Prosper Farin. de indiciis, & tort. qu. 49. n. 2. usque ad num. 88. Escobar à Corro de purit. sanguin. & nob. prob. part. 1. quest. 12. §. 1. à n. 12. usque ad n. 21. & n. 28. refert speciem illam capitalis inimicitia inter omnes qui sunt de una familia, quæ seditionem habet cum altera familia, vulgo. Vandos entre dos linages, ex Baldo in l. unic. C. de rap. virg. & cap. si vassallus, in primo. si de feud. fuer. contr. Roxas sing. 199. ubi ponit exempla. Et ferè omnes causæ, producentes gravem inimicitiam, reducuntur ad quæstionem status, capitis, honoris, aut omnium, vel majoris partis bonorum; Bald. & alij in l. Athleta §. dat remissionem, ff. de excus. tutor. & cum aliis Henricus Rosental. de feud. tom. 1. cap. 6. concl. 53. num. 2.

36 Ideoque pro regula in hac nostra materia Incompatibilitatis constituendum est, quod ex quacumque causa inimicitia, vel offensæ ita gravis, prout à supra dictis legibus Glossis, & Doctoribus requiritur, quilibet talis inimicus offensos, vel ita ingratus excluditur tam à successione Regni, quam à successione Majoratus.

37 Et in quantum, quod excludatur à Regni successione probatur Genes. cap. 35. & 49. Paralipomen 1. cap. 5. ubi Ruben, licet primogenitus Israël, non successit, ex eo, quod ascendit ad cubile & violavit thorum Patris sui; dict. cap. 49. ibi: Quia ascendisti cubile Patris tui, & maculasti stratum ejus, & dict. c. 5.

ibi: Filii quoque Ruben primogeniti Israël; ipso quippe fuit primogenitus ejus: sed cum violasset thorum Patris sui data sunt primogenita ejus filiis Joseph filii Israël, & non est ille reputatus in primogenitum. Et 3. Reg. cap. 1. ubi ex eo quod Adonias vivo ejus patre David affectavit sibi, & occupavit Regnum, privatus fuit Regni successione, & fratri ejus Salomoni data est successio Albericus in l. donationes, quas Divus, num. 4. vers. item si primogenitus caperet Regnum, C. de donat. inter. vir. & uxor. Oldradus consil. 94. n. 16. Guillelm. Benedict. in cap. Raynutus, verb. in eodem testamento n. 204. Canonistæ in cap. licet de vot. & vot. redempt. Martinus Garratus Laudensis de primogen. q. 9. Tiraquellus de primogeniis, q. 35. à n. 3. & præstantius quàm alij Emanuel à Costa in tract. de success. Regni Portug. pag. 149. & 152. Caldas de Pereira part. 3. de potest. eligend. cap. 17. n. 40. & 44. & in l. si curatorem, verb. sine curatore, n. 41. C. de in integrum restitut.

38 Quoad exclusionem autem à Majoratus successione probant Ant. Gomez. in l. 40. Tauri, n. 71. D. Greg. Lopez in l. 10. titul. 4. part. 5. glof. verb. Sus herederos, vers. item limita & intellige. D. Molina de primogen. lib. 1. cap. 9. per totum. P. Molina de justit. & jur. tract. disput. 634. Azevedo in l. 2. n. 2. tit. lib. 1. Recop. Caldas Pereira tom. 3. de potest. eligend. c. 17. n. 40. Peregrinus de fideicommiss. art. 22. num. 95. & 99. Surdus decis. 41. Mieres de Majoratibus p. 3. quest. 22. n. 191. q. & 48. à n. 104. & part. 2. in initio, n. 342. & q. 4. illat. 1. n. 1. Burgos Salon de Paz, quest. civilium q. 3. à n. 30. usque ad num. 55. & omnino videndus eruditiss. D. Perez de Lara de Ann. & Capell. lib. 1. cap. 11. à n. 21. usque ad n. 25. August. Barbof. in collect. ad c. fin. de donat. n. 5. Vincentius Fusar. de fideicommiss. substit. q. 317. n. 1. Additionatores ad D. Molin. lib. 1. cap. 9. super n. 11. 12. & 13. Robles de represent. lib. cap. 19. n. 59 & sua magna eruditione, ac dilucidatione, P. Thomas Sanchez in consiliis moralib. tom. 2. lib. 4. cap. 1. dub. 39.

39 Quod equidem declarandum, atque intelligendum est, dum ingratitude, vel offensa, vel inimicitia gravis facta fuerit ipsimet Testatori, seu institutori Regni, vel Majoratus, non autem ejus successoris, possessori, seu gravato: nisi à principio Regnum seu Majoratus ea lege sit institutus, quod debeat deferri jure hæreditario. Quod etiam institutor Regni, veluti Populus primus institutor, qui jus regnandi vel expressa voluntate, vel tacita, Regni & ejus descendibus detulit, Robles, de Represent. lib. 3. cap. 16. n. 16. Vel quando successio Regni, vel Majoratus, competit eis ex lege, vel consuetudine.

40 Ideo nostra conclusio cum hac distinctione accipienda est: aut Regnum, vel Majoratus descendit ab homine institutione, & defertur jure sanguinis, & tunc nisi offensa fuerit facta ipsi institutori, non erit incompatibilis: aut descendit ex lege, vel consuetudine, vel deferri debet jure hæreditario, & tunc quamvis offensa, vel ingratitude non sit facta primo institutori, sed adversus quemlibet ultimum possessorem, erit incompatibilis cum successione Regni, vel Majoratus; quam sanè distinctionem facile deduces ex l. filius familias 117 §. cum pater, de legat. 1. Philippus Corneus in l. 1. n. 27. vers. Præterea, C. de condition. insert. Guillelm. de Montferrato in tract. de success. Regni Francia. n. 19. Peralta in l. unum ex familia, §. si de falcidia n. 6. de legat. 2. & in l. 3. §. Qui fideicommiss. n. 80. ff. de hered. instituend. Ant. Gomez. in l. 40. Tauri, n. 71. Card. Mant. de conject. volunt. l. 8. tit. 12. n. 23. & 24. D. Molin. de primogen. lib. 1. cap. 9. à n. 9. Ant. de Paddilla Meneses in lib. unum ex familia §. si de falcidia num. 16. & 17. Velasquez de Avend. in l. 40. Tauri, glof. 1. à n. 73. cum seqq. ubi post D. Molinam dat intellectum

tellectum ad cap. licet, de vot. & vot. redempt. ex n. 76. usque ad num. 92. Marc. Ant. Peregr. de fideicommiss. artic. 22. à num. 77. ubi probat distinctionem prædictam: Caldas Pereira, 3. part. de potest. eligend. cap. 17. num. 34. 40. & 41. Mieres de Majorat. 2. part. q. 4. illatione 1. a n. 1. usque ad 16. Vincent Fusar. de fideicommiss. substit. quest. 317. n. 16. Robles de Salcedo de representat. lib. 3. cap. 16. n. 5. 42. & 43. & c. 19. n. 24. 25. 57. 58. 59. & 60.

41 Ampliatur autem nostra conclusio ita à nobis enodata, cum prædicta magistrali distinctione, non solum si offensa fuit facta contra institutorem, sed etiam si commissa fuit contra gravatum, seu Majoratus ultimum possessorem, in speciali casu, scilicet quando Primogenitus, vel ille, qui alias immediate successurus erat occidit ultimum Majoratus possessorem, D. Molina lib. 3. cap. 2. à n. 31. usque ad num. 33. Marc. Ant. Peregr. de fideicommiss. artic. 22. n. 98. & de jure fisci lib. 2. tit. 3. de eo, qui interfecit defunctum, maximè in num. fin. Mieres de Majorat. part. 2. q. 4. illat. 1. n. 24. usque ad n. 30. Philippus Paschal. de virib. part. potest. part. 4. cap. 8. n. 14. & 15.

42 Ampliatur secundo, quando speciali dispositione cautum est in Majoratu, quod inobediens, vel ingratus Patri, seu possessori Majoratæ privetur successione, Dom. Greg. Lopez in dict. l. 10. tit. 4. part. 5. glos. verb. *Alguna Gratia*; Mieres part. 2. q. 4. illat. 1. n. 12.

43 Ampliatur tertio, etiam si institutor vocaverit aliquem, & postea inter eos graves sint ortæ inimicitia, post eas, fecerit codicillos, & in eis non revocaverit: Dom. Perez de Lara de ann. & capellan. lib. 1. cap. 11. n. 24.

44 Ampliatur quarto, quamvis institutoris injuriâ, si ve gravis offensa fuerit facta non solum vivo Majoratus institutori, sed etiam mortuo; vel viventi, sed in scio; probat satis concludenter D. Molin. de primogen. lib. 1. cap. 9. à n. 43. usque ad 56. Peregrin. de jur. fisci. lib. 2. tit. 8. de ingratis versus defunctum: per text. in l. 1. ff. de his, quib. ut indign. ubi etiam Bart. Glos. in l. Sororem, C. de his, quib. ut indign. Glos. Margin. in l. fideicommissum 27. C. de fideicommiss.

45 Ampliatur quinto, etiam si gravis inimicitia vel offensa sit ante institutionem Majoratus, dum non superveniat specialis sed generalis vocatio, quia is, qui est odiosus testatori, seu Majoratus institutori, sub generali vocatione non comprehenditur: docent Bald. n. 10 Paulus Castro, & alii in *lin ipsius*, C. familie eriscunda. Alexand. in l. Gallus. §. quidam recte n. 91. ff. de liber. & posthum. idem Alexand. cons. 213. n. 4. l. 6. Socinus senior consil. 37. n. 6. l. 3. Philip. Decius consil. 361. n. 4. Philip. Corneus cons. 229. n. 18. l. 3. D. Molina dict. lib. 1. cap. 9. n. 13. Menoch. cons. 30. n. 15. Peregr. de fideicommiss. artic. 22. num. 99. Simon de Prætis de interpretat. ultimæ volunt. lib. 1. solution. 4. à num. 10. fol. 59. & 98. P. Sud. decis. 41. num. 6. Mieres de Majorat. 2. part. in initio, num. 342. Vincent Fusar. questione 317. num. 1. Addition ad P. Molin. dict. l. 1. cap. 9. super num. 11. 12. & 13. & copiosè Cald. Pereira de Castro part. 3. de potest. eligend. & nominand. cap. 1. num. 28. & 29.

Ampliatur sexto, non solum in Majoratu regulari, sed etiam in irregulari; maximè in majoratu electionis: nam ille, qui habet quantumvis liberam facultatem eligendi seu nominandi successorem, eligere non valet odiosum institutori inimicum, vel ejus offensorem: probatur ex text. in leg. Lucius, 88. §. Lucius, ff. de legat. 2. l. cum quidam 24. eodem titulo de legat. 2. ibi: *Petere posse ait eos, qui non offenderunt*: ubi notant scribentes, Peralta num. 4. Menehus de Padilla num. 14. habentem potestatem eligendi *Roxas de Incompatibilitate*.

di unum de familia, non posse inimicum testatori defuncto eligere: docet etiam Bald, in leg. id quod pauperib. quest. 23. Cod. de Episcop. & Cleric. Socin. in leg. utrum, §. Cum quidam vers. 3. nota. ff. de reb. dubiis: & consil. 37. num. 6. lib. 3. Alexander consil. 223. num. 4. lib. 6. D. Molina lib. 2. cap. 5. à num. 10. Surdus de alimentis, tit. 9. quest. 25. num. 54. Alvarad. de conject. ment. defuncti lib. 2. cap. 2. num. 35. Mieres part. 1. quest. 48. num. 101. & 135. ubi est videndus: & in part. 2. in initio, num. 342. Simon de Prætis de interpretat. ultim. volunt. fol. 59. num. 10. Marta de successione, legali, part. 4. quest. 30. art. 7. num. 32. comprobatur mirificè hanc ampliationem Caldas Pereira, p. 3. de potest. eligend. cap. 1. num. 28. & 21. Alexand. Raudens decis. Pisana 37. num. 291. Vincentius Fusar. de fideicommiss. substitut. dicta quest. 317. num. 10. Joann. Baptist. Hodierna in addition. ad Surdum decis. 41. num. 5.

Ampliatur septimo, etiam adversus ipsum, cui concessa fuerit facultas eligendi successorem in Majoratu, prout, causâ exempli, proponi casus potest sæpius contingibilis; scilicet quando Maritus præstat facultatem uxori suæ ad hoc ut instituatur Majoratum, nominet, seu eligat successorem, vel ei committat tanquam executrici, vel Patronæ, facultatem eligendi pauperes, distribuendi elemosynam, seu potestatem nominandi Patronum, vel quemlibet consanguineum ad Capellaniam, vel quocumque modo successorem, & vivente marito, sed eo in scio, adulterium committat, vel postea vidua luxuriosè vivat, quia tunc ipso amittit potestatem eligendi, ac facultatem ei commissam, & tanquam revocata indicari debet talis commissio: Glos. in l. fideicommissum, Cod. de fideicommiss. ubi etiam Menehus de Padilla num. 10, post Cifuentes, in l. 31. Tauri num. 4. & præstantius aliis Palacios Rubius in rubric. de donat. inter vir. & uxor. §. 6. 7. à num. 3. usque ad num. 15. & in §. 82. n. 3. Peralta in l. cum quidam n. 8. ff. de legat. 2. Boërius decis. 338. num. 12. D. Molin. lib. 1. cap. 9. à num. 48. usque ad 54. ubi reddit rationem: nam vidua luxuriosè vivens, videtur marito atque ejus animæ maximam tristitiam, atque injuriam irrogare: & inferius, n. 55. ex causa ingratitude, quam commisit contra maritum: Alvaradus de conject. mente defuncti. lib. 2. cap. 2. num. 39 & 40. Cardin. Mantica de conjectur. ultim. volunt. lib. 12. tit. 5. num. 6. & 7. Azavedo in curia Pisana, lib. 2. cap. 14. num. 14. Mieres part. 1. qu. 48. num. 137. 143. & 149. Cephal. cons. 800. num. 44. Joan. Gutier. Canonic. qq. lib. 2. cap. 12. n. 12. & 14. & cum aliis plurimis, D. Joann. à Castillo de usufructu lib. 1. cap. 2. num. 81. & 82. Additiones ad D. Molin. dict. lib. 1. cap. 9. super num. 48. Carpio de executor. & commiss. testament. lib. 1. cap. 7. à n. 28. usque 34.

Ampliatur octavo, non solum contra odiosos respectu institutoris, sed etiam respectu Principis, qui concedit facultatem instituendi Majoratum: quia tunc non videtur Princeps concedere quod instituat in Majoratu filium inimicum, seu odiosum ipsimet Principi: Palac. Rubios in questionib. de Majorat. quest. 1344. Dom. Greg. Lopez gloss. verb. *Non valdra*, colum. 4. in l. 32. tit. 9. part. 6. Menoch. lib. 4. præsumpt. 96 num. 12. Burgos Salon de Paz quest. 3. num. 49. Dom. Molin. lib. 2. cap. 11. num. fin. Mieres. de Majoratib. part. 1. quest. 48. num. 104. & 105. Caldas Pereira 3. part. de potest. eligend. cap. 1. num. 28. vers. unde Baldus; in dict. cap. fin. & cap. 1. de præsumpt. & c.

Ampliatur nono, etiam si causa inimicitia, vel odii proveniat ex facto vel culpa ipsiusmet testatoris, vel in-

stitutoris, l. 4. & l. ex parte, ff. de adimend. legat. Glos. verb. facta in l. Athleta §. §. dat remissionem, ff. de excus. tutor. & contra Bartolum probat, Less. in l. Hereditas n. 3. & 4. C. de his, quib. ut indign. & in l. filiam num. 2. C. de inoff. testam. Ripa in l. fin n. 151. C. de revocand. donat. Palac. Rubios in rub. de donat. inter vir. & uxor. §. 38. n. 27. Dom. Præl. Covarruv. de test. p. 2. n. 19. Mantica de conjectur. ultim. volunt. l. 12. tit. 5. n. 9. D. Perez de Lara de ann. & Cappell. lib. 1. cap. 11. n. 24. ubi refert idem probantem Gregorium Lopez. Vasquez de success. progress. lib. 3. §. 27. n. 9. D. Molin. lib. 1. dict. cap. 9. n. 3. 8. vers. quod procedit. Peregrin. de jur. fisc. lib. 3. tit. 13. n. 7. Surdus decis. 41. n. 11. ubi etiam Additionat. Joan. Baptist. Hodierna n. 4. & cum Joseph. Ludovico & aliis, Vincent. Fufar. d. quest. 317. n. 15. Pat. Thom. Sanchez, tom. 2. lib. 4. Concilior. Moral. cap. 1. dub. 28. n. 11. Capitius Galeota contrav. illust. l. 1. c. 38. num. 65. Marta de success. leg. p. 4. q. 30. a 7. n. 27. Barth. Thomas tract. 8. de primogen. tit. 25. cap. 8. n. 967.

49 Ampliatur decimò, etiam si institutor, seu testator inimicitia fideicommissarii conscius habuerit tempus revocandi. feceritque codicillum, nec in eo fideicommissum, seu vocationem revocaverit; adhuc enim revocata manet: quia cum jam semel revocata sit, non requiritur, ut expressè convalidetur: l. filio §. Seia, ff. de adimend. legat. Peralta in l. cum quidam num. 8. ff. de legat. 3. D. Molin. dict. lib. 1. cap. 9. num. 41. Pat. Molin. de just. & jur. tom. 1. tract. 2. disp. 212. §. caute vero. Par. Thom. Sanchez lib. 4. consilior. moral. cap. 1. dub. 39. num. 12.

50 Ampliatur undecimò, licet post offensam seu inimicitiam, institutor confessus, & contritus decesserit; quia ex eo solummodò videtur remissa, seu injuria, quoad Deum, juxta professionem Christianæ religionis adimplens præceptum divinum, & secundum Dominicam orationem, Pater noster, &c. dum dicitur, *dimitte nobis debita nostra sicut & nos dimittimus debitoribus nostris*. Ideo actio dictæ confessionis, & contritionis solum erit meritoria respectu offensi, non autem offensoris; itaque intelligenda est dimissio & dilectio illa, *diligite inimicos vestros* Matthæi, cap. 5. jure poli: non autem jure fori: cum nihilominus possit actiones injuriarum exercere; Glos. in cap. si quis contristatus 50. distinct. Bart. in l. si tibi decem §. quodam, n. 3. ff. pactis: Fr. Manuel Rodrig. in summ. cap. 17. n. 1. ibi: *Qualquier hombre ofendido y injuriado est à obligando so pena de pecado mortal, a dexar el rencor y odio malo. Dixe, odio malo, porque el bueno nadie est à obligado a dexarle: Y odio bueno, sera quando desea que el que le injurio sea castigado por el Juez*. Et n. 2. *que solo deve concederle los beneficios comunes, &c.* Ideo dicendum est, quod gratia, seu voluntas institutoris ad hoc ut inimicus, cui inimicitiam, seu offensam vel injuriam condonavit, succedere valeat, non est suscitata, nec præsumendum est quod ad hoc jam de mortua reviviscat. Quod comprobatur post multos ab eo relatos Alexand. Raud. decis. Pisana 37. n. 291. quem sequitur Vincent. Fufar. d. q. 317. n. 13.

51 Ab his duabus ultimis ampliacionibus sequitur tandem duodecima; in qua resolvendum est, quod non solum procedit nostra conclusio contra illum, qui fuerit odiosus Testatori, sive Majoratûs institutori; sed etiam contra eorum filios, ac descendentes, cum in hoc casu non tantum personalis exclusio sed etiam realis, seu linealis judicari debeat. Probatur exter. in l. 1. C. de libert. & eorum liber. ubi offensa, & ingratitude Patris nocet filiis, & est in argumento, l. quisquis §. filii cum Glos. verb. in quibus, & verb. comitetur, C. ad l. Juliam, majest. Bald. in l. Athleta §. dat remissionem, ff. de excus. tutor. in princ. ibi: *Secundò nota quod*

ille, qui fuit inimicus Patri, præsumitur inimicus filio; & etiam patre mortuo facit l. 1. C. si quacumque predictus potestate, ubi dicit quod inimicitia ejus ibi extenditur ad quemlibet de genere: Et alibi dicitur, quod usque ad quartum gradum extenditur, ut ff. de injuriis, l. Cornel. & alibi dicitur ulterius; ut C. ad Tertul. l. si fœmina: & est text. in cap. 1. si vassallus fundo privetur, cui deferatur. Philip. Dec. cons. 471. n. 6. & 7. Aym. Cravet. cons. 173. n. 5. Paul. Panf. cons. 20. n. 37. lib. 3. Curt. jun. cons. 157. n. 3. Sim. de Præd. de interpret. ult. volunt. fol. 59. n. 12. Caldas Pereyra de potest. eligend. p. 7. c. 1. & probant concludenter Marta de success. leg. p. 4. q. 30. art. 7. n. 20. Joan. Petr. Surd. decis. 41. à n. 7. Peregrin. de fidic. art. 18. n. 33. & 34. Vincent. Fufar. d. q. 317. à n. 2. usque ad n. 6. & q. 575. n. 8. Joan. Bapt. Hodiern. in add. ad Surd. dict. decis. 41. n. 2. & 3. Balthaf. Thomasius tr. 8. de primogenitura tit. 25. cap. 18. n. 41. vers. Nono amplia in descendantibus ab ingratis.

Ratio est, quia odium institutoris, quod est incompatible cum ejus gratia, ac voluntate, à qua omnia dependent, non solum offensorem, sed ejus, ac progeniem, naturaliter, & à communiter accidentibus præsumitur quod afficit, quia inimicus alicujus præsumitur inimicus filiorum: Angelus in §. item propter inimicitias Instit. de excus. tutor. Syntagmata comm. opinion. tom. 1. lib. 9. vers. inimicus alicujus, præsumitur inimicus filiorum: ex qua ratione & aliis valedissimis rationibus, fulcitur per supra dictos Doctores hæc nostra ampliatio, & convincuntur fundamenta omnia de contrario.

Ideo in fundalibus, delictum Patris nocet filius, c. 1. si vassallus feud. privet ubi etiam glos. 1. ubi dicit quod hoc procedit propter nimiam personarum conjunctionem: & Ysernia Jacobinis & omnes Feudistæ Joan. Baptist. Hodierna in addit. ad Surd. decis. 41. num. fin.

Neque obstat illud Ezechiel, cap. 8. quod anima, quæ peccaverit ipsa morietur, & filius non portabit iniquitatem Patris: & in Levitic. cap. 14. non occidetur patres pro filiis, nec filii pro patribus, sed unusquisque in peccato suo morietur. Quia præter id quod respondit D. Præl. Covarruv. lib. 2. variar. cap. 8. in princ. vers. primo hinc conciliantur. Anton. Gomez tom. 3. cap. 2. n. 13. Oseda de incompatib. benefic. cap. 23. n. 104. & cum aliis Joan. Gutier. Canonic. lib. 2. cap. 30. per totum Villadiego Barbosa in cap. sino culpa n. 4. & in c. sequenti, num. fin. in 6. Philip. Paschal. de virib. part. potest. 4. part. c. 5. n. 6. respondent Petr. Surd. Peregrin. & Vincent. Fufar. ac ego etiam respondeo, quod in hoc casu filii non privantur successione propter suorum parentum delictum, injuriam, sive offensam factam testatori, sed propter odium productum ex ea de parte testatoris, quod est oppositum physice ad gratiam, sive voluntatem, quæ requiritur ad hoc ut filius, ac ejus linea possit succedere.

Aliter daretur contra naturalem rationem, quod institutor haberet voluntatem, ut succederet ille, quem odisset: quod absit, ex Seneca lib. 6. de Benefic. cap. 6. ubi: *Alioquin jubes me eodem tempore amare, & odisse; queri, & gratias agere: quod natura non recipit.*

Ideo predictæ autoritates sacrarum litterarum nihil obstant. Nec textus in l. Adoptivus §. Celsus, ff. de in jus vocand. l. Paterfamilias 44. ff. de hered. instit. l. sancimus 21. Cod. de pœnis: ubi datur regula, quod pœna debet tenere suos authores. & totus titulus, Cod. ne filius pro patre, uxor pro marito &c. Et sic ad hunc casum magis adaptatur illud Ezechielis, cap. 18. *Patres Comederunt uvam acerbam, & dentes filiorum obstupescunt.*

Ex quibus sanè improbatur contraria opinio asserentium,

rentium, quod in casu hujus nostræ ampliacionis, sit exclusio personalis, sive quod excludatur persona tantum ingrati offensoris; & non realis, seu linealis quoad ejus filios ac descendentes; prout tenet D. Molin. *dict. lib. 1. cap. 9. num. fin.* ubi etiam Additionatores *super n. 58. Cæsar Manent. decis. 115. lib. 2. & Mieres 2. part. quest. 4. illat. 1. n. 17.* quia quilibet eorum convincitur ex supradictis juribus, rationibus, & authoritatibus.

52 Nec obstant D. Joan. à Castillo *lib. 3. cap. 15. à n. 36.* & alii quamplurimi relati ab Additionatoribus D. Molin. *dicto lib. 1. cap. 9. num. fin. & lib. 3. cap. 10. super num. 44.* Quia loquuntur de exclusionem per contraventionem, quæ est distincta ab exclusionem per odium exortum per offensam, seu inimicitiam cum testatore. Et rationem differentiam, ultra à nobis supra dictam, invenies apud Peregrin. *de fideicommiss. art. 18. num. 33. & 34.* ubi postquam *in d. n. 33.* resolvit, quod per ademptionem, ac Patris exclusionem non excluduntur filii, ac descendentes; *in n. 34.* aliter dicendum judicat in ademptione ob causam inimicitiam, vel odii cum Patre: & *in vers. Si autem ademptio ex facto ipso videri possit facta, ex causa inimicitiarum, vel odii, &c.* & reddit rationem ibi: *Nam compertum est, ob inimicitias, & odij causas, subortas inter legatarium, & inter testatorem, legata & fideicommissa, tacita contraria voluntate videri adempta: l. 4. §. fin. l. sequenti, & l. ex parte. ff. de adimend. legat. & utrobique notarunt Mantic. de conject. ultim. volunt. lib. 12. art. 5 & latè Petrus Richard. Pistor. Inst. de adempt. legator. n. 36. versic. & infra dixi ego in tractat. de jure fisci, in titul. de inimicitias.* Inimicitia autem & injuriarum occasio cum parte contracta proculdubio filios quoque afficit, §. *Patitur instit. de injuriis.* Consequenter si filius ipse solus fuisset legatarius, ex causa inimicitiam contractam cum Patre, videretur revocatum legatum relictum filio, quia cum eo etiam inimicitia contracta videtur: idem itaque cum Pater, & filius sunt legatarii. &c. Et sequitur cum Vincent. Fusar. *quest. 575. num. 8.* ibi: *Si causa revocationis respicit per personam Patris non filiorum, nec pertineat ad offensam testatoris, ut per plures rationes probavit Peregrin. de fideicommiss. art. 18. n. 33. cum seqq.*

60 Ampliatur decimotertio licet filii, seu descendentes offensoris nati sunt ante offensam, seu inimicitiam à patre factam, in casu quo occisor qui fuit ultimi Majoratum possessoris, filium, vel filios habuerit natos, antequam homicidium commiserit, nam tunc excludantur à Majoratu eodem modo, ac si post delictum nati fuissent, probat Mieres *de Majorat p. 2. quest. 4. illat. 1. à n. 40. usque ad 48. & in n. 41.* reddit rationem ibi: Et sunt tales filii incapaces ad succedendum, non propter eorum vitium, aut incapacitatem, sed quia ex vitio, & dolo, & fraude paterna non debent præmium reportare: *l. in heredem, in princ. ff. de calumniat. l. heredem, ff. de dolo l. quod diximus §. ultim. l. quod autem, ff. quod met. caus. l. sicuti, ibi: Ex delicto defuncti lucrari non debet, ff. de regul. jur. cum concordantibus, &c.* Quod ego intelligo quando pater occidit ultimum successorem ea mente ut filius ejus natus, sive nasciturus acquireret Majoratus successionem quia tunc oportet, ut filius etiam antea natus non succedat: ad hoc ut comprimatur cupiditas parentum & malitia hominum: argumento text. in *l. fin. C. de natur. liber. ibi: Ideo prohibuerunt quia vitium paternum retrahendum esse existimaverunt.* Et exinde infero rationem differentiam inter filios occisoris antea natos & filios Hæretici ante hæresim conceptos, sive editos: quia in parentibus illorum, voluntas & propositum maleficii fuit ordinata.

Roxas de Incompatibilitate.

ta ad hoc, quod filii etiam nati succederent in Majoratu; at verò in horum Parentibus, voluntas & propositum longè abest ab intentione præparandi, seu præstandi aditum filiis, natis, vel nascituris ad succedendum in Majoratu, ideo nil mirum quod filii eorum, qui corrumpere in crimen hæresis, sive læsæ-Majestatis divinæ, si ante tale crimen sint progeniti; non debeant excludi à successione, *l. 2. C. de libert. & eorum liber. cap. Non impuantur 1. q. 4. l. 6. tit. 27. partit. 2. l. 3. tit. 8. lib. 8. Recopil. Divus Augustin. tom. 4. super Deuteronom. quest. 42.* ubi reddit rationem, ibi: *Non enim trahit aliquid à patre, qui jam natus erat, quando pater ejus peccavit.* Et super *Psal. 84. vers. lit. F.* ibi: *Jam enim nati filii ad se pertinent, & Parentes ad se pertinent.* Petrus Lombardus Magister sententiarum, *Psal. 84. vers. 9.* Bart. in *l. emancipatum, §. si quis n. 1. ff. de Senatoribus, Bald. in dict. l. 2. n. 1. Cod. de libert. & eorum liber. ibi: Delicta parentum non nocent filiis primo natis, sed postea nascituris, quia contrahunt ruginem à linea jam infecta.* Anthor incertus in tract. *de crimine læsæ-Majestatis qu. 7.* Joann. le Cirier, *de primog. quest. 12. num. 12.* D. Molin. *lib. 4. c. 11. num. 54.* Mieres, *part. 2. quest. 4. illat. 2. num. 23.* & alii, qui referendi erunt alibi suo loco.

Ampliatur ultimò, quamvis in fundatione Majoratus promissum sit, quod vocatus non privetur à successione ex causa inimicitiam, offensam vel ingratitudinis; ne inducatur quis ad delinquendum impunè, *l. si unus §. illud. ff. de pact. l. convenire. ff. de pact. dotal. Doctores in cap. fin. de donat. Maçienco in l. 7. tit. 10. lib. 5. gloss. 5. num. 4. & Francisc. Molin. de ritu nuptiarum. lib. 3. quest. 20. à n. 8. usque ad 10.* ubi alios quamplurimos allegat.

Limitatur primò nostra conclusio, quando offensa, vel inimicitia etiam cum institutore Majoratus non fuit capitalis, sed levis: *l. 3. §. fin. ff. de adim. legat. Cardin. Mantic. de conjectur. ultim. volunt. l. 12. tit. 5. n. 14. Natta cons. 464. Peregrin. de jure fisci lib. 3. tit. 13. n. 3. Menoch. lib. 1. præsumpt. 37. num. 25. & lib. 4. præsumpt. 170. n. 11. Fontanella de pact. nuptial. claus. 4. glos. 28. n. 21.*

Limitatur secundò: si offensa non fuerit commissa adversus institutorem, seu contra ultimum possessorem Majoratus, qui deferatur jure sanguinis, non vero jure hæreditario; quia hoc casu offensor non accepit Majoratum ab offenso ultimo possessore, sed à primo institutore: Padilla de Menes *in l. unum ex familia, §. si de falcidia n. 16. vers. sed ipse in contrarium, & n. 19. ff. de legat. 2. Mieres, part. 2. quest. 4. illat. 1. n. 13. vers. quinto.*

Limitatur tertio, etiam si inimicitia, vel offensa sit cum institutore Majoratus, quando ab eo remissum fuit odium, vel inimicitia tacitè, vel expressè, & ad pristinam amicitiam redderetur: quod præsumitur reconciliationem inter eos, *l. 3. in fin. cum. l. seq. ff. de adim. legat. Peregr. de jur. fisci, l. 155. tit. 13. n. 9. Boërius q. 25 n. 13. D. Molin. d. l. c. 9. n. 42.* ubi etiam vide Additionat. Simon de Prætis *de interpr. ult. volunt. lib. 3. sol. 4. à n. 14. Menoch. lib. 4. præsumpt. 170. n. 13. Pat. Th. Sanch. in consiliis Moralib. tom. 2. lib. 4. cap. 1. dub. 38. n. 12. vers. Si tamen.* Actus autem per quos reconciliatio demonstratur, refert Petr. Surd. *de Alimen. titul. 7. q. 1. n. 41. Simon de Prætis d. lib. 3. sol. 14.*

Limitatur quarto, etiam in casu, quo immediatus, qui erat successor, occideret ultimum possessorem, quando occidit casualiter, ex improvise sive ob causam non ordinatam, ad hoc successio Majoratus ei, vel ejus filiis deferatur, quia tunc saltem filii occisoris succedent in Majoratu, ex Bald. & aliis ita tenet Mieres *de Majorat. part. 2. q. 4. illat. 1. n. 50.*

C 3 Limitatur

- Limitatur quintò, si post offensam, offensus instituat nominatim offensorem, seu homicidam, vel si post inimicitiam sequatur specialis vocatio offensoris ad successionem in Majoratu, quia præsumitur remissa ei offensa, & decessisse cum plena antecedenti gratia, & voluntate: text. & Doctores in l. in ipsius 5. C. famil. eriscund. Menoch. lib. 4. præsumpt. 170. num. fin. & cons. 683. n. 10. vol. 70. Peregrin. de fideicommiss. art. 22. in fin. Vincent Fusarius dict. quest. 317. num. 7. P. Thom. Sanchez in cons. Moral. tom. 2. lib. 4. cap. 1. dub. 38. n. 12. vers. Si tamen.
- 68 Limitatur sextò, etiamsi omnes ad successionem Majoratus vocati essent pariter odiosi, vel verba institutoris præcisè non possent verificari nisi in odio, quia generalitas, quæ in uno tantum verificari potest, habetur pro speciali nominatione: l. fundus, qui locutus 24. ff. de fundo instr. legat. Bal. in l. in ipsius, C. familia erisc. Cravet. cons. 162. n. 4. & cons. 217. num. fin. Simon de Prætiis de interpret. ultim. volunt. lib. 1. dub. 2. solut. 4. n. 12. fol. 59. vers. Limita tamen: Cald. Pereira de Castro part. 3. de potest. eligend. cap. 1. n. 28. in fin. vers. videntur tamen.
- 69 Limitatur septimò, quando ingratitude provenit ex causa, quæ nec tangat, nec lædat personam, famam, vel bona institutoris; sed solum provenit ex causa, quæ solum faciat ingratum, veluti in casu quo filia meretricata est, vel filius histrio fit: & ita ingratus in hoc casu, vel simili, pœniteat, & ad meliorem vitam, seu frugem redeat, vel religionem ingrediatur: Ripa in l. fin. C. de revocand. donat. quest. 67. num. 226. Simon de Prætiis de interpretat. ultim. volunt. lib. 3. fol. 4. num. 17. Surd. de alim. tit. 7. quest. 1. n. 28. Pat. Vasquez in opusculo titul. de testam. cap. 6. §. 3. dub. 5. Fontanel. de pact. nup. clas. 4. glos. 28. n. 32.
- 70 Limitatur octavò, quando Majoratus fuit institutus in donatione remuneratoria, & propter merita, cum revocari non valeat, propter ingratitude, nec inimicitias etiam graves supervenientes. Gloss. penult. in l. si pater 34. §. fin. ff. de donat. Gloss. verbo inveniantur in l. fin. C. de revocand. donat. Bald. in l. si cum mihi. ff. de dolo. Alex. cons. 216. n. 3. vol. 2. & cons. 40. n. 16. & cons. 78. n. 6. vol. 4. Ludovic. Roman. cons. 26. Ripa in d. l. fin. C. de revocand. donat. Tiraquell. in l. si unquam, verb. donatione largitus, à n. 13. Petr. Dueñas reg. 224. num. 4. Pinellus in l. 1. C. de bon. matern. part. num. 61. Vivius tom. 2. com. opinion. lib. 8. c. 34. n. 3. Joan. Garcia de donat. remuneratoria, n. 8. & 9. Azevedo in l. 3. à n. 23. titul. 12. lib. 5. Recopil. Mieres part. 1. quest. 22. à n. 169. Barbosa in cap. fin. n. 17. de donat.
- 71 Limitatur nonò, si Majoratus sit institutus causa dotis vel contemplatione matrimonii, in capitulationibus: matrimonialibus: quia licet, quoad maritum, vel uxorem qui, quævè inimicitia, sive ingratitude causas commisit revocari debeat, non autem quoad alios vocatos, & eorum descendentes: Arias Pinell. in l. 1. C. de bon. matern. part. 3. n. 62. Anton. Gom. decis. 163. Avend. in l. 44. Tauri, glos. 16. n. 35. Mieres part. 1. quest. 22. à num. 194. Tiber Decian. respons. 31. n. 61. lib. 1. Fontanella de pact. nuptial. clas. 4. glos. 28. à n. 6. Franc. Molin. de ritu nuptiar. lib. 3. q. 6. ubi est videndus à n. 36. usque ad n. 40. & qu. 7. n. 18. Morquechus de divis. bonorum, lib. 2. cap. 6. à num. 94. usque 97. Ant. Faber, lib. 8. Cod. de revoc. donat. definit. 1. Angulo de Melioration. lib. 1. glos. 10. n. 3. Monter de la Cueva decis. 10. Menoch. cons. 723. n. 21. & 22. Steph. Gratian. lib. 5. cap. 974. n. 28. Augustin. Barbof. in cap. fin. n. 16. de donat. Additionat. ad D. Molin. lib. 1. cap. 9. num. 35. & super n. 58. Marius Cutellus tom. 1. de donat. contemplatione matrimonii discurs. 3. particula 4. per totam tract. 2. discurs. 1. speciali 8. à n. 2.

Reddo rationem hujus limitationis, ne reddatur 72
contraria Ampliationi undecimæ. Primò, quia talis donatio contemplatione matrimonii magis est contractus, quasi permutationis, cum sit ob causam. Secundò, quoniam specialiter procedit in favorem dotis, & cujuscumque donationis quæ doti æquiparatur. Tertio, quia non solum respicit filium donatarium, sed etiam ejus uxorem, & liberos ex eis procreandos, prout tenet Marius Cutellus d. discurs. 3. particula 4. num. 6. 7. & 8. Fontanella dict. clas. 4. glos. 28. num. 6. Molin. de ritu nuptiar. ubi supra, & Mieres dicta part. 1. quest. 2. num. 199. dum ita dicit: præcipue quia communiter in his contractibus cavetur, quod filius qui ex filio primogenitus natus fuerit habeat illum Majoratum, vel meliorationem Tertii, & Quinti; quo casu non solum est jus quesitum uxori filii, sed & ejusdem filii, & descendens in infinitum, qui cum sint vocati, & sint pars viscerum matris, ingratitude nihil eis nocere debet. Argum. textus egregii, in l. 3. ff. de interd. & relegat.

Ideo si decedat absque liberis persona, cujus causa 73
pater instituerit filium in Majoratu, propter quam factus fuit contractus ille onerosus, & cessent personæ intermediæ, quamvis contractus initus fuerit cum quopiam Tertio, licet illum revocare propter ingratitude, quasi jam cessante persona, in cujus favorem, & gratiam fuit factus Majoratus: & sic cessante hac causa debent cessare leges, quæ de offensa, inimicitia, vel ingratitude loquuntur: ita tenet Mieres, dict. part. quest. 22. à n. 197. & 198. Fontanella d. clas. 4. glos. 28. n. 13. & Marius Cutellus ubi sup.

Limitatur decimò, & ultimò, quando Majoratus 74
est institutus per viam donationis irrevocabilis, secundum dispositionem l. 17. & 44. Tauri, & inimicitia superveniens resultet ex culpa institutoris: probat D. Molin. dict. lib. 1. cap. 9. n. 35.

At vero pro complemento hujus nostri c. 2. operæ 75
pretiū erit advertere, quòd quando per ingratitude, gravem offensam, seu inimicitiam successor Majoratus privari debeat in aliquibus casibus, privabitur ipso jure, & in aliis requiritur per sententiam declaratoriam, quia quandoq; redditur propter inimicitiam ipso jure incapax, & non acquirit dominium: l. 3. §. fin. ff. de adim. legat. l. 3. ff. de his, quæ pro non script. habent. Quandoque non redditur incapax, nec inhabilis, & acquirit dominium: l. ex parte 22. ff. de adim. legat. ideo si est incapax, successio devenit ad hæredes; si capax, ad fiscum; prout distinguit, Bald. in l. hereditas num. 6. & 7. C. de his quib. ut indignis. D. Molina in dict. lib. 1. cap. 9. à num. 23. usque ad n. 30. P. Thom. Sanch. in consiliis moralib. lib. 4. cap. 1. dub. 38. num. 1. & 5.

Quapropter oportet, cum hinc cadant per oppor- 76
tunè, transcribere octo conclusiones ex Pat. Thom. Sanchez tom. 2. in consil. moralib. lib. 4. cap. 1. dub. 39. ubi postquam supponit primum, quod si successor Majoratus propter offensam, vel inimicitiam est incapax, amittit ipso jure possessionem, quæ devolvitur ad subsequenterem successorem. Sed quando est capax non privatur ipso jure, sed per sententiam 77
confiscatur, & dum vivit pertinet Majoratus ad filium, & post mortem ipsius possessoris defertur ad alios successores, cum Anton. Gomez in l. 40. Tauri num. 9. vers. non obstat. D. Molina lib. 4. cap. 11. num. 11. contra Mieres, part. 2. quest. 4. illat. 1. n. 47. & 48. & Ledesma l. 4. q. 18. art. 1. post. dubium 16.

Secundum, quod Majoratus potest institui in testamento, vel constituendo Majoratus successorem, ut hæredem, vel legatarium, seu fideicommissarium, & in contractu donationis revocabilis, vel irrevocabilis.

Tertium

- 79 Tertium, quod inter Majoratus primum successorem, & reliquos hoc distat, quod primus potest esse directus hæres, sed reliqui non nisi legatarii, seu fideicommissarii; quia primus Majoratus successor ut hæres directus nunquam potest desinere esse hæres: *l. qui solvendo, ff. de hæredib. instituen. l. 15. tit. 3. partita 6.*
- 80 Quare si quis instituat Petrum hæredem ad vitam, & post ejus mortem Paulum vel pauperes, vel Hospitale: Paulus, Pauperes & Hospitale succedunt non ut hæredes, sed ut fideicommissarii: ergo cum primus successor Majoratus institutus hæres non possit desinere esse hæres, alii non ut hæredes, sed ut legatarii, seu fideicommissarii succedent; P. Molin. *lib. 1. cap. 14. à n. 9.*
- 81 Quintum, quod debet constitui differentia inter Majoratum institutum in persona filiorum, vel descendentium, & Majoratum constitutum in personis, quibus non debetur legitima, ut in consanguineis transversalibus, vel extraneis.
- 82 Sextum & ultimum, quod etiam differunt interfici institutorem, vel interfici possessorem Majoratus à successore. Ex quibus suppositionibus transit ad sequentes conclusiones.
- 83 Prima conclusio, quando ingratitude, quævis sit illa, etiam occisio, non fuit commissæ contra Majoratus institutorem, sed contra alium successorem possessorem majoratus, non amittit successor ipso jure majoratum, qui talem occisionem fecit: ratio est, quia talis amissio est in pœnam ingratitude; hoc vero casu nulla est ingratitude, quia ingratitude aliquam gratiam supponit factam; at talis possessor, qui non instituit majoratum, nullam gratiam fecit successori circa majoratus successionem, sed talis gratia à primo institutore recepta est: D. Molin. *lib. 1. cap. 9. n. 2. Mieres part. 2. q. 4. illat. 1. n. 5. Ant. Gomez l. 40. Tauri n. 71.*
- 84 Secunda conclusio, quando occidit successor Majoratus institutorem, vel fuit illi ingratus graviter; & majoratus fuit institutus inter eos, quibus legitima non debetur, quando successor primus fuit, qui talem ingratitude commisit, & fuit institutus hæres in majoratu, non ipso jure illum amittit, sed requiritur sententia, & applicabitur fisco per tempus vitæ talis successoris: D. Molina *lib. 1. dicto cap. 9. n. 23. & 25. Dom. Gregor. Lopez glossa verbo, Sino el hijo: in l. 2. tit. 15. partita 2.*
- 85 Tertia conclusio, si talis Majoratus non est institutus in tali primo successore per modum hæredis, sed legatarii seu fideicommissarii seu donatarii, ac contractus sit irrevocabilis ad nutum institutoris, revocatur ipso jure, absque alia voluntatis declaratione ex causa inimicitie gravis, vel ingratitude supervenientis; & sic à fortiori si institutorem occidat: D. Molin. *dict. cap. 9. n. 37. & 42. D. Greg. Lopez verb. Sus herederos in l. 10. tit. 4. part. 5.*
- 86 Intellige hanc conclusionem, quando ingratitude vivo testatore commissæ fuit: D. Molina *dict. cap. 9. num. 49.*
- 87 Quarta conclusio, si tamen talis majoratus institutus est per viam donationis irrevocabilis non revocatur ipso jure per talem ingratitude; ratio, quia donatio irrevocabilis non revocatur ipso jure per ingratitude, nisi donans ipse revocet. quia id fit in ingratitude pœnam, ut docet Anton. Gabr. *rom. 1. commun. opinion. lib. 14. verb. privatio fol. 170. Mexia in pragmatica Tritici concl. 6. n. 109. D. Greg. Lopez dict. glossa verbo. Sus herederos. Covar. licet sub dubio 4. Decret. 2. part. cap. 6. & 8. n. 17. in fin.*
- 88 Quinta conclusio, alii Majoratus successores præ-

ter primum semper amittunt ipso jure Majoratum in testamento, vel contractu revocabili institutum: Ratio. Quia omnes illi non habent rationem hæredis, sed legatarii, seu fideicommissarii; ac legatum, & fideicommissum, ipso jure amittuntur per ingratitude: D. Molin. *dict. l. 1. cap. 14. n. 9. 10. & 11. D. Greg. Lopez glossa verbo. Sino el hijo, in l. 2. tit. 15. part. 2.*

Hucusque dictum est, quando majoratus institutus est in personis, quibus non debetur legitima, ut in transversalibus, vel extraneis. Si tamen institutus sit majoratus in personis, quibus debetur legitima, ut in filiis, aut aliis descendentibus; aut Majoratus instituitur ex legitima tantum; aut ex legitima & aliis bonis extra legitimam; aut tantum ex aliis bonis extra legitimam: unde ponitur.

Sexta conclusio, si majoratus sit institutus ex legitima non privatur filius, vel descendens ipso jure tali majoratu, ob quamcumque ingratitude, vel inimicitiam; sed oportet quod à Patre, vel Ascendente, exhæredatus fuerit, solemnitatibus à jure requisitis intervenientibus, duplici ex causa. Prima, quia talis est hæres necessarius, & jure sanguinis, & licet interficiat testatorem, non amittit ipso jure hæreditatem. Secunda, quia hic non recipit gratum à testatore, cum jure debeatur sibi legitima: sic D. Molin. *lib. 1. cap. 9. à n. 15. usque ad 18.*

Septima conclusio, si talis majoratus simul de legitima, & aliis bonis extra legitimam institutus sit, idem dicendum est: etiam in ea parte, quæ extra legitimam est, scilicet non revocari duplici ex ratione: Prima, quia majoratus individuus esse debet, & ejus naturæ repugnat divisio; ergo si quoad unam partem non revocatur, non revocabitur etiam quoad aliam. Secunda, quia ille censetur hæres in tota illa quantitate, licet in legitima necessarius, in aliis vero bonis voluntarius, at hæres sive necessarius, sive voluntarius, non amittit ipso jure hæreditatem: Sic D. Molin. *dict. lib. 1. cap. 9. n. 19. & 20.*

Octava, & ultima conclusio, si tamen majoratus institutus sit ex eo tantum quod legitimam excedit, per viam legati, vel fideicommissi, vel donationis revocabilis usque ad mortem, ut est donatio in Tertio bonorum, juxta *l. 17. Taur.* revocatur ipso jure per ingratitude Pater ratione supradicta; & sic colligitur ex doctrina D. Molina *ubi supra*, & tenet expressè D. Greg. Lopez *in l. 10. tit. 4. part. 5. verb. Sus herederos*, ubi limitat, nisi prælegatum, vel donatio habeatur loco institutionis; videlicet quando est ita magna, ut videatur succedere loco institutionis, vel hæreditatis, quia tunc necessaria esset exhæredatio in filio ut revocaretur.

Hactenus eruditissime P. Thom. Sanchez cujus coronide finem imposui huic Capitulo: & cum non indigeat aliis annotationibus, cedat in exaltationem Sanctissimæ ac individue Trinitatis.

CAPUT III.

Utrum detur incompatibilitas in scientia Philosophia.

SUMMARIUM.

- 1 Philosophia est omnium artium procreatrix ac paterens.
- 2 Philosophus affirmat pro regula, quod impossibile sit contraria eidem inesse.

- 3 *Contraria sub eodem genere maximè distant, & ab eodem subjecto mutuo se expellunt.*
- 4 *Contraria habent expugnantiam formalem, & directo mutuam.*
- 5 *Baldus tanquam princeps Philosophiæ explicat materiam incompatibilitatis, & refertur ad literam, & remissivè.*
- 6 *Incompatibilitatis natura est, ut posito uno contrariorum inducatur renunciatio, aut revocatio alterius, quia simul stare non possunt.*
- 7 *Conductio, & Precarium, incompatibilia sunt.*
- 8 *Mutuum, & Depositum sunt incompatibilia tanquam ex sua natura contraria.*
- 9 *Ladens, & Lasum, incompatibilia sunt.*
- 10 *Novatio non presumitur nisi expressè de eo agatur.*
- 11 *Incompatibilitas: seu contrarietas inter primam, & secundam obligationem, inducit novationem per necesse.*
Limitatur, nisi essent ambo contractus facti incontinenti, n. 12. & 13.
- 14 *Novatio presumitur, quando una atque altera obligatio, seu conventio, sunt contraria, etiamsi apposita fuisset reservatio cum clausula, citra præjudicium.*
- 15 *Novatio presumitur per dationem in solutum; vel transactionem, quamvis pristina jura essent reservata.*
- 16 *Novatio non presumitur per dilationem adjectam in secunda obligatione: & n. 17. & 18.*
Quod intellige, quoad debitorem principalem, non autem si fuit facta in præjudicium fidejussoris, num. 19. Et distinguitur, n. 20. & 21.
- 22 *Majoratus institutio de Tertio, & Quinto, revocabilis est, per dispositionem l. 17. & 44. Tauri, nisi in tribus casibus ibidem exceptis.*
- 23 *Majoratus institutus de Tertio, & Quinto, cum pacto de non revocando extra casus excerptos in l. 17. & 44. Tauri, utrum nihilominus sit revocabilis, vel non.*
- 24 *Pactum de non revocando appositum contractui, seu actui, de sui natura, seu per dispositionem legis revocabili, utrum debeat sequi naturam irrevocabilem, cum utrumque concurrere non possit, quia sunt incompatibilia? n. 25.*
- 26 *Pactum de non revocando appositum contractui de sui natura revocabili, remanet irrevocabile per regulas incompatibilitatis. Et probatur n. 30. & 31.*
Quod extende etiam si sit appositum per viam additamenti, n. 27.
- 28 *Institutor Majoratus potest instituire ad sui libitum revocabiliter, aut irrevocabiliter, cum pacto de non revocando, & quomodo volunt.*
- 29 *L. ubi ita donatur, ff. de donat. causa mortis, interpretatur & declaratur.*
- 31 *Pactum de non revocando electum, appositum ab eo qui habet facultatem eligendi successorem in Majoratu, utrum valeat? remissivè.*
- 32 *L. cum precario, ff. de precario, intelligitur & declaratur cum distinctione, que deducitur ex ipso textu, & n. 34.*
- 33 *L. 17. & 44. Tauri, intelligitur cum ampliacionibus, & limitationibus, de quibus remissivè & num. 36.*

ARGUMENTUM.

An detur incompatibilitas in scientia Philosophiæ? ubi agitur de regula, quæ resultat ex duobus contrariis, seu incompatibilibus, ad hoc ut inter incompatibilia positio unius inducat renunciationem, aut expressam revocationem alterius. Descenditur deinde ad resolutionem illius satis dubiæ quæstionis, utrum pactum, seu clausula de non revocando Majoratum, revocabilem de jure, cum sit incompatible, & contrarium dispositioni l. 17. & 44. Tauri, exceptis tribus casibus in dictis legibus relatis, faciat Majoratum irrevocabilem? & de intellectu & concordia textus in l. ubi ita donatur, ff. de donat. caus. mort. & l. cum precario 12. ff. de precaria.

IN Philosophia (quæ est omnium Artium procreatrix & parens) affirmatur pro Regula, secundum Philosophum 2. Topicorum, cap. 21. quod impossibile est contraria eidem inesse; cum contraria sint, quæ sub eodem genere maximè distent, & ab eodem subjecto, mutuo se expellant, juxta ipsummet Aristotelem lib. 10. Metaphysicorum cap. 6.

Quia tunc habent repugnantiam formalem, & mutuam directò, ita ut effectus formalis unius repugnet formæ alterius

Unde ex nostris etiam Baldus, alius princeps Philosophiæ, dixit: Quod omnia incompatibilia sunt contraria, in l. 3. n. 7. vers. nam omnia incompatibilia, C. de interdictis. At vero ipse Baldus in l. pacta novissima, num. 2. C. de pactis, clariùs explicat naturam Incompatibilitatis, his verbis: Præmitte ad evidentiam: quod quædam sunt pacta contraria, ut pactum de non petendo, & pactum de petendo: in istis, ultimo pacto standum est, & non primo: ut hîc advertatis quod ista non sunt propriè contraria: nam illa sunt propriè contraria, quando si unum est verum, alterum est falsum: sed si ita ista sunt ambo vera, propriè non est contrarietas, sed est quædam incompatibilitas: non quoad originem, sed quoad effectum.

Tractat ergo lex nostra materiam de pactis incompatibilibus; quædam sunt pacta separata, & tunc omnia pacta sunt servanda, ut infra eodem titulo, l. bonæ fidei: quædam sunt pacta similia, verbi gratia vendidi tibi rem pro decem, antequam traderem vendidi pro quinque, quia prima venditio fuerat nimis cara, vel vendidi pro quindecim, quia prima venditio fuerat nimis vilis, & ista appellantur pacta similia, quia uterque Contractus est ejusdem speciei secundum Petrum. Sed ego dico, quod impropiè dicuntur similia, cum sint incompatibilia, vel simpliciter, vel secundum quid, ut infra declarabo, nam secundum Aristotelem omnia, incompatibilia, sunt quodammodo contraria, non similia, &c. Cætera videnda sunt in numeris sequentibus. Et idem Bald. in l. fin. C. de edicto D. Adriani tollend. n. 43. vers. Et omne incompatible est quodammodo contrarium, ut infra, C. qui accusare non possunt, l. 1. & infra, C. de contrahenda & committend. stipulat. l. optimam in fine.

Unde fuit Regula ad nostrum institutum valde utilis, nempe quod inter incompatibilia, positio unius inducit renunciationem alterius: nam positio unius contrariorum, sequitur alterius destructionem, cum simul esse non possint, l. hæc verba 124. ibi: Disjunctivum

tivum est, veluti cum dicimus, aut dies, aut nox est, quorum posito altero, necesse est tolli alterum: item sublato altero poni alterum, ff. de reg. jur. l. inter stipulantem, § 3. §. Sacram. ibi: Quoniam una atque eadem causa, & liberandi & obligandi esset, quod aut dari non possit, aut dari possit, ff. de verbor. oblig. l. Murius 30. ff. pro socio, l. Pomponius 40. §. Sed & is, in fin. ff. de procuratoribus l. si inter me & te 19. ibi: Quia eo ipso quod meam esse pronuntiatum est, ex diverso pronuntiatum videtur tuam non esse, ff. de except. rei judicat. l. ubi ita donatur 27. ff. de donationibus causa mort. l. si quis ante 10. ff. de acquirenda possess. ubi Ulpianus ait: Si quis ante conduxit, postea pretario rogavit, videtur decessisse à conductione: quod si antea rogavit, postea conduxit, conduxisse videtur. Potius enim hoc procedere videtur quod novissimè factum est, d. l. pacta novissima, C. de pactis l. certi conditio 9. §. fin. & l. quod si ab initio, ff. de rebus creditis, si certum petatur. Ubi non compatiuntur Mutuum & Depositum: quoniam sunt ex natura sua contraria, (de cujus textus intelligentia vide D. Joannem Baptistam de la Rea tom. 1. disp. 14. à num. 55. in fine cum n. 56. & seqq.) l. unic. C. si servus extero se emi mandaverit l. 1. C. de furtis. Glor. verbo, si institutoria rectè, vers. Et nota ex hoc § quod quando sunt duo contraria, ad positionem unius sequitur destructio alterius, in l. sed etsi pupillus 11. §. si institutoria, ff. de institutoria actione, §. neque autem homicidiis Auth. de mandatis principum, collat. 3. ibi: Et non erit possibile utrumque tueri cautela sacrorum locorum & lædentem & læsum, ubi etiam Glossa verb. Læsum, reddit rationem: Nam ubi est unum de contrariis, per consequens tollitur alterum.

Hinc deducitur, quod licet Novatio non præsumatur, nisi expressè de ea agatur, quia quæcumque stipulatio seu obligatio, quæ additur sive interponitur ad primam, judicatur cumulativa, & non extinctiva primæ obligationis respectu principalis, nec priorum fidejussorum, aut pignorum, quibus non fuerit expressè renuntiarum, ex l. fin. C. de novationibus l. 2. & 15. tit. 14. partit. 5.

Attamen stante incompatibilitate, seu contrarietate inter primam & secundam obligationem, innovatur prima, ac si expressè de ea novanda atque revocanda in secunda ageretur; quia idem est agere expressè de novatione, ac tacite, propter incompatibilitatem quæ tanquam si esset expressa concludit per necesse Bald. in dict. l. fin. C. de novationibus n. 1. vers. & quando forte primi, & secundi contractus se non compatiuntur, &c. Et in l. pacta novissima, n. 2. C. de pactis, idem Bard. consil. 18. n. 4. verb. quandoque inducunt novationem ope exceptionis propter incompatibilitatem, &c. & in vol. 2. consil. 128. ubi propter incompatibilitatem inter mutuum & depositum probat, quod facta fuit novatio inter primos contrahentes ex causa mutui, & postea ex causa depositi: Decius in dicta l. pacta novissima, n. 1. & in consil. 400. n. 9. vers. Quarto respondetur, ibi: Quia quando contractus se non compatiuntur, etiam hodie videtur facta novatio. Et consil. 463. n. 5. & 6. & consil. 464. n. 4. maximè ex vers. Ex quo dicta forma non compatitur cum dicta cessione, &c. & n. 5. & consil. 564. n. 15. Alex. consil. 193. à n. 1. usque ad n. 5. lib. 6. Ant Gabriel. lib. 3. de novationibus conclusione unica, à n. 60. vers. Quarto limita quando non se compatiuntur ad invicem, &c. usque ad n. 64. Cagnolus, in l. singularia n. 10. ff. si certum petatur. Craveta consil. 167. n. 9. Beroius consil. 205. n. 13. vol. 3. Cephalus consil. 454. à n. 16. vers. licet enim id non fuerit expressum, & sic non videtur novatio, l. fin. C. de novationibus. Tamen ubi dua dispositiones sit invicem non compatiuntur

tur prima sublata statuitur posteriori, &c. Gutierrez, de jurament. confirmat. part. 1. cap. 63. n. 9. vers. fin. Mastard. de probat. concl. 1111. n. 23. ubi dicit: Quod tunc novatio inest ex necessitate: Menoch. lib. 3. presump. 134. à n. 39. vers. Secunda conjectura novationis, quando secundus contractus est incompatibilis cum primo, hoc in casu per secundum contractum dicitur recessum à primo, &c. usque ad n. 44. & consil. 381. à num. 32. l. 4. Gabriel. consil. 81. n. 3. lib. 1. Tiberius Decian. consil. 21. n. 69. lib. 1. Bertazola consil. 106. n. 25. Bolanos in Curia Philippica tom. 2. lib. 1. cap. 5. de novationibus n. 18. ubi dicit: Quando los contratos son incompatibles, como es sin poder concurrir ambos en uno, por el segundo se deroga el primero, quedando se libre del, haciendose en intervalo de tiempo, magno si se haze incontinenti segun el texto de la ley, pacta novissima, C. de pactis. Mantica de tacit. & ambiguis conventionibus lib. 17. à n. 13. tit. 3. Petrus Surd. consil. 145. n. 24. & 25. Seraphin. decis. 1063. n. 2. Paul. Bellon. de potestate eorum que sunt in continenti, & lib. 1. cap. 160. n. 4. Steph. Gratian. tom. 2. cap. 290. à n. 17. vers. Si enim essent incompatibles, &c. & in n. 20. ita dicit: Unde faciendos conventiones contrarias primis, constat quod ipsa parte voluerunt ab ipsis recedere; quasi contraria non possint simul stare: l. ubi repugnantia, de reg. jur. Riminald. jun. consil. 306. n. 17. & 18. lib. 3. ibi: Per incompatibilitatem enim fit novatio sine aliqua expressione, &c. Et in n. 23. ex Antonio Gabriel consil. 170. n. 5. lib. 2. dicit: Quod hæc adeo vera sunt, ut procedant non solum quando secundus contractus non est compatibilis cum primo in totum, sed etiam si fuerit in parte; cum etiam intelligatur recessum à primo in illa parte in qua se non compatiuntur: nam ultima derogant primis, quando invicem pugnant, & concordari non possunt.

Et in num. 29. & 30. extendit, etiam si apposita fuisset reservatio cum clausula citra præjudicium; vel jura juribus adendo; quia ista reservatio operabitur quando non induceretur contrarietas: existente enim contrarietate, esset recessum à primo contractu, non obstante dicta reservatione, & intelligetur, solum quoad hypothecam existentem in bonis reservatis, vel propter evictionem, quæ posset contingere, si quis haberet jura in eisdem bonis ante secundum instrumentum, vel ob fidejussores, vel ob quid simile; ex Bart. in l. si quis aliam 46. in princ. ff. de solut.

Unde infert, quod si quis dederit aliquid in solutum, vel transfegerit, erit facta novatio, neque licebit amplius ad primam actionem redire, quamvis pristina jura sibi reservasset; non enim intelligentur omnia jura reservata, sed solum ea, in quibus non cadit contrarietas. Etsi se offert quæstio, in puncto vide Gozadin. consil. 38. & novissimè Capycium Galeotam lib. 1. controvers. jur. controuv. 32. n. 17. 18. & 19. & in num. 31. 32. & 33. Stephan. Gratian per hanc regulam in materia incompatibilitatis resolvit illam quæstionem quotidie contingibilem, ac practicabilem, quam excitat Glor. verb. voluerit, vers. quid erit si in futuro Maii decem mihi promisisti, &c. in l. Varianus, alias penult. ff. de pratoris stipulation. Videlicet, Quando in secundo contractu, vel scriptura obligationis opponitur longior dilatio, quam in prima; in hoc enim casu propter prorogationem temporis, & longiorem dilationem adjectam in secunda obligatione, tenet Glor. quam sequitur ibid. Bart. in questione penultima, & Alex. in l. qui usum fructum notab. 2. ff. de verborum obligation. quod sit novatio ope exceptionis.

At verò contrarium, quod in isto casu non sit inducta novatio, etiam ope exceptionis, defendit Jason.

- in l. 1. à n. 18. usque ad 21. C. de judiciis, & in l. cum qui, §. si hominem, ff. de verborum obligationibus. Anton Gabriel lib. 3. de novationibus, concl. 1. n. 66.
- 19 Quia per adjectionem, vel detractionem temporis, non inducitur novatio, dict. l. fin. C. de novat. cum tempus non sit modus tollendæ, nequæ inducendæ obligationis, leg. obligationum. 44. §. placet, ff. de act. & obligat. §. at si ita, Institut. de verborum oblig. Matthias Colerus de processu executivo, part. 1. cap. 10. n. 341. Stephan. Gratian. tom. 5. cap. 852. n. 2. Alvarez Velasco in locis communibus jur. lit. T. n. 34 unde prorogatio termini facta principali non liberat fidejussorem, Glos. verbo, neque fidejussori, in l. si cum unus. 27. §. si cum reo, ff. de pactis. Glos. fin. in l. si cum Hermes 7. C. de locato & conducto l. fin. C. de usuris rei judicata. Angel. in dict. leg. si cum unus, §. si cum reo. Bald. & Salicet. in dict. l. si cum Hermes. Alex. conf. 72. à n. 2. lib. 6. Ant. Gabriel lib. 3. de fidejussorib. conclus. 3. n. 1. Ant. Gom. de contractib. cap. 13. n. 19. probat concludenter Matthias Colerus de processu executivo, part. 1. dict. cap. 10. à n. 342. Ant. Thesaur. decis. 125. Heringius de fidejussoribus, cap. 20. §. 12. à n. 4. usque ad n. 17.
- 19 Nisi in his quæ eveniunt tempore prorogato principali, quia tunc fidejussores non tenerentur, veluti ad pensionem, vel usura temporis prorogati, & in aliis quinque casibus, seu limitationibus, quas refert Ant. Gabriel lib. 3. de fidejussorib. dict. concl. 3. à n. 10. usque ad fin. Et Heringius de fidejussoribus, d. cap. 10. §. 12. à num. 19.
- 20 Quæ quidem controversia componitur per hanc nostram regulam incompatibilitatis: ita ut in quantum prima obligatio continet unum tempus, altera verò aliud & longius, sit locus exceptioni, quæ obstat agenti ex prima obligatione ante diem, vel tempus prorogatum in secunda; quia in eo sunt contrariæ, & non possunt compati: sed in omnibus aliis, in quibus compatiuntur, neque in vim negationis, neque ope exceptionis alterantur, & adveniente tempore, erit in electione actoris agere ex obligatione, qua voluerit: Et idem erit quando prima esset pura, secunda conditionalis: & ad hoc, Gratian. allegat, Imolam, Paul. de Castr. Alex. Ant. Gabr. Mant. Surd. atque Mascard. concl. 1107. n. 13.
- 21 Et quod incompatibilitas taliter inducat novationem, quod non ex primo actu tanquam reformato, sed ex ultimo tanquam renovato agi. debeat, tenet etiam Gratian. tom. 3. cap. 509. n. 23. & 24. & cap. 553. num. 34. & tom. 4. cap. 78. à n. 17. vers. Tunc enim stante ista incompatibilitate videtur recessum à priori acta per secundum, etiam sine aliqua expressione, &c. & in tom. 5. cap. 864. num. 8. & cap. 874. n. 26. & 17. & cap. 962. à n. 54. Capicius Galeot. controvers. lib. 1. controvers. 32. à n. 17. Per eandem rationem idem procedit in legibus, statutis, sententiis, pactis, transactionibus, & quibuscumque contractibus; quia posteriora prioribus derogant, quando sunt incompatibilia, quæ ad invicem pugnant, & concordari non possunt; l. pacta novissima, C. de pactis, ubi Dec. Gutier. de juramento confirmatorio, part. 1. cap. 63. n. 9. vers. fin. Gratian. tom. 2. d. cap. 290. n. 24.
- 22 Per hanc tandem regulam, leges, & doctrinas in materia incompatibilitatis, securè deciditur illa dubia quæstio, excitata super legem 17. & 44. Taur. hodie l. 1. tit. 6. & l. 4. tit. 7. lib. 5. Recopilation & à regnicolis inculcata, cum sit sæpè sæpius contingibilis; nam supposita reservatione, quæ per dispositionem dict. l. 17. & 44. Taur. conceditur ad revocandam meliorationem Tertii & Quinti, vel majoratus foundationem etiam factam virtute regie facultatis, inquiri, solet, utrum censeatur renunciatum tali reservationi, & facultati revocandi, quando in melioratione vel majoratus foundatione fuit pactum appositum, vel clausula de non revocando? Et licet videatur dicendum, quod nihilominus debuisset censi revocabilis, nam dicta l. 17. per modum regulæ generalis ita dicit: quando el padre, ó la madre mejorar a alguno de sus hijos ó descendientes legitimos en el tercio de sus bienes en testamento, ó en otra postrimera voluntad, ó por otro algun contrato entre vivos, ora el hijo este en poder del padre, que hijo la dicha mejora ó no, hasta la hora de su muerte la pueda revocar quando quisiere, & dict. l. 44. ibi: El que hiziere algun mayorazgo, aunque sea con autoridad nuestra, ó de los Reyes que de nos vinieren, ora por via de contrato, ora en qualquiera ultima voluntad despues del fecho pueda la revocar à sus voluntad. Quam regulam tanquam generalem firmant tres casus ab ipsismet legibus exceptuari. Primus, quando possessio rerum fuit data. Secundus, quando instrumentum meliorationis, seu majoratus foundationis coram Notario fuit traditum: Tertius, si melioratio vel donatio per viam majoratus, fuisset facta, & causa onerosa matrimonii, vel cum tertio; & nullus eorum est prædictus casus, quando fuit appositum pactum de non revocando, tunc enim cum opponatur actui de sui natura revocabilis, videtur, quod tale pactum seu clausula de non revocando debet sequinaturam illius actus, cui adheret Quibus & aliis rationibus, & per textum in l. cum precario, 12. ff. de precario, ubi vitiatur pactum, & rejicitur, quando est contra substantiam contractus, defendunt, ex tali clausula, vel pacto de non revocando non effici irrevocabilem, fundationem Majoratus, Granatensis, Pelaez de Mieres de Majoratib. part. 1. q. 30. à num. 6. Cordubensis Angulo de melioration in dict. l. 1. glos. 8. à n. 4. Lusitanus Petrus Barbof. in l. que dotis 34. à num. 15. vers. amplia tertia, decisionem delicta legis, ubi ita donatur, ff. de donationibus causa mortis: Etiam procedere in Majoratu constituto cum pacto de non revocando, &c. ubi ita format hanc nostram quæstionem: Quod ut facilius percipias; sciendum est, secundum leges regni Castella majoratum etiam constitutum per modum contractus, & cum licentia Principis, revocabilem esse, præterquam in duobus casibus, quando scilicet Majoratus traditio facta est, vel ille constituitur ex causa onerosa, ut disponitur per legem Tauri 44. qua hodie est l. 4. tit. 7. lib. 5. ordinam pone igitur, Majoratum simpliciter fuisse ordinatum cum pacto de non revocando, utrum per illud pactum efficiatur irrevocabilis;
- Attamen, quod ex tali pacto, sive clausula de non revocando fiat majoratus irrevocabilis, docet equidem atque concludenter nostra regula Incomparabilitatis; nam cum simul esse non possint pactum de non revocando, & quod sit Majoratus revocabilis, ad positionem unius contrariorum sequitur alterius destructio; & quod tale pactum, aut clausula de non revocando operatur expressam renuntiationem legis ac præcisam revocationem reservationis in ejus favorem introductæ per eandem legem, prout in dicta l. fin. C. de donationibus, ubi, licet decisum ex ter pro regula, quod non præsumatur novatio, & pro exceptione quæ firmat regulam in contrarium, nisi expressè de ea agatur; nihilominus si detur incompatibilitas, seu contrarietas, taliter novatio inducitur, ac expressissimè de ea ageretur, secundum jura & doctrinas ab omnibus communiter receptas, in hoc cap. allegatas à num. 1.
- Quod procedere non dubites, etiam si opponatur per viam additamenti, ut deducitur satis concludenter

ter ex August Barbof. *axiom.* 13. *verb. additamentum*, num *fin.* ubi rationem reddit, ita dicens: *Nisi additamentum repugnet substantia rei, cui adjicitur, quia hoc potius destruit, ut de pacto de non revocando in donatione causa mortis, de conventionione in pratoria stipulatione, & similibus que inducunt novam dispositionem, & novam substantiam, quia sibi non communicant, neque invicem compatiuntur.* Oldrad. *conf.* 172. *in princ.* n. 5. quem refert Cardinalis Tuscus *tom.* 1. *litera A. dict. concl.* 182. n. 13.

28. Unde recognoscitur ratio decidendi ad textum in *l. ubi ita donatur* 27. ff. *de donat. caus. mort.* ubi ex eo quod in donatione causa mortis fuit appositum pactum, seu clausula de non revocando, facta fuit irrevocabilis, & per necessariam consequentiam transivit in donationem inter vivos; nam cum donatio causa mortis sit incompatibilis cum tali pacto, vel clausula, ut nullo casu revocetur; quia donatio causa mortis revocabilis est usque ad extremum vitæ exitum. *l. 1. & 2. l. mortis causa* 16. *l. illud* 37. ff. *de donationibus causa mortis*, & talis clausula de non revocando operetur irrevocabilitatem, sequitur, quod tanquam repugnantes simul stare non possint, & quod ad positionem unius sequatur alterius destructio; ac proinde quod ex irrevocabilitate, quam vult donator, invocatur renuntiatio facultatis revocandi, qua sublata, donatio pura remaneat inter vivos, maxime, quia in casu *dicta l. ubi ita donatur*; verba donationis factæ mortis causa se compatiuntur cum donatione inter vivos, & necessariò non impugnant eam; nam potest intelligi, quod propter causam mortis moveretur ad donandum inter vivos: Bart. *in dict. l. ubi ita donatur, in princip. vers. sed ista verba*; & cum à voluntate donantis dependeat facere donationem irrevocabilem inter vivos, & donationem revocabilem causa mortis, etiamsi apponatur verbum, *Causa mortis*; clausula, vel pactum de non revocando excludit dubium, atque tanquam expressè, imò necessariò declarat speciem donationis inter vivos, quippe illud pactum incompatible est cum donatione causa mortis.

29 Ita eodem modo dicendum est in proposita questione; nam cum à voluntate fundatoris dependeat, utrum velit facere Majoratum revocabilem, aut irrevocabilem, si in Majoratus foundatione apponatur pactum de non revocando, cum sit incompatible cum Majoratu revocabili, sequitur per necesse quod talis clausula, seu pactum de non revocando excludit omnem dubitationem, & tanquam expressè imò præcise declaratum extet, quod voluit facere speciem Majoratu irrevocabilis, ideoque ex decisione *d. l. ubi ita donatur*, & ejus ratione decidendi, nervosè defendunt, quod ex talis pacto, seu clausula de non revocando, erit species Majoratus irrevocabilis. Tellus Fernand. *in l. 17. Tarr. n.* 99. Peralta *in l. cum Pater, §. à filia n.* 32. ff. *de legat. 2.* Dom. Molin. *de primog. lib. 4. cap. 2. à n.* 40. usque ad n. 53. Joan. Gutierrez *lib. 2. pract. q.* 77. Burg. de Paz. *conf.* 26. n. 4. & 21. Pater Molin. *de just. & jure, tom. 3. tract. 2. disp.* 587. n. 2. Caldas Pereira. *de potestat. eligendi, & nominat. revocat. cap. 2. à num.* 24. cum seqq. Fontanel. *de pact. nuptialibus, claus. 4. part. 2. glos. 21. a. n.* 66. Morquech. *de divisione bonorum, lib. 2. cap. 6. à n.* 52. D. Joannes del Castell. *lib. 5. cap. 109. num.* 19. & magis ex professo, ubi videndus est, *in cap. 80. ad fin. in additione*; & *in cap. 119. num.* 34. & 35. Moneta *de commut. ultim. volunt. cap. 9. de fideicommissorum derogat. n.* 424. & Additionatores ad D. Molin. *dict. lib. 4. cap. 2. super num.* 40. usque ad 54. ubi referentes questionem nostram in casu foundationis virtute Regiæ faculta-

tis, idem resolvunt per regulam nostram, ibi: *His superaddendum censemus, quod pactum de non revocando, idem operatur, quod renuntiatis expressa facultatis quoad effectum non revocandi* Joannes Gutier. *l. 2. pract. quest.* 77. *in fine, vers. ad vero precedens*; alias repugnantiam contineret: nam cum sit quid in incompatible, Majoratum revocari posse virtute Regiæ facultatis, & non posse ratione pacti de non revocando; succedit regula quod inter incompatibilia, positio unius inducit renuntiationem alterius: *l. hac verba, ff. de verb. significat. l. si cui legatum, ff. de condit. & demonstr. cum aliis relatis à Baldesto in addition. ad Roderic. Chiar. ampliat. 10. n.* 48. *in fin.*

Et an idem in electione, seu nominatione ad Majoratum facta cum promissione de non revocando vivendus est Caldas Pereira *de potestat. eligendi, & nominat. revoc. 3. part. cap. 2. num.* 24. D. Præles atque Episcopus Salmanticensis Valenzuela Velasquez *consil. 63. ex n.* 34. D. Castell. *lib. 5. cap. 80. n.* 6. & 36.

Quapropter recedendum non est in judicando & consulendo ab hac sententia, quæ ut verior quotidie in jure practiatur in omni foro & Senatu; quidquid in contrarium contendat Mieres, Angulo, & Barbof. quia sua fundamenta ex sola nostra regula evanescent.

Et non obstat text. in *d. l. cum precario* 12. ff. *de precario*. Quia ibi pactum cum clausula, ut in kalendas Julias precario possideat, cum quo fuit concessum precarium, non erat incompatible cum precario, cum recipiat interpretationem compatibilem cum eo, quod est revocabile ad libitum concedentis; nam ibi tempus non fuit appositum ad hoc, ut esset irrevocabile usque ad kalendas Julias, sed gratias finiendi precarij in prædict. kalend. ad hoc ut tunc temporis res concessa vacua relinqueretur; & nihilominus ille, qui concessit, liberè potuisset quodcumque revocare precarium; alter enim ad hoc ut pactum esset incompatible, ac necessariò repugnans, continere debuerat, quod non posset revocari usque ad kalendas Julias. Quæ interpretatio ac verus intellectus deducitur ex mente Glossæ, *vers. conventionis, in d. l. cum precario, ibi: Aliud est ad certum tempus, ut hic: aliud convenire de non revocando ad certum tempus, ut ibi: id est, in l. commodato §. sicut. ff. commodat. & licet Glos. non alleget, eam sequitur Raphaël Cuman. in d. l. ubi ita donatur, n.* 3. dum dicit: Respondeo, quod ibi fuit concessum precarium usque ad certum tempus & queritur nunquid antea possit revocari; certè sic: licet videretur facta concessio usque ad illud tempus: nam illud tempus fuit gratia finiendi, non autem ad faciendum illud irrevocabile.

Quam solutionem non minus clarè explicat D. Antonius Pichard. *in princip. Inst. de donat. à n.* 6. usque ad n. 12. ubi ita concordat. *dict. l. ubi ita donatur*; cum *dict. l. cum precario*. Quamvis non alleget nec Glossam, nec Cumanum: ita dicit n. 10. Tamen in *d. l. cum precario*, incertum erat quod contrahentes sensissent illis verbis, ut in kalendas Julias precario possideat, qui rem accepit, dicebat ea verba significare ante kalendas Julias jus non esse Domino revocandi precarium: qui concessit assererat; verbis non mutari substantiam contractus: sed adjecta fuisse, ut significarent, post kalendas Julias non amplius futurum esse jus possidendi, ei qui accepit, idque Consultus admisit, quia convenit naturæ illius contractus; quod planè ostendit, ibi: Nulla vis est hujus conventionis, ut rem alienam Domino invito possidere liceat: quam interpretationem insinuat illa verba, in kalendas Julias: fiebant enim olim Romæ domorum migrationes kalendis Juliis, si credendum est

et Antonio August, qui ex variis observat, lib. 4. *emendat. cap. 16.* unde qui sex anni mensibus ad kalendas Julias domum habitandam concedit, non videtur velle, ut usque ad illud tempus possideat, qui rogavit, etiam eo invito; sed ea verba adjecisse creditur, ut qui accepit intelligat, post id tempus sibi non amplius futurum esse jus possidendi, sed vacuas aedes relinquere debere futuro inquilino. Hæc Pichardus.

§5 Atque ita absque ullo impedimento procedit resolutio propositæ nostræ quæstionis.

Quando autem Majoratus revocari possint vel non? ad intelligentiam l. 17. & 44. Tauri, cum multis ampliacionibus & limitationibus, videas Balthasarem Thomasiæ tract. 9. de majoratib. tit. 16. quibus casibus revocatio excludatur, vel procedat? c. 4. per totum. Cum hoc itaque imponitur finis huic quæstionis ad laudem Dei optimi Maximi.

CAPUT IV.

An detur Incompatibilitas in scientia Legali, seu Jurisprudentia.

SUMMARIUM,

- 1 Jurisprudentia est scientia, & vera Philosophia, & inter alias scientias connumeratur, & n. 2.
- 2 Incompatibilitatis materia invenitur maxime in Jurisprudentia, quod quamplurima probant leges, & referuntur aliqua, & n. 4.
- 3 Filius major natiuitate, attamen posterior in legitimitate, & filius prior in legitimitate, attamen posterior natiuitate, si concurrant ad successionem Majoratus, quis eorum preferri debeat?
- 4 Primogeniti vox, est nomen juris denotans exclusionem naturalium, & n. 7.
- 5 Jus quæsitum tempore habili, non debet tolli per jus alteri superveniens.
- 6 Filius prior legitimus, licet posterior natus, præoccupat lineam primogenitura, & jus illud sibi querit in spe invariabile.
- 7 Vocati in solidum sub duabus qualitatibus, vel conditionibus, licet aliquis prius unam obtineat, ei præfertur alius, qui postea ambas obtineat.
- 8 Retrotractio non procedit in præjudicium Tertii, cui intermedio tempore jus fuisset quæsitum.
- 9 Pater filii, qui prior fuit in legitimatione, licet posterior in natiuitate, remaneret decepta, & defraudata, & ejus proles, si in successione Majoratus præfertur alter posterior in legitimatione, licet prior in natiuitate.
- 10 Retrotractionis fictio translativa non debet prævalere veritati.
- 11 Veritas prævalet fictioni.
- 12 Retrotractio non habet locum, licet extrema sint habilia, si medium sit corruptum, cum non possint conjungi.
Redditur ratio, & demonstratur exemplo, n. 16.
- 13 Filius prior in legitimatione, licet posterior in natiuitate, quod præferri debeat alteri priori in natiuitate, posteriori in legitimatione, tenent, & defendunt quamplurimi Doctores.
- 14 Legitimus per subsequens matrimonium, nisi de contraria voluntate institutoris expressè constet, est capax ad succedendum in Majoratu tanquam ceteri filii legitimi, & naturales.

- 19 Vocatio de primogenito, seu de filio majore, convenit legitimo per subsequens matrimonium, tempore, quo successio defertur.
- 20 Vocatio de primogenito, si in ea dicatur quod succedat legitimus & naturalis, & de legitimo matrimonio natus, non convenit ex voluntate institutoris legitimo per subsequens matrimonium, maxime in præjudicium substitutorum.
- 21 Legitimus per subsequens matrimonium est verè, & realiter legitimus, & non per fictionem.
- 22 Legitimus per subsequens matrimonium, non solum est verè legitimus, sed etiam aequè capax ad succedendum tanquam ceteri filii ab initio legitimi.
- 23 Majoratus institutor præsumitur voluisse, se conformare cum dispositione, cap. tanta est vis, & num. 24.
- 24 Tempus delatae successionis debet attendi ad hoc, ut tunc in successore sint qualitates, quas habere debet ad succedendum.
- 25 Hereditas, vel legatum pertinet ad eum, in quo impleta invenitur conditio tempore delatae successionis.
- 26 Proximitas, vel alia qualitas ad succedendum in Majoratu, attenditur tempore mortis ultimi possessoris.
- 27 Majoritatis qualitas debet attendi tempore delatae successionis, & n. 29.
- 28 Primogenitura qualitas ad succedendum in Majoratu eodem modo requiritur, quod proximitas gradus in successione hereditariis, & num. 31.
- 29 Una eademque res non debet diverso jure censerì.
- 30 Legitimus remanet filius per subsequens matrimonium, etiamsi pater, intermedio tempore, cum alia contraxerit nuptias.
- 31 Lex, in substitutione, in 2. responso, ff. de vulg. & pupill. & ejus casus refertur in favorem legitimi.
- 32 Lex 1. C. de Consulibus, lib. 12. refertur ad intentum pro filio legitimo contra legitimum, & naturalem postea natum.
- 33 Legitimus per subsequens matrimonium est legitimus quoad omnes effectus, & maxime quoad succedendum in bonis patris.
- 34 Legitimus partim quoad succedendum in bonis paternis, partim non quoad succedendum in Majoratibus; & quod diverso jure censeatur una, eademque res, est quid incompatibile.
- 35 Legitimus esse in duplici statu, uno eodemque tempore, non compatitur de jure nostro, & n. 39. & 42.
- 36 Servum esse partim, & partim liberum, incompatible est.
- 37 Effectus contrarios una eademque res non potest habere.
Nec una, eademque res diverso jure censerì, numero 42.
- 38 Contraria veluti legitimum esse & illegitimum esse, possunt dari respectu diversi temporis, & num. 44.
Contra in casu speciali legitimi, n. 45.
- 39 Legitimum esse, & legitimum non esse respectu diversi temporis, non potest dari in legitimo contra voluntatem juris, & hominis, qui volunt, quod non solum ex nunc, sed ex tunc temporis sit legitimus.
- 40 Una, eademque res non debet diverso jure censerì, ex dispositione legis, vel hominis, nisi expressè contrarium disponat.
- 41 Institutio